

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RZGÓW

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

Szanse i bariery rozwoju

2013-12-18

Załącznik
do uchwały Nr XLI/378/2013
Rady Miejskiej w Rzgowie
z dnia 18 grudnia 2013 r.

I. Wstęp

Podstawową przesłanką dla aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Rzgów jest chęć przyspieszenia rozwoju miasta i gminy przez jej władze i mieszkańców. Aktualizacja konieczna jest także z uwagi na to, że w ostatnim czasie zrealizowano dużo inwestycji i projektów w gminie, co zdezaktualizowało w pewnym stopniu zapisy pierwotnej strategii. Strategia rozwoju jest swego rodzaju planem - dokumentem kompleksowym określającym podstawowe, wspólne kierunki rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, uwzględniającym najlepsze walory w jednostce i największe szanse w otoczeniu oraz minimalizującym lokalne słabości i zewnętrzne zagrożenia. Zawiera ona analizę stanu obecnego miasta i gminy w sferze społecznej, gospodarczej, rolnej, infrastruktury technicznej, środowiskowej. Analiza relacji między tymi sferami pozwala na określenie podstawowych mechanizmów rozwoju gminy, identyfikację stanu obecnego oraz szans i zagrożeń rozwoju. Wskazuje założenia rozwoju miasta i gminy, cele oraz zadania i projekty wdrożeniowe. Tworzenie wizji rozwoju miasta i gminy jest ważnym elementem w naszych dążeniach do integracji z Unią Europejską, a zwłaszcza o ograniczone, choć znaczące środki przeznaczane na rozwój. Korzystanie z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej jest niemożliwe bez umiejętności planowania perspektywicznego. Temu celowi ma służyć m.in. strategia rozwoju miasta i gminy. Jednak niezależnie od tego, w jakim stopniu korzystać będziemy z możliwości, jakie dają środki Unii Europejskiej, posiadanie tego dokumentu jest niezbędnym elementem każdego rozwoju. Znaczącym faktem jest to, iż poniższa strategia została opracowana we współpracy z mieszkańcami Miasta i Gminy. Posiadanie strategii rozwoju dostarcza władzom lokalnym podstaw do racjonalnego działania w długim okresie. Ponadto uwiarygodnia władze w oczach partnerów zewnętrznych i wewnętrznych. Posiadanie strategii rozwoju znacznie obniża poziom ryzyka dla potencjalnych inwestorów, co czyni miasto i gminę bardziej konkurencyjną od innych. Posiadanie strategii rozwoju jest również koniecznym wymogiem przy ubieganiu się o pomocowe środki finansowe krajowe oraz zagraniczne. Uzyskanie kredytu, bezzwrotnej dotacji z różnych źródeł jest znacznie łatwiejsze, jeśli posiada się dobrze uzasadniony i przemyślany plan działań. Celem nadrzędnym strategii jest ożywienie gospodarcze miasta i gminy, prowadzące do tworzenia nowych miejsc pracy, ale w takich dziedzinach, aby nie dopuścić do jednokierunkowego rozwoju, który jest zbyt mało odporny na wszelkie zakłócenia koniunktury gospodarczej. Plan ożywienia gospodarczego miasta i gminy nigdy nie zostanie zrealizowany, jeśli mieszkańcy, samorząd oraz władze miasta i gminy nie uznają go za swój własny plan rozwoju. Sukces w realizacji planu będzie również polegał na umiejętnym aktywizowaniu wokół niego lokalnych sił społecznych oraz poszczególnych jednostek. Merytoryczną podstawą do tego typu działań winna być kompleksowa i długookresowa polityka rozwoju gminy, składająca się z trzech wzajemnie powiązanych ze sobą etapów:

Etap 1: planowania i wyboru celów rozwoju oraz zadań realizacyjnych - faza planowania i podejmowania decyzji,

Etap 2: wdrażania w życie przyjętych ustaleń - faza realizacji podjętych ustaleń,

Etap 3: monitorowania, kontroli i oceny wykonania przyjętych ustaleń - faza nadzoru, przebiegu realizacji przyjętych ustaleń, a także podstawa do ewentualnych ich korekt i uzupełnień.

Innymi słowy, kompleksowa i długookresowa polityka rozwoju gminy jest ciągłym procesem nastawionym na formułowanie i wdrażanie skutecznej strategii rozwoju oraz wynikających z jej ustaleń programów i planów działania (np. wieloletniego planu inwestycyjnego i finansowego, programów i planów sektorowo-gałęziowych). Umożliwia ona bardziej efektywnie gospodarowanie ograniczonymi zasobami (ludzkimi, rzeczowymi, ekologicznymi i finansowymi), przewidywanie problemów, które mogą się pojawić w niedalekiej przyszłości, by odpowiednio wcześniej zacząć im przeciwdziałać. Tak rozumiana Polityka rozwoju gminy musi być oparta o trzy zasady:

ZASADA 1 - racjonalnego gospodarowania polegająca na „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonych efektów”. Jest to także zgodne z zapisem art. 35 Ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że „wydatki publiczne powinny być

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, umożliwiającą terminową realizację zadań publicznych oraz w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań”.

ZASADA 2 - zrównoważonego rozwoju, czyli „uznawanie nadrzędności wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni gminy”. Innymi słowy, dalszy rozwój gminy nie może dokonywać się „kosztem” środowiska przyrodniczego, a więc musi respektować oszczędną produkcję i konsumpcję oraz gospodarkę terenami, a także uwzględniać przyszłościowe konsekwencje ekologiczne podejmowanych dzisiaj decyzji. Zgodnie z zasadami realizacji tej zasady planuje się przedsięwzięcie kroków w celu usuwania azbestu z zabudowań gospodarczych usytuowanych w gminie. Zachowanie istniejących zasobów ekologicznych oraz dobry stan czystości środowiska przyrodniczego jest jednym z podstawowych warunków podnoszenia jakości życia mieszkańców gminy. Takie postępowanie jest zgodne z zapisami Konstytucji RP i innych ustaw oraz wymogami Unii Europejskiej.

ZASADA 3 - partycypacji społecznej, czyli „uspóleczenie procesu zarządzania rozwojem gminy”. Chodzi tu o włączanie, w prace planistyczne i realizacyjne dotyczące dalszego rozwoju gminy, jak najszerszego grona mieszkańców i reprezentantów społeczności lokalnej (organizacje pozarządowe) oraz lokalnych przedsiębiorców. Taki sposób postępowania pozwala na wypracowanie kierunków działań zgodnych z oczekiwaniami mieszkańców. Tym samym opracowane wspólnie dokumenty strategiczne (w tym strategia rozwoju gminy) nie funkcjonują, jako „dokumenty władzy gminnej”, ale są dokumentami całej społeczności lokalnej i stanowią wspólną podstawę koordynacji działań realizacyjnych różnych podmiotów tak, by uzupełniały się i miały efekt synergiczny. Takie podejście pozwala więc na to, aby nawiązywał się partnerski dialog w układzie: władze gminy - społeczność lokalna. Doceniając wagę kompleksowej i długookresowej polityki rozwoju, jako podstawy do racjonalnego i efektywnego zarządzania gminą w celu tworzenia możliwie jak najlepszego środowiska życia dla mieszkańców, Władze Gminy Rzgów od kilku lat stosują ten system w praktyce. Wyrazem takiego podejścia jest przyjęty uchwałą Rady Gminy Rzgów w 2000 roku dokument pt. „Strategia rozwoju Gminy Rzgów 2000-2010”. Dokument ten wymagał jednak aktualizacji. Do podstawowych merytorycznych przesłanek stojących u podstaw tej aktualizacji zaliczyć należy członkostwo Polski w Unii Europejskiej i wynikające z tego możliwości pozyskiwania środków finansowych z funduszy pomocowych tej organizacji na współfinansowanie projektów rozwojowych, w tym inwestycyjnych, oraz zapewnienie kompatybilności strategicznych kierunków i celów rozwoju Gminy Rzgów z ustaleniami dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu Polski i województwa łódzkiego na lata 2014-2020, co jest wstępnym warunkiem do ubiegania się o współfinansowanie środkami unijnymi realizacji projektów gminnych, sukcesywne wdrażanie w życie zasad: racjonalnego gospodarowania, zrównoważonego rozwoju i partycypacji społecznej, a także konieczność weryfikacji i aktualizacji istniejących oraz wprowadzenia nowych zadań inwestycyjnych. Biorąc pod uwagę położenie blisko ważnego ośrodka miejskiego wskazuje się na możliwość konkurencji o mieszkańców w ramach procesu suburbanizacji a także o niższe koszty lokowania firm w sąsiedztwie dużego ośrodka miejskiego. Strategia jest także ważnym elementem umożliwiającym przystąpienie do realizacji zamierzeń dotyczących miejskiego obszaru funkcjonalnego, co umożliwi realizację nowych projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, będących nowym narzędziem absorpcji środków unijnych. Biorąc powyższe pod uwagę Władze Gminy Rzgów przystąpiły do aktualizacji dotychczasowej strategii rozwoju, czego efektem jest niniejszy dokument pt. STRATEGIA ROZWOJU GMINY RZGÓW. Dokument ten prezentuje w swej treści długookresowy program działania, określający strategiczne cele rozwoju oraz wskazujący sposoby ich wykonania w postaci celów operacyjnych i kierunków działań (projektów inwestycyjnych). Strategia Rozwoju rzetelnie analizuje sytuację gminy (diagnoza, identyfikacja stanu istniejącego), określa zewnętrzne warunki, w których funkcjonuje gmina (w skali makro i mikro - otoczenia), określa kierunki rozwoju i wskazuje narzędzia ich weryfikacji, co ma wpływ na przyszły rozwój gminy. Umożliwia on uporządkowanie i odpowiednie rozłożenie w czasie planowanych działań. Pozwala to na uniknięcie realizacji projektów ad hoc, niepowiązanych ze sobą logicznie i niewpisujących się w ciąg

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

przyczynowo-skutkowy. Dokument ten pokazuje, że planowane do realizacji zadania (projekty) są konsekwencją strategicznego myślenia o rozwoju Gminy Rzgów. Jest to bardzo ważna przesłanka i uzasadnienie przy ubieganiu się o zewnętrzne środki finansowe, w tym środki pomocowe Unii Europejskiej. Dokument ma charakter otwarty, co pozwala na elastyczne dostosowywanie i korygowanie celów rozwoju w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne. Jednak podstawą modyfikacji jego zapisów powinny być wyłącznie względy merytoryczne. Dlatego strategia nie jest dokumentem dla dokumentu, ale stanowi podstawowy instrument prowadzonej kompleksowej i długookresowej polityki rozwoju Gminy Rzgów. Ogólnie biorąc, zapisy dokumentu pt. STRATEGIA ROZWOJU GMINY RZGÓW odpowiadają na podstawowe pytanie: „co powinniśmy zrobić, aby jak najlepiej zaspokajać zbiorowe potrzeby mieszkańców Gminy Rzgów, mając oczywiście na uwadze uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne jej bieżącego funkcjonowania i dalszego rozwoju takie, jak: obowiązujące w kraju przepisy ustrojowo-prawne i finansowe (ustawy i rozporządzenia), kierunki, priorytety i cele rozwoju Unii Europejskiej, Polski i województwa łódzkiego, rozmiary środków finansowych przeznaczanych z budżetu państwa na finansowanie działań w sferze: społecznej (przeciwdziałanie bezrobociu, edukacja, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, kultura i sztuka, sport i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne), gospodarczej (pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw), infrastruktury technicznej (drogi, komunikacja publiczna) oraz ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, aktualny poziom rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy, będący źródłem jej silnych i słabych stron, zasobność budżetu Gminy i możliwości pozyskiwania dodatkowych zewnętrznych środków finansowych ze źródeł krajowych i zagranicznych, w tym z Unii Europejskiej. Należy zaznaczyć, że strategii rozwoju lokalnego uzyskały usankcjonowanie prawne w ustawie z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2006r. Nr 227, poz. 1658 z późn zm.). W art. 9 ustawodawca stwierdza, że: „Strategiami rozwoju są: strategia rozwoju kraju, strategie sektorowe, strategie rozwoju województw, o których mowa w art.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz 1590, z późn. zm.) oraz strategie rozwoju lokalnego, w tym strategie rozwoju powiatów oraz strategie rozwoju gmin”. Głównym motywem opracowania dokumentu była potrzeba stworzenia merytorycznych podstaw do prowadzenia długookresowej i kompleksowej polityki rozwoju gminy zmierzającej do stałej poprawy standardu życia i pracy mieszkańców, aktywizacji mieszkańców do działań prospołecznych i ich integracji wokół działań prorozwojowych, zgodnie z zasadą partycypacji społecznej, ochrony cennych walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz doprowadzenie jego stanu czystości do standardów Unii Europejskiej, promowania ekologicznych kierunków i form w wybranych - a istotnych dla zrównoważonego rozwoju gminy - sferach i obszarach aktywności mieszkańców (produkcja, usługi, mieszkalnictwo, rekreacja i wypoczynek, zagospodarowanie przestrzenne), ochrony walorów i zasobów dziedzictwa kulturowego, tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego, jako podstawy do zmniejszania się rozmiarów bezrobocia oraz wzrostu dochodów ludności i budżetu gminy, prowadzenia aktywnej działalności promocyjnej gminy a przede wszystkim jej walorów i zasobów (silnych stron), czyli wskazującej na jej atrakcyjność lokalizacyjną dla nowych mieszkańców i inwestorów, efektywnego wykorzystywania środków finansowych z budżetu gminy, zgodnie z zasadą racjonalnego gospodarowania, ubiegania się o pomocowe środki finansowe z Unii Europejskiej oraz pozyskiwanie ich z innych źródeł zewnętrznych na realizację zadań gminnych, nawiązywania i rozwoju współpracy władz gminy z przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na jej terenie oraz osobami chcącymi współpracować na zasadach wolontariatu przy rozwiązywaniu konkretnych problemów, nawiązywania nowej i rozwoju istniejącej partnerskiej współpracy z gminami sąsiednimi oraz władzami powiatu łódzkiego wschodniego w celu rozwiązywaniu wspólnych problemów, a także z podmiotami zagranicznymi. Należy wyraźnie podkreślić, że niniejszy dokument nie jest „gotową receptą na sukces”, czy też „spisem szczegółowego postępowania”. Jest natomiast dokumentem, wskazującym najważniejsze do rozwiązania problemy społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne, ekologiczne i przestrzenne, na których powinna być skoncentrowana uwaga władz Gminy Rzgów w perspektywie 2020 roku. Skuteczna realizacja zapisów tego dokumentu zależeć będzie od

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

systematyczności i determinacji w działaniach realizacyjnych zarówno obecnych, jak i przyszłych Władz Gminy Rzgów, a także sprzyjających uwarunkowań, tkwiących w jego otoczeniu (sytuacja w skali Unii Europejskiej, Polski i województwa łódzkiego). Proces opracowywania niniejszego dokumentu podzielono (zgodnie z metodyką planowania strategicznego) na następujące merytoryczne etapy:

ETAP I - Przeprowadzenie analizy uwarunkowań rozwoju Gminy Rzgów (uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne oraz wskazanie głównych problemów dalszego jej rozwoju,

ETAP II - Określenie generalnego celu kierunkowego (misji rozwoju) i celów strategicznych Gminy Rzgów,

ETAP III - Sformułowanie strategicznych programów realizacyjnych, zawierających zestaw planowanych kierunków działań (projektów realizacyjnych), służących realizacji ustalonych celów rozwoju Gminy Rzgów oraz wskazania priorytetów realizacyjnych,

ETAP IV - Wskazanie głównych uwarunkowań oraz zasad monitorowania i kontroli oraz oceny efektów realizacji ustaleń strategicznych.

Niniejszy dokument pt. STRATEGIA ROZWOJU GMINY RZGÓW uwzględnia ustalenia dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu:

Krajowym:

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015;

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności) - dokument określa cele, priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty Europejskiej na lata 2007-2013;

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (dokument stanowi podstawę dla realizacji ustaleń zawartych w Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013) - jest to merytoryczna podstawa do ubiegania się o unijne środki pomocowe w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;

Raport POLSKA 2030;

Krajowa Strategia Rozwoju Regionu 2010 – 2020: regiony, miasta, obszary wiejskie;

Plan Konwergencji oraz Strategia Rozwoju Kraju na lata 2014 – 2020;

Strategiczne Ramy Odniesienia UE na nowy okres planowania 2014 – 2020;

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013

Województwa łódzkiego:

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020 roku (aktualizacja);

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013;

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Łódzkiego

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013;

Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego przyjęty uchwałą numer XXIV/481/12 sejmiku województwa łódzkiego z dnia 21 czerwca 2012r.

Lokalne:

Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzgów;

Plan Rozwoju Miejscowości Rzgów;

Strategiczne i operacyjne cele rozwoju oraz kierunki działań zawarte w niniejszym dokumencie są zgodne z celami i priorytetami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach. Umożliwia to, z punktu widzenia formalnego, ubieganie się Gminy Rzgów o dofinansowanie przewidzianych do realizacji przedsięwzięć rozwojowych (projektów), w tym inwestycji gminnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2014-2020. Opracowując dokument strategiczny posłużono się metodą społeczno-eksperymentalną, wymaganą przez organy decyzyjne Unii Europejskiej. Należy podkreślić, że przeprowadzono ankietę dotyczącą problemów gminy. Dotyczyła ona oceny silnych i

słabych stron Gminy, opinii dotyczących funkcjonowania gminy i urzędu, zaspokajanie potrzeb mieszkańców, promocji, czyli głównych problemów dalszego rozwoju gminy oraz proponowanych kierunków działań (projektów realizacyjnych). Bardzo pozytywnym elementem było znaczące zaangażowanie radnych oraz sołtysów w realizację badania ankietowego. Przedstawiono diagnozę sytuacji gminy, wizję rozwojową, nakreślono kierunki rozwoju i działania, jakie należy podjąć w celu realizacji założonych celów. Dokument został zamieszczony na stronie internetowej gminy, co wraz z formularzem zmian umożliwiło zgłaszanie uwag szerokim rzeszom mieszkańców. Zgłoszone w trakcie propozycji zostały uwzględnione w treści niniejszego dokumentu. Ponadto, wersja wstępna dokumentu została poddana ocenie i weryfikacji przez radnych, sołtysów i Rady Sołeckie, a więc podmioty, które najlepiej znają problemy swoich lokalnych środowisk. W tej sytuacji proces opracowywania niniejszego dokumentu miał charakter uspołeczniiony. Przy opracowywaniu dokumentu korzystano także z ogólnie dostępnych danych statystycznych oraz dokumentów planistycznych i materiałów urzędu. Realizacja strategii będzie się odbywać z poszanowaniem zasady równych szans dla wszystkich mieszkańców, co będzie się przejawiać w promowaniu na terenie zasad równości wynagrodzeń za taką samą pracę, równego dostępu do informacji, równego wynagrodzenie za prace o takiej samej wartości, niedyskryminujących kryteriów oceny stanowisk dla ustalania wynagrodzenia, równego traktowania w miejsce pracy, równego dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego, promowania praw rodziców pracujących. Polityka równych szans ma na celu eliminowanie wszelkich form i przejawów dyskryminacji, ale oznacza ona również propagowanie pełnego i równego uczestnictwa i dostępu we wszystkich dziedzinach społecznych i jako taka będzie promowana przez gminę we wszystkich aspektach jej działania, a więc także we wdrażaniu strategii rozwoju. Gmina będzie także realizować i promować na obszarze politykę społeczeństwa informacyjnego poprzez udostępnianie informacji dotyczących obszaru na swoich stronach internetowych a także poprzez wspieranie wszelkich inicjatyw mających na celu zwiększenie wykorzystania zasobów informacji dostępnych w sieci do ich przetwarzania umożliwiające podwyższanie poziomu technologicznego poprzez doskonalenie wśród społeczeństwa umiejętności korzystania z nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych, zamieszczanie aktualnych informacji w tym wiedzy o nowoczesnych formach zarządzania i organizacji pracy, podwyższanie poziomu edukacji społeczeństwa. Realizowana będzie także zasada zrównoważonego rozwoju, bazowania na posiadanych zasobach, usuwanie wąskich gardeł hamujących rozwój, elementów szkodliwych dla środowiska (w tym azbestu) w celu polepszenia otoczenia z zachowaniem go w stanie, co najmniej nie pogorszonym dla przyszłych pokoleń.

II. Cele i rezultaty opracowania

W okresie od sierpnia 2012 roku w Rzgowie z inicjatywy Burmistrza Rzgowa Jana Mielczarka dokonano aktualizacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Rzgów. Uwzględniała ona aktualną sytuację i pozycję jednostki samorządu terytorialnego w świetle zmieniających się przepisów prawnych oraz nowe wyzwania stojące przed gminą, zwłaszcza w perspektywie planowanych inwestycji, które mają zmienić strategiczną pozycję i wizerunek gminy. Wzięto pod uwagę możliwości dofinansowania planowanych inwestycji ze środków unijnych w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. W miesiącu październiku 2013r. przedłożono przygotowany dokument do dyskusji radnym gminy. Ankiety będące podstawą aktualizacji strategii wypełniło kilkuset mieszkańców gminy. Dokument ten był także konsultowany z kierownikami jednostek organizacyjnych gminy oraz kierownikami referatów Urzędu Miejskiego w Rzgowie. Celem było opracowanie **strategicznych planów rozwoju Gminy Rzgów na lata 2013 – 2020**.

III. Diagnoza stanu obecnego gminy

Położenie miasta i gminy, jej otoczenie oraz powiązania wewnętrzne i zewnętrzne warunkują rozwój społeczno - gospodarczy oraz określają miejsce w układzie gospodarczym i przestrzennym województwa i kraju. Sąsiedztwo metropolii łódzkiej należącej do największych polskich metropolii

oznacza zwiększone możliwości rozwoju społeczno – gospodarczego i nawiązania współpracy z jednostkami położonymi w ramach obszaru metropolitalnego.

IV. Otoczenie gminy

Gmina położona jest pomiędzy trzema dużymi miastami: Łodzią, Piotrkowem Trybunalskim i Pabianicami. Rzgów zlokalizowany jest w odległości: 10 km od Łodzi, 31 km od Piotrkowa Trybunalskiego i 10 km od Pabianic. Położenie na terenie obszaru metropolitalnego otwiera nowe możliwości rozwojowe, gdyż Unia Europejska przywiązuje rosnącą wagę do rozwoju obszarów metropolitalnych, jako lokomotyw rozwoju społeczno-gospodarczego. W pracach studialnych UE w Polsce wyróżnia się 8 tzw. MEGA (największe miasta – w tym także Łódź wraz z otaczającą strefą) oraz 12 tzw. FUA (funkcjonalnych obszarów zurbanizowanych). Potwierdzają to najważniejsze dokumenty polityki regionalnej i przestrzennej w Polsce. Oznacza to zwiększone możliwości stymulowania rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy w związku z nawiązaniem szerszej współpracy pomiędzy gminami położonymi w ramach obszaru metropolitalnego Łodzi. Środki unijne w najbliższym okresie programowania promować będą projekty realizowane w partnerstwie jednostek leżących na obszarach metropolitalnych. Łódź, jako miasto wojewódzkie silnie oddziałuje na najbliższe otoczenie – zarówno w sposób pozytywny, jak i negatywny. Gmina Rzgów wchodzi w interakcje ze swoim otoczeniem na różnych płaszczyznach. Relacje zachodzące pomiędzy Gminą a Łodzią związane są z presją ludności miasta na zaspokajanie ich potrzeb mieszkaniowych na terenie Gminy. Intensywność procesu rodzi zagrożenia nie zrównoważonego rozwoju, cechującego się chaotycznym zagospodarowaniem i niewydolnością infrastruktury, zarówno technicznej, jak i społecznej. Z drugiej strony dostępność usług i miejsc pracy w Łodzi, ale także i na miejscu w gminie neguje traktowanie gminy, jako „sypialni”, co jest problemem wielu gmin sąsiadujących z dużymi ośrodkami miejskimi. Duże, blisko położone miasto wojewódzkie ma pozytywny wpływ gdyż jest silnym biegunem wzrostu (miejsca pracy, węzeł komunikacyjny), ośrodkiem edukacji na poziomie średnim i wyższym, oferuje ułatwiony dostęp do usług medycznych, jest ośrodkiem zaspokajania potrzeb kulturalnych, ale i negatywny uwidaczniający się w traktowaniu gmin z pozycji dominującej, braku chęci współpracy w zakresie funkcji społecznych (edukacja), jest silną konkurencją, szczególnie firm usługowych, zwiększoną presją na środowisko i wymusza konieczność rozwoju powiązań drogowych, które nie należą do gminy (drogi wojewódzkie).

V. Położenie gminy

Gmina Rzgów położona jest w środkowej części województwa łódzkiego, w powiecie łódzkim wschodnim, na południe od Łodzi. Gmina Rzgów wchodzi w skład łódzkiej aglomeracji miejskiej stanowiąc dla niej fragment południowego pasa rozwojowego. Powierzchnia gminy Rzgów wynosi 6631 ha. Na dzień 30.09.2013r. na terenie gminy Rzgów zamieszkiwało 9256 osób, w tym: kobiet 4725, mężczyzn 4531.

1 – Ukształtowanie powierzchni

Teren gminy Rzgów położony jest w całości na terenie Wysoczyzny Bełchatowskiej w pasie Nizin Środkowopolskich – podprowincji Niżu Środkowoeuropejskiego. Wysoczyzna bełchatowska zajmuje położenie wododziałowe między dorzeczami Warty i Pilicy (Odry i Wisły). Obniżenie doliny Neru oddziela ją od Wzniesień Łódzkich. Na terenie gminy przebiega wododział główny Polski, oraz wododział IV rzędu między Nerem a jego dopływem – Dobrzynką. Ponad 90% powierzchni gminy należy poprzez rzekę Ner, Dobrzynkę i ich dopływy do zlewni rzeki Warty.

2 – Gleby

Warunki glebowe gminy są dość korzystne. Syntetyczny wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg. punktacji J.U.N.G. średnio dla gminy wynosi 62.2 pkt. (średnio dla województwa 59, 4 pkt.) . Na większości obszaru występują gleby średnie i słabe. Gleby dobre występują prawie wyłącznie w środkowej części gminy, w miejscowości Rzgów oraz w północno – wschodniej, we wsi

Bronisin Dworski. Połowa powierzchni gruntów ornych to gleby chronione klasy bonitacyjnej III i IV. Powierzchnia użytków rolnych gminy Rzgów wynosi 5596 ha, co stanowi ok. 84, 4% powierzchni ogólnej gminy. Gruntów ornych jest 4087 ha, co stanowi 61, 6% powierzchni ogólnej gminy. Trwałych użytków zielonych jest 1050 ha (15, 8% powierzchni gminy), natomiast sady założone są na powierzchni 40 ha (0, 7% powierzchni gminy).

3 – Lesistość

Na terenie gminy Rzgów znajduje się aktualnie 340 ha gruntów pod lasami, co stanowi 5, 2% powierzchni ogólnej, (Lesistość gminy jest jedna z najniższych w województwie, dodatkowo wycięto prawie 13, 5 ha lasów pod budowę drogi S-8). Lasy na obszarze gminy zarządzane są w znacznej mierze przez osoby fizyczne oraz wspólnoty gruntowe. W zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego znajduje się niewielki odsetek lasów. Lasy mają niewielki udział w powierzchni Gminy Rzgów. W miarę naturalny charakter zachowały drzewostany siedlisk olesowych, gdzie większość stanowi olcha z niewielką domieszką brzoź. Pozostałe, to zalesienia sztuczne, w większości sosnowe lub brzozowe, głównie z domieszkami dębu, dębu bezszypułkowego. Wiek dojrzały - powyżej 80 lat występuje sporadycznie. W lasach prywatnych dominują głównie drzewostany młode i bardzo młode, wieku 31 – 60 lat (II – III klasa), w zasadzeniach rzędowych, nie pielęgnowane, o słabej produktywności i słabych rokowaniach co do jakości drewna. Drzewostany starsze - 61 – 80 lat (IV klasa) zajmują również znaczną powierzchnię. Największy kompleks leśny - Las Rzgowski przylega do zespołu lasów Tuszyńskich, na terenie wododziału głównego Polski. Planowane zalesienia w celu zwiększenia powierzchni lasów mają objąć ok. 100 ha gruntów klasy VI i V w Romanowie, Gospodarzu i Grodzisku. Lasy na terenie gminy są lasami wielofunkcyjnymi. Obok funkcji gospodarczych spełniają także funkcje dydaktyczne, rekreacyjno - turystyczne, historyczne, ekologiczne, krajobrazowe i kulturowe. Ogólny stan zdrowotny lasów prywatnych na terenie gminy Rzgów jest zadowalający, zaś stan sanitarny nie budzi zastrzeżeń. Zaśmiecanie miejscami odpadami z gospodarstw domowych wpływa na pogarszanie się stanu zdrowotnego i sanitarnego lasów. Najbardziej zaśmiecane są lasy położone blisko gospodarstw domowych i szlaków komunikacyjnych. Wszystkie lasy zlokalizowane w obrębie: Rzgów (II), Huta Wiskicka, Gospodarz, Czyżeminek, Bronisin Dworski uznano za ochronne, ze względu na położenie w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców (Łódź). Część lasów (ok. 3 ha) wymaga systematycznej przebudowy, także ze względu na dużą ilość wydzielającego się posuszu.

4 – Zasoby wodne

Obszar gminy Rzgów należy do dwóch zlewni I rzędu, tj. Wisły i Odry. W południowo – wschodniej części gminy (Kalinko, Kalino) oraz przez jej południowe krańce przebiega wododział I-go rzędu rozdzielający dorzecza Wisły i Odry. Ponadto przebiegają liczne działy IV rzędu rozdzielające zlewnię dopływów rzeki Ner. W strefach wododziałowych i źródłiskowych występuje kilka czynnych źródeł wypływu wód gruntowych i podziemnych oraz strefy młaków - wysięków lokalnych. Sieć rzeczna gminy Rzgów to głównie Ner z jego dopływami: Dopływ spod Wiskitna, Dopływ w Rzgowie (tzw. Struga) i Dopływ z Guzewa oraz mniejsze bez nazwy oraz Dobrzyńka z kilkoma równoległymi ciekami łączącymi się z Dobrzyńką poza granicą gminy. Na wschód od Romanowa jeden niewielki ciek prowadzi okresowo wody w kierunku Wolbórki - do dorzecza Pilicy. Naturalna sieć rzeczna na terenie gminy w dużym stopniu została poddana działaniom regulacyjnym i obecne stosunki wodne są bardzo przeobrażone. Większość cieków została uregulowana i pełni rolę rowów melioracyjnych. Nieuregulowany jest tylko odcinek Neru między stawami rybnymi w Gospodarzu a granicą Łodzi. Dolina rzeki Ner ma przebieg zbliżony do litery „u”. Ma ona wykształconą dolinę o zmiennej szerokości – od 150 m w mieście Rzgów do 550 m w Gospodarzu. Ze względu na równinne ukształtowanie terenu jest ona płaska i rozległa z długimi i łagodnymi stokami. Na terenie gminy brak jest większych zbiorników wód stojących, zarówno naturalnych jak i sztucznych. Na uwagę zasługuje zespół stawów rybnych w Gospodarzu oraz w Kalinku (przy granicy gminy). W płaskich, rozległych dolinach rzecznych użytkowanych jako łąki i pastwiska przy wysokim poziomie wód gruntowych

występują w dużych ilościach małe, bezodpływowe oczka wodne, liczne też są tereny podmokłe, szczególnie na krańcach południowych gminy i w jej północno – wschodniej części. W ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Małej Retencji dla województwa łódzkiego (Synteza) zgłoszono potrzebę na terenie gminy Rzgów budowy trzech zbiorników retencyjnych:

- zbiornik „Rzgów” na rowie melioracyjnym o powierzchni zalewu 7,9 ha; główna funkcja zbiornika to: przeciwdziałanie degradacji środowiska poprzez podniesienie zwierciadła wody w gruncie oraz zwiększenie retencji gruntowej; ochrona przeciwpowodziowa; przeciwdziałanie suszy i alimentacja najniższych przepływów; rekreacja i turystyka; gospodarka rybacka;

- zbiornik „Rzgów II” na rzece Ner o powierzchni zalewu 5,8 ha; główna funkcja zbiornika to: przeciwdziałanie degradacji środowiska poprzez podniesienie zwierciadła wody w gruncie oraz zwiększenie retencji gruntowej; ochrona przeciwpowodziowa; rekreacja i turystyka;

- zbiornik „Gospodarz II” na rzece Ner o powierzchni 5,0, funkcji przeciwpowodziowej i rekreacyjnej.

Podsumowując: sieć rzeczna gminy Rzgów to głównie Ner z jego dopływami bez nazw, oraz Dobrzyńki z kilkoma równoległymi ciekami łączącymi się z Dobrzyńką poza granicą gminy. Większość cieków została uregulowana i pełni rolę rowów melioracyjnych. Poza rzekami występują sztuczne zbiorniki: zespół stawów rybnych w Gospodarzu, stawy w Sereczynie na granicy gminy (nie należą do gminy). W płaskich, rozległych dolinach rzecznych użytkowanych, jako łąki i pastwiska przy wysokim poziomie wód gruntowych występują w dużych ilościach małe, bezodpływowe oczka wodne, liczne też są tereny podmokłe, z uwagi na wysoki poziom wód gruntowych. W zakresie wód podziemnych posiadamy w Kalinie wodę z okresu kredy o pierwszej klasie czystości, w Czyżeminku woda z okresu czwartorzędu, drugiej klasy czystości, w Romanowie wodę z okresu czwartorzędu o pierwszej klasie czystości, w Starowej Górze wodę z okresu czwartorzędu o trzeciej klasie czystości, a w Grodzisku klasa czystości wody z okresu czwartorzędu jest druga. Ujecie wody w Rzgowie woda klasy pierwszej z okresu czwartorzędu.

5 – Zanieczyszczenie środowiska

W Rzgowie zlokalizowana jest lokalna oczyszczalnia ścieków, do której przyłączane są sukcesywnie kolejni odbiorcy w ramach wykonywanej sieci kanalizacji podciśnieniowej i grawitacyjnej, które ma objąć w efekcie końcowym ponad 90% mieszkańców gminy. Wg monitoringu zanieczyszczeń gazowych powietrza przeprowadzanego na terenie województwa łódzkiego w 2010 r. – Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2010 r. na terenie gminy Rzgów nie doszło do przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń dla SO₂, NO₂, CO, węglowodorów aromatycznych, O₃. Punkty pomiarów jakości powietrza z pasywnym poborem próby SO₂ i NO₂ zlokalizowane są w Rzgowie (ul: Tuszyńska 100, Długa 25a), Starowej Górze (ul: Rzgowska 357 (gr. Łodzi), Centralna 78, Stropowa (trasa), Batorego 6) oraz w Kalinku. W gminie Rzgów występuje dużo źródeł emisji pól elektromagnetycznych, zlokalizowane są stacje bazowe UMTS i GSM. W roku 2010 przeprowadzono badania większość z nich nie przekracza granic obiektów, na których jest zainstalowane. Pomiaru jakości powietrza wykonywane w roku 2011 na terenie województwa łódzkiego pod kątem ochrony zdrowia (SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, O₃, PM_{2,5}, PM₁₀, Pb, As, Ni, Cd, B(a) P,) nie wykazały przekroczenia norm i wszystkie mieszczą się w klasie A tzn. „Nieprzekraczający wartości poziomu dopuszczalnego/docelowego/celu długoterminowego”. Realizacja monitoringu promieniowania elektromagnetycznego określone zostały w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. 08 r. nr 25, poz. 150 z późn. zmianami) została zrealizowana w roku 2010. Z punktu widzenia monitoringu środowiska najważniejszy jest zakres częstotliwości od 3MHz do 3000MHz. Dopuszczalne natężenie pola elektromagnetycznego dla danego zakresu wynosi E=7V/m dla składowej elektrycznej i S=0,1W/m² dla gęstości mocy. Pomiaru prowadzono miernikiem MM8053A Port ale Field Meter przy pomocy trzech sond pomiarowych mierzących pola w zakresach: sonda EP105 0,1MHz -1000MHz, sonda EP408 1MHz – 40GHz, sonda EP300 0,1MHz – 3000MHz. Badania dla danych zakresów prowadzono w okresach 120 minutowych. Na terenach wiejskich maksymalna chwilowa zmierzona wartość składowej elektrycznej PEM wysokiej częstotliwości wyniosła 1,21V/m (17,3 % wartości dopuszczalnej), najniższe poniżej progów wykrywalności dla poszczególnych sond. Minimalne wartości wyniosły <0,8V/m (poniżej progu wykrywalności dla sondy

EP408), $<0,05V/m$ (poniżej progu wykrywalności dla sondy EP105) i $<0,10V/m$ (poniżej progu wykrywalności dla sondy EP300). Gęstość mocy pola odpowiadająca zmierzonej maksymalnej składowej elektrycznej (tj. dla sytuacji gdyby zmierzona maksymalna wartość występowała ciągle) wyniosła $0,004 W/m^2$, czyli 4 % dopuszczalnej normy, gęstość mocy pola dla pozostałych 14 stanowisk z 15 była niższa od $0,002 W/m^2$ (od 2 % dopuszczalnej wartości). Średnia wartość z 15 punktów pomiarowych wyniosła $0,214 V/m$. W Rzgowie badania zostały przeprowadzone na placu 500 – lecia 22. W żadnym z punktów pomiarowych nie zmierzono wartości przekraczającej dopuszczalną wartość składowej elektrycznej $E=7V/m$ określoną w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dn. 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883). Średnie wartości 2-godzinne składowej elektrycznej osiągnęły maksymalnie wartość $1,85 V/m$ (26,4% wartości dopuszczalnej). Najniższe średnie wartości były poniżej progu czułości sond.

6 – Występowanie obszarów prawnie chronionych i pomników przyrody

Na terenie Gminy Rzgów istnieją obecnie jedynie pomniki przyrody - pojedyncze drzewa:

1. Dąb szypułkowy rosnący na Cmentarzu Wojennym Ewangelickim w miejscowości Stara Gadka – własność: Skarb Państwa,
2. Lipa drobnolistna i buk zwyczajny rosnące na placu kościelnym, Plac 500-lecia w Rzgowie, własność: Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Stanisława B. M.,
3. 5 Dębów szypułkowych, 5 wiązów, 4 klony srebrzyste - sumie - 14 drzew, rosnących w miejscowości Gospodarz, (dawna nazwa park wiejski), obecnie własność prywatna.

Obecnie na terenie Gminy Rzgów znajduje się Obszar Chroniony Krajobrazu „Tuszyńsko-Dłutowsko-Grabiańskiego”, ale nie ma obszarów ani elementów systemu Natura 2000 objętych prawną ochroną. Chroniony jest teren znajdujący się w całości w granicach zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Dolina Neru”, w tym istniejący drzewostan oraz pomniki przyrody w postaci drzew tworzących aleję. Strefa ochrony obejmuje także dobrze zachowany cmentarz wojenny w Starej Gadce.

VI. Historia

Najstarsze są dzieje wsi Grodzisko pochodzącej jak nazwa wskazuje z czasów przed piastowskich. Bardzo odległa jest historia wsi Kalino. Dokument stwierdzający prawo dożywotniego polowania w dobrach chłopskich w Kalinie świadczy o istnieniu osady już w XII wieku. Wieś Gadka wymieniona jest w akcie z 1398 roku. Wiek XV i XVI to okres powstawania i rozwoju wsi Gospodarz, Guzew, Huta Wiskicka, Kalinko. Wieś Rzgów powstała, jako jedna z osad rycerskich i w XV wieku miała 9 łąnów i 3 zagrody. Korzystne położenie na brzegu rzeki Ner i przy trakcie wiodącym z Piotrkowa do Łęczycy oraz z Wolborza do Uniejowa i Lutomska skłoniło Kapitułę Krakowską do nadania mu praw miejskich. W 1467 roku Rzgów otrzymał prawa miejskie z ręki króla Kazimierza Jagiellończyka. W 1475 zbudowano pierwszy drewniany kościół pod wezwaniem św. Stanisława. W tym czasie Rzgów zaczął się rozrastać. Centrum miasta stanowił obecny stary rynek w kształcie trójkąta. O rozwoju miasta świadczy notatka lustratora z 1508 roku „Miasto buduje się i powiększa tak, że w ostatnich latach przybyło 16 domów”. Handel ożywiały organizowane jarmarki. Zawiązały się cechy rzemieślnicze kowali, stelmachów, kuśnierzy i szewców. W 1630 roku zbudowano nowy kościół, który przetrwał do dziś, a w 1750 roku mieszczenie sfinansowali budowę ratusza umiejscowionego na rzgowskim rynku. Wkrótce z polecenia administracji pabianickiej został on zniszczony. Liczba mieszczan zamieszkująca Rzgów rosła aż do wojen szwedzkich. W okresie Rzeczypospolitej głównym zajęciem ludności było rolnictwo i rzemiosło, gdyż handel chylił się ku upadkowi. Wiek XVIII przyniósł niekorzystne zmiany. 23 stycznia 1870 roku zmieniono status miasta Rzgowa na osadę i włączono do Gminy Gospodarz. W latach 1812, 1862, 1893 i 1918 miały miejsce liczne pożary. Kilkakrotnie Rzgów był zniszczony i dźwigał się z popiołów. Podczas budowy wielkiej Łodzi mieszkańcy Rzgowa dostarczali wapno do budowy łódzkich fabryk. W czasie I i II wojny światowej przez Rzgów przebiegała linia frontu. Pozostałością z tych czasów jest dobrze zachowany cmentarz wojenny w Starej Gadce. Ostatnie lata to okres bardzo dynamicznego rozwoju Rzgowa. Wysoki poziom infrastruktury

społecznej, technicznej, ukształtowanie zdecydowanie miejskiego charakteru zabudowy spowodowały, że z dniem 1 stycznia 2006 roku miejscowość Rzgów odzyskała status miasta.

VII. Struktura przestrzenna gminy

Najważniejsze w gminie obiekty to historyczny układ przestrzenny Rzgowa w obszarze zwartej zabudowy, ograniczony: doliną rzeki Ner, doliną cieką Strugi oraz ulicami Literacką i Polną charakteryzujący się wysokim stopniem zachowania walorów układu przestrzennego oraz zespół architektoniczno-krajobrazowy parkowo - folwarczny w Gospodarzu, gdzie znajdują się tereny zieleni ze stawami oraz obiekty architektoniczne znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej: pałacyk z 1918r., dom ogrodnika z ok. 1910r., kuźnia z ok. 1918r., chlewnia, stajnia, obora i czworaki z ok. 1920r. oraz teren znajdujący się w całości w granicach zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Dolina Neru”. Istotnym elementem jest także cmentarz wojenny w Starej Gadce.

VIII. Inwentaryzacja zasobów gminy – zasoby przyrodnicze

Przy określeniu zasobów przyrodniczych wykorzystano „Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2013.” Wnioski zawarte w tym opracowaniu służyły do określenia wytycznych dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

1 - Obszar chroniony krajobrazu „Tuszyńsko-Dłutowsko-Grabiańskiego”

Teren ten znajduje się w zachodniej części gminy we wsiach Czyżeminek, Prawda, Gospodarz, Guzów, Babichy. Teren ten łączy się z Lasami Tuszyńskimi. Jest ważnym elementem łączącym dolinę rzeki Ner z terenami leśnymi. W tym obszarze ustala się zakaz przekształceń naturalnych uformowań topograficznych.

2 - Korytarze Ekologiczne

Na terenie gminy Rzgów zidentyfikowano następujące korytarze ekologiczne o randze regionalnej i lokalnej: korytarz Doliny Neru i korytarz łączący Dolinę Neru z Lasami Tuszyńskimi. W lasach tuszyńskich zlokalizowane są rezerваты przyrody: Wolbórka i Molenda. Rezerwat przyrody Wolbórka to faunistyczny, florystyczny i leśny rezerwat przyrody w gminie Tuszyń, w powiecie łódzkim wschodnim, w województwie łódzkim. Znajduje się na terenie Leśnictwa Tuszyń. Utworzony został zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 września 1959 roku w celu zachowania fragmentu naturalnego lasu olszowego u źródeł rzeki Wolbórki oraz rzadkiego gatunku motyla – szlaczka torfowca, a także źródeł rzeki Wolbórki. Położony jest na terenie podmokłym, z występującymi tam licznymi źródłiskami. Rezerwat ma pow. 35,25 ha. Rezerwat przyrody MOLENDĄ - utworzony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 14 września 1959 roku (Monitor Polski Nr 87 poz. 466 z 1959r.), dla zachowania pierwotnego lasu mieszanego, gdzie jodła, świerk i buk występują w pobliżu północnej granicy ich zasięgu. Rezerwat znajduje się w Leśnictwie Molenda - ma powierzchnię 143 hektarów, w którym znajdują się okazy drzew sięgające 50 m wysokości i 4 m obwodu pnia. Rezerwat leśny im. Edwarda Potęgi (wcześniej im. Władysława Stanisława Reymonta), położony jest wśród rozległych lasów tuszyńskich, po zachodniej stronie szosy z Łodzi do Tuszyń. Flora rezerwatu ma charakter pierwotny z roślinnością typową dla terenów nizinnych z domieszką elementów podgórskich występujących w południowej Polsce. Rośnie tu las jodłowo - sosnowy z domieszką świerka a w południowej części - buka i grabu. Niektóre potężne okazy drzew jodły osiągnęły 55 metrów wysokości i 3,12 m. w obwodzie. Duża ilość podrostów i nalotów jodłowych świadczy o tym, że jest to odpowiednie siedlisko dla tego drzewa. W bogatym podszyciu znajdują się luźne gatunki roślin chronionych, jak lilia złotogłów, rosiczka i widłak, bluszcz, wawrzynek, wilczytka, barwinek mniejszy i inne, które nadają rezerwatowi charakter pierwotnej puszczy

3 – Dolina Neru

Jest najważniejszym korytarzem ekologicznym gminy o randze regionalnej, ponadlokalnej. Cechą stanowiącą o jego potencjalnej drożności jest znaczna szerokość (z wyjątkiem przewężenia w centrum Rzgowa), natomiast ograniczeniem w spełnianiu funkcji ekologicznej jest przekształcenie struktury przez grunty orne, miejscowo silne zbliżenie zabudowy jednostek osiedleńczych do rzeki. Ważnym elementem polityki ochronnej jest próba zachowania naturalnego biegu rzeki i próby niedopuszczenia do degradacji jej funkcji przyrodniczych, które powinny zostać w naturalnym stanie.

4 – Korytarz łączący Dolinę Neru z Lasami Tuszyńskimi

Jest to najważniejszy element systemu zieleni w gminie. Przez korytarz przebiega wododział główny Polski. Jest to wododział pomiędzy Wisłą i Odrą. Poprzez rzekę Ner i Wolbórkę łączą się ze sobą dwa największe systemy rzeczne w naszym kraju. Teren korytarza obejmuje obszary 11R oraz 12R (oznaczenia zawarte w Studium gminy). Ponadto jest to element układu kompozycyjnego Rzgowa, pełniący ważne funkcje przyrodnicze i sanitarne (przewietrzanie miasta). Korytarz ten, ma na celu umożliwić migrację zwierzętom i roślinom, cyrkulację powietrza atmosferycznego, ochronę wód powierzchniowych i podziemnych. Dalszy rozwój miasta i gminy musi uwzględniać zachowanie korytarzy ekologicznych, które umożliwią utrzymanie równowagi ekologicznej.

5 – Wody

Gmina Rzgów położona jest nad Nerem, jego dopływem Strugą i Dobrzyńką oraz ich licznymi dopływami. Posiada w swoich granicach liczne zbiorniki wodne, co daje gminie duże możliwości rozwoju związane z zagospodarowaniem terenów bezpośrednio sąsiadujących z nimi. Planowane dwa duże zbiorniki wodne w Rzgowie: jeden na Nerze a drugi na Strudze, dają możliwość stworzenia terenów rekreacyjnych. Gmina Rzgów posiada warunki środowiska przyrodniczego sprzyjające rozwojowi funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej. Główne walory gminy to rzeźba terenu, klimat. Łatwa dostępność komunikacyjna gminy pozwala na ich wykorzystanie poprzez przyciągnięcie osób pracujących w okolicznych dużych miastach do osiedlenia się na terenie gminy. Niezależnie dla mieszkańców powstały atrakcyjne wypoczynkowo ogrody działkowe w Romanowie, Prawdzie i Czyżeminku.

IX. Inwentaryzacja zasobów gminy – dziedzictwo kulturowe

Gminna ewidencja zabytków obejmująca całość problematyki ochrony dóbr kultury na obszarze Gminy Rzgów, stanowi podstawę do sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami. Do najważniejszych zespołów i obiektów gminy o znaczeniu historycznym i kulturowym należy zaliczyć zespół staromiejski Rzgowa – o dobrze zachowanym układzie przestrzennym, ograniczony: doliną rzeki Ner, doliną rzeki Strugi oraz ulicami Literacką i Polną oraz kościół parafialny p. w. Św. Stanisława B. M. W świątyni tej zbudowanej pierwotnie w stylu gotyckim i wielokrotnie przebudowywanej w różnych stylach, odkryto w 2009r za obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej znacznie starszy obraz, pochodzący prawdopodobnie z XVII wieku, z epoki baroku. Wewnątrz świątyni największą ponadto wartość mają ołtarze: główny i dwa boczne, drewniane klasycystyczne stalle przy ołtarzu głównym oraz tzw. belka tęczowa, dzieląca prezbiterium i nawę główną. Wartość obrazu, który jest eksponowany w ołtarzu bocznym i jak cały kościół jest wpisany do rejestru zabytków, jest tym większa, gdyż w kościołach województwa łódzkiego najstarsze obrazy pochodzą najczęściej z XVIII i XIX wieku, a obrazy XVII wieczne są rzadkością i można je podziwiać jeszcze tylko w Pabianicach i Łagiewnikach. Ponadto w kościele znajdują się bardzo cenne organy. Wartościowym elementem kulturalnym na terenie gminy jest zespół architektoniczno-krajobrazowy parkowo - folwarczny w Gospodarzu, gdzie znajdują się tereny zieleni ze stawami oraz obiekty architektoniczne znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej: pałacyk z 1918r., dom ogrodnika z ok. 1910r., kuźnia z ok. 1918r., chlewnia, stajnia, obora i czworaki z ok. 1920r. Strefa ochrony obejmuje także dobrze zachowany cmentarz wojenny w Starej Gadce, położony w gminie Rzgów, w miejscowości Stara Gadka, jest miejscem spoczynku żołnierzy poległych w bitwie łódzkiej stoczonej w listopadzie 1914 r. między

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

wojskami niemieckimi i rosyjskimi. Cmentarz jest dostępny dzięki liniom autobusowym Nr 50, 50A, mającymi przystanek tuż obok bramy wejściowej. Cmentarz położony przy skrzyżowaniu drogi krajowej nr 1 z drogą prowadzącą ze Rzgowa do Rudy Pabianickiej w Łodzi.

X. Inwentaryzacja zasobów gminy - Służba zdrowia

Opiekę zdrowotną zapewnia mieszkańcom gminy Gmina Przychodnia Zdrowia w Rzgowie, mieszcząca się przy ul. Ogrodowej 10, poprzez organizowanie i udzielanie świadczeń zdrowotnych w warunkach ambulatoryjnych lub w miejscu zamieszkania osób potrzebujących opieki w zakresie opieki podstawowej, specjalistycznej bądź rehabilitacji leczniczej. Przychodnia jest samodzielnym zakładem opieki zdrowotnej, posiadająca osobowość prawną, świadczy usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla dzieci i dorosłych, chorób wewnętrznych, pediatrii, ginekologii, stomatologii, medycyny pracy, okulistyki, neurologii, fizjoterapii, laryngologii, stomatologii, rehabilitacji, EKG, USG. Placówka prowadzi w ramach pracowni fizjoterapii działalność na rzecz osób z dysfunkcjami narządu ruchu. Dysponujemy aparatami do fizykoterapii takimi jak: Aparat do ultradźwięków, pola magnetycznego, krioterapii, laser, lampa sollux oraz bioptron, aparat do diatermii krótkofalowej oraz elektroterapii. Pracownia fizjoterapii to również kinezyterapia z UGUL'em, rotorami kończyn dolnych i górnych oraz gabinet masażu i terapii manualnej. Obok budynku w którym znajduje się rehabilitacja został wybudowany nowy parking z możliwością podjazdu samochodem (pod same drzwi pracowni fizjoterapii) w celu ułatwienia dotarcia na zabiegi osób z dysfunkcjami narządu ruchu takimi jak tetraplegia czy hemiplegia, poruszających się na wózku inwalidzkim. Pod opieką przychodni w Rzgowie znajduje się 470 osób. Przychodnia prowadzi punkty medyczne w szkołach na terenie gminy. Na terenie Gminy, w Rzgowie funkcjonuje także prywatny szpital Gameta, zajmująca się leczeniem bezpłodności. Ofertę usług uzupełniają dwie apteki zlokalizowane w Rzgowie. Stan bazy opieki zdrowotnej jest postrzegany przez pacjentów na ogół jako niezadowolający. Przyczyniają się do tego przede wszystkim problemy związane z finansowaniem służby zdrowia.

XI. Inwentaryzacja zasobów gminy – edukacja

Władzom Gminy Rzgów zależy na wysokiej jakości usług edukacyjnych. Osiąga się to poprzez znaczącą i systematyczną poprawę warunków w placówkach oświatowych. Na terenie gminy funkcjonują:

1. Przedszkole Publiczne w Rzgowie,
 2. Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Rzgowie,
 3. Szkoła Podstawowa im. Św. Królowej Jadwigi w Kalinie,
 4. Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Guzowie,
 5. Gimnazjum im. Kazimierza Jagiellończyka w Rzgowie
- oraz prowadzone od lutego 2012 r. prywatne przedszkole w Starowej Górze.

Lp.	placówka	ilość uczniów	ilość oddziałów	ilość nauczycieli	ilość pracowników administracji i obsługi	ilość stanowisk komputerowych		ogrodzenie terenu	boisko	plac zabaw
						uczni.	nauczycielskich/pracowniczych			
1.	Przedszkole Publiczne w Rzgowie	180	7	14	11	-	3	częściowe	nie dotyczy	jest
2.	Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Rzgowie	257	12	28	15	24	24	częściowe	ORLIK	brak
3.	Szkoła Podstawowa im. Św. Królowej Jadwigi w Kalinie	104	7	16	5	10	10	częściowe	jest	jest
4.	Szkoła Podstawowa	114	8	16	5	10	7	tak	brak	jest

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

	im. Kornela Makuszyńskiego w Guzowie									
5.	Gimnazjum im. Kazimierza Jagiellończyka w Rzgowie	215	11	25	5	10	15	częściowe	ORLIK	nie dotyczy

Znaczna ilość dzieci mieszkających na terenie gminy uczęszcza do placówek w Łodzi, Pabianicach i Ksawerowie.

Celem nadrzędnym wszystkich placówek oświatowych na terenie Gminy Rzgów jest wszechstronny i harmonijny rozwój dziecka i ucznia na wszystkich etapach kształcenia oraz wyposażenie go w niezbędną wiedzę i umiejętności potrzebne do dalszego etapu edukacji.

Kierunki rozwoju służące realizacji celu to:

1. Podnoszenie efektów kształcenia i wychowania z wykorzystaniem nowych technik i aktywizujących metod nauczania oraz poprzez pracę metodą projektów edukacyjnych.
2. Kształtowanie umiejętności kluczowych, uwzględniających prawidłowy rozwój emocjonalny i fizyczny uczniów, posługiwanie się językami obcymi, rozwijanie wrażliwości humanistycznej oraz sprawne wykorzystywanie technologii informatycznych.
3. Wykorzystywanie wyników sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego do ustalenia kierunków działań naprawczych i podnoszenia jakości kształcenia.
4. Budowanie pozytywnego klimatu w szkole sprzyjającego uczeniu się i rozwojowi każdego ucznia zorientowanego na sukces w dalszej edukacji lub pracy zawodowej.
5. Propagowanie idei wolontariatu, akcji charytatywnych i umiejętności działania na rzecz innych ludzi.
6. Zapewnienie różnorodnej oferty zajęć pozalekcyjnych sprzyjającej rozwijaniu zainteresowań i wspomaganiu działań edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych szkoły.
7. Zachęcanie rodziców do aktywnego udziału w życiu szkoły.
8. Rozwijanie bazy szkoły.
9. Promowanie szkoły w środowisku.
10. Propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia, realizacja działań profilaktycznych.

Wszystkie placówki oświatowe posiadają na dzień sporządzenia dokumentu bazę lokalową, wykwalifikowaną kadrę nauczycielską, dostateczną ilość pracowników administracji i obsługi oraz środki niezbędne do realizacji zadań dydaktycznych i opiekuńczo - wychowawczych. Instytucje te stanowią także ważne ośrodki życia kulturalnego społeczności lokalnych. Organizowane są liczne przedsięwzięcia i inicjatywy zmierzające do tworzenia przyjaznej atmosfery wychowawczej i bezpieczeństwa w szkole, zajęcia dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze. Szkoły wyposażone są w sale gimnastyczne i częściowo w boiska sportowe. Szkoły w realizacji zadań w zakresie wychowania fizycznego korzystają poza własnymi salami sportowymi z obiektów sportowych GOSTiR-u. Szkoły organizują i monitorują opiekę i pomoc materialną uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Ilość szkół pozwala na uniknięcie relatywnie długich dojazdów do placówek. Gmina organizuje dowóz dzieci do szkoły w Kalinie, a także na zajęcia nauki pływania gimnazjalistów na basen w Tuszynie oraz na różne imprezy i uroczystości środowiskowe. Szkoły i przedszkole realizują programy nauczania zgodnie z wytyczonymi kierunkami polityki oświatowej państwa, kształtują postawy patriotyczne i obywatelskie, wychowują, a także pełnią opiekę poprzez zajęcia świetlicowe. Ponadto każda z placówek oferuje następujące zajęcia dodatkowe:

1. Przedszkole Publiczne w Rzgowie- zajęcia rytmiki i języka angielskiego;
2. Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Rzgowie- koło plastyczne, informatyczne, taneczne, poprawnej wymowy, dziennikarskie, sportowe, muzyczne, historyczne, języka angielskiego;
3. Szkoła Podstawowa im. Św. Królowej Jadwigi w Kalinie- koło plastyczne, informatyczne, historyczne, zajęcia wyrównawcze z matematyki i języka polskiego, zajęcia terapii pedagogicznej

4. Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Guzewie- koło informatyczne, wokalne, teatralne, zajęcia umuzykalniające, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, zajęcia wyrównawcze z matematyki;

5. Gimnazjum im. Kazimierza Jagiellończyka w Rzgowie- koło biologiczne, dziennikarskie, chemiczno-ekologiczne, teatralne, zajęcia socjoterapii, korekcyjno-kompensacyjne oraz zajęcia dodatkowe ze wszystkich przedmiotów dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych .

Na terenie miasta i gminy Rzgów nie występują szkoły ponadgimnazjalne.

XII. Inwentaryzacja zasobów gminy – sport, rekreacja

Na terenie gminy istnieje 6 obiektów związanych ze sportem i rekreacją. Oferta i jakość organizowania czasu wolnego jest na zadowalającym poziomie. W następujących wsiach znajdują się boiska: Stara Gadka, Grodzisko, Starowa Góra i Kalino (boisko przyszkolne – formalnie na gruntach wsi Tadzín). Na terenie Gminy Rzgów działają dwa kluby sportowe: Gminny Ludowy Klub Sportowy „Zawisza” z siedzibą w Rzgowie przy ul. Tuszyńskiej 56 ze stadionem o powierzchni 2, 0 ha oraz Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Sokół”. Klub działa nieprzerwanie od 1997r. Na początku działalności prowadził sekcje siatkówki, judo, lekkiej atletyki, szachów oraz aerobiku. Obecnie prężnie działa sekcja siatkówki, której główny trzon stanowi męska drużyna seniorów. Zajęcia z siatkówki prowadzone są również dla juniorów i młodzików. Kolejna duża dział to sekcja turystyki. Klubowicze biorą udział w imprezach turystycznych – rajdach pieszych i rowerowych organizowanych przez PTSM, PTTK, TPŁ oraz Radę Powiatową LZS. Sezonowo klub prowadzi zajęcia oraz uczestniczy w imprezach narciarstwa biegowego. „Sokół” organizuje i współorganizuje imprezy o charakterze turystycznym w naszym regionie. Ponadto klub prowadzi sekcje koszykówki dla dzieci. Jednym z głównych zadań klubu jest organizacja rywalizacji dzieci i młodzieży szkolnej na poziomie gminnym. Są to imprezy biegowe, mistrzostwa gier zespołowych – siatkówka, koszykówka, piłka nożna oraz rekreacyjne – „mistrz gier i zabaw. LUKS „Sokół” organizuje również zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży pozostającej w mieście podczas ferii zimowych. Klub współpracuje ze szkołami w naszej gminie i regionie oraz z organizacjami takimi jak Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Towarzystwo Przyjaciół Łodzi, Rada Powiatowa Ludowych Zespołów Sportowych. GLKS „Zawisza” jest klubem piłkarskim, istniejącym nieprzerwalnie od 1946 roku, który corocznie zrzesza w swoich szeregach ponad stu czynnie grających zawodników, głównie młodzież i dzieci z terenu naszej gminy. Pierwszy zespół występuje w III – ligowych rozgrywkach piłkarskich organizowanych przez Polski Związek Piłki Nożnej, co stanowi „drugą siłę” w aglomeracji łódzkiej. Jedynie wyżej jest ekstraklasowa drużyna łódzkiego Widzewa. Kilka grup młodzieżowych umożliwia rozwijanie pasji najmłodszych, a także stwarza możliwość późniejszej kontynuacji gry w drużynie seniorskiej. W marcu 2012 roku rozpoczął swą działalność Gminny Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji w Rzgowie, którego celem jest propagowanie zdrowego trybu życia wśród mieszkańców. Do dyspozycji dla społeczeństwa jest sala pełnowymiarowa, dwie mniejsze sale gimnastyczne, siłownia oraz sala squash’a. Już w pierwszym roku swojej działalności ponad 50 tyś. osób skorzystało z możliwości uprawiania sportu w tym Ośrodku. W godzinach szkolnych hala służy przedszkolakom i uczniom Szkoły Podstawowej i Gimnazjum do odbywania zajęć wychowania fizycznego. Ponadto GOSTiR organizuje specjalistyczne zajęcia dla dzieci i dorosłych oraz imprezy sportowe dla wszystkich. We wrześniu 2009r oddano do użytku nowoczesny skatepark o powierzchni 560 m², wyposażony we wszystkie niezbędne do jazdy elementy i posiadający najważniejszy atut, jakim jest różnica poziomów jego nawierzchni. W roku 2010 oddano do użytku wybudowany w ramach programu rządowego kompleks boisk „ORLIK 2012”, o kolejnym numerze 1342. Świetlice znajdują się w Czyżeminku, Gospodarzu, Hucie Wiskickiej oraz przy jednostkach OSP w Guzewie, Grodzisku, Kalinie, Kalinku, Prawdzie, Starowej Górze, Starej Gadce i Romanowie. Działa Dom Dziennego Pobytu Zgromadzenia Sióstr Felicjanek w Rzgowie przy ul. Ogrodowej 11, świadczący usługi opieki dziennej dla osób starszych. Na terenie gminy działa także od ok 20 lat Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom "Otwarte Serca", które jest organizacją pozarządową i ma za zadanie wspierać rodziny znajdujące się w trudnej społecznie sytuacji. Obecnie pomoc skierowana jest głównie do

dzieci i młodzieży z terenu naszej Gminy i polega na zapewnieniu stałej oferty zajęć opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych w świetlicy przy ul. Letniskowej 6 w Rzgowie. Codziennie, w dni robocze w godz. 15-19 dzieci mogą przyjść do miejsca gdzie poza opieką mogą otrzymać posiłek, pomoc w odrabianiu lekcji czy rozmowę z osobą życzliwą. Osoby współpracujące ze Stowarzyszeniem robią to w formie zatrudnienia na umowę zlecenie lub w formie wolontariatu.

XIII. Inwentaryzacja zasobów gminy – inwestycje ze środków zewnętrznych

Gmina intensywnie pozyskuje środki zewnętrzne na realizację niezbędnych inwestycji. Według stanu na 30 września 2013r pozyskano:

- Hala sportowa – środki w wysokości 6 980 239,60 PLN (aneks do umowy) - Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, III Oś priorytetowa, Gospodarka, Innowacyjność, Przedsiębiorczość, Działanie III.3.5 – Infrastruktura turystyczno – rekreacyjna.
- Park im. A. Mickiewicza w centrum Rzgowa – środki w wysokości 410 tys. PLN, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Oś III - Działanie” Odnowa i rozwój wsi”,
- Skwer w centrum miasta na rogu ulic Łódzkiej i Pabianickiej – środki w wysokości – 36 tys. zł – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Lokalna Grupa Działania działająca w ramach Oś IV LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – pozyskano środki w wysokości ponad 1,600 tys. zł, z czego na inwestycje realizowane przez gminę dla społeczności lokalnej ponad 1,200 tys. zł. Uzyskane dofinansowanie dotyczy zarówno inwestycji twardych w infrastrukturę rekreacyjną (świetlice, boiska, ścieżki rowerowe), jak i projektów miękkich integrujących lokalną społeczność;
- Kanalizacja dofinansowywana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – 2006r pożyczka 2 884 tys zł, umorzenie 577 tys zł, 2007r pożyczka 490 tys zł, umorzenie 88tys zł, 2008r, pożyczka 833 tys zł, umorzenie 249, 9 tys zł, 2009r pożyczka 929, 2 tys zł, umorzenie 278, 76 tys zł, 2010r pożyczka 372, 3 tys zł, umorzenie 249, 9 tys zł, 2012r pożyczka 45 tys zł.
- Kompleks boisk ORLIK 2012 w ramach projektu rządowego – dotacja Urzędu Marszałkowskiego 333334, 0 zł, dotacja budżetu państwa 333 tys zł, razem 666334,00 zł;
- Indywidualizacja nauczania w klasach I – III szkół podstawowych w gminie Rzgów – priorytet IX Program Operacyjny Kapitał Ludzki, działanie 9.1.2 – 136 tys zł;
- Środki pozyskane na budowę dróg w ramach tzw. „schetynówek”: droga gminna nr 106410E Guzów – Babichy dofinansowanie 325 tys. zł, i remont drogi powiatowej nr 2941 E na odcinku ok. 1270 m.- Sołectwo Grodzisko-Konstantyna - dofinansowanie 665 tys. zł;
- Winda w ośrodku zdrowia (dofinansowane z PFRON) – 122 tys zł, rok 2006.

XIV. Inwentaryzacja zasobów gminy – infrastruktura społeczna i kulturalna

W centrum Rzgowa funkcjonuje park miejski. Powierzchnia parku to 0,8ha. Na jego obszarze rozplanowano alejki, obsadzono teren topolami, wiązami i klonami. Cały teren jest otoczony pierzejami od strony południowej i zachodniej, kościołem od strony północnej oraz gmachem urzędu miejskiego od strony wschodniej. Pierwotnie na terenie parku istniała aleja lipowa na wprost bramy kościoła. Aktualne nasadzenia są konsekwencją obumierania starych drzew oraz prowadzonych cięć oraz przesadzania krzewów zlokalizowanych w pasie planowanych nowych ścieżek. Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Kultury w Rzgowie przy ul. Rawskiej 8. Organizowane są w nim zajęcia kołek zainteresowań dla dzieci, młodzieży i dorosłych z terenu gminy, imprezy okolicznościowe, uroczystości z okazji świąt państwowych, a także coroczne Dni Rzgowa i Dożynki Gminne. W Ośrodku

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

odbywają się: zajęcia tańca ludowego w trzech grupach wiekowych, zajęcia tańca współczesnego dla najmłodszych, zajęcia plastyczne, zajęcia fotograficzne, zajęcia wokalne, nauka gry na instrumentach dętych. W Ośrodku działają: Rzgowska Orkiestra Dęta, to najstarsza formacja GOK w Rzgowie, powstała przy Straży Ogniowej w 1907r., z inicjatywy Adolfa Schittelhelma. Dziś zrzesza ponad 30 muzyków. W swoim repertuarze posiada kilkadziesiąt utworów marszowych i koncertowych. Orkiestra Dęta w Rzgowie bierze czynny udział w życiu kulturalnym Gminy Rzgów. Reprezentuje ją w kraju i za granicą, m.in. we Włoszech, Francji czy na Ukrainie; Zespół Pieśni i Tańca „Rzgowianie”, który powstał w 1985 roku przy Gminnym Ośrodku Kultury w Rzgowie. Swą siedzibę ma do tej pory przy ulicy Rawskiej 8. W Zespole tańczą i śpiewają dzieci i młodzież z terenu Gminy Rzgów i gmin sąsiadujących. „Rzgowianie” prezentują folklor Polski na scenach w kraju i za granicą w trzech grupach wiekowych. Do tańca przygrywa 4 osobowa kapela. W swojej prawie 30 - letniej działalności zespół prezentował tańce następujących regionów: łowicki, krakowski, rzeszowski, lubelski, górali podhalańskich, mazowiecki, lachów sądeckich oraz prezentował obrządkowe. Od lipca 2013 Zespół Pieśni i Tańca „Rzgowianie” należy do Międzynarodowej Rady Stowarzyszeń Folklorystycznych, Festiwalu i Sztuki Ludowej – CIOFF; Klub Fotograficzny "Blenda" działa w GOK-u nieprzerwanie od 1986r. Zrzesza miłośników fotografii z całej gminy Rzgów. W ramach swojej działalności organizuje plenery fotograficzne, konkursy i wystawy. Prowadzi naukę fotografii dla młodzieży i dorosłych. Członkowie klubu są laureatami ogromnej liczby konkursów i przeglądów, a dla niektórych klubowiczów fotografia stała się zawodem; Od 2003 roku działa Rzgowski Chór „Camerata”. Grupa zrzesza ok.30 dorosłych mieszkańców gminy. To czterogłosowa, amatorska formacja, która uświetnia głównie uroczystości lokalne, zarówno świeckie jak i kościelne; rocznie uczestniczy w około 20 wydarzeniach o różnym charakterze, takich jak Święto Niepodległości Polski, Dni Rzgowa, Dożynki Gminne, etc. W repertuarze oprócz pieśni kościelnych i kolęd (zarówno polskich jak angielskich), śpiewanych a cappella lub z akompaniamentem, „CAMERATA” posiada pieśni i piosenki patriotyczne, biesiadne, okolicznościowe i inne, także o Rzgowie; Pracownia Plastyczna dla dzieci i młodzieży w wieku 3-16 lat, która istnieje w GOK od 2003 r. Oprócz podstawowych zajęć plastycznych, organizuje, co roku dwa konkursy plastyczne dla dzieci: „JESIENNY PEJZAŻ” - gminny i „WIOSENNY PEJZAŻ” - regionalny, oraz coroczny Plener Malarski Na terenie Rzgowa; zespół taneczny „Krasnale” - to grupa tańca współczesnego dla dzieci ciesząca się sporym zainteresowaniem. Tańczą w niej dziewczynki w wieku od 6 do 10 lat. W trakcie zabawy powstają krótkie układy choreograficzne. Swoimi prezentacjami scenicznymi uświetniają imprezy gminne; grupa wokalna „Sempre Cantare” – to grupa otwartych, sympatycznych, młodych ludzi, których łączy wielka pasja wspólnego śpiewania i miłości do muzyki. Grupa powstała w 2010r. Obecnie tworzą ją uczniowie szkół średnich, gimnazjum, studenci oraz uczniowie szkół podstawowych. Na spotkaniach uczą się podstawowych technik śpiewu, ale także doskonalenia swoich umiejętności w śpiewie solowym, które prezentują na uroczystościach gminnych oraz na konkursach wokalnych; Kolejną nową formą, która powstała w Gminnym Ośrodku Kultury w Rzgowie jest koło miłośniczek robótek ręcznych „Zasupłane”. Panie z ogromnym zamiłowaniem wykonują swoje przepiękne prace różnymi technikami: haft kanwa, haft richelieu, szydełko, frywolitka czy koronka klockowa. Aktualnie grupa zrzesza 14 Pań, dla których jest to znakomita forma nauki, poznawania nowych technik i prezentowania swoich umiejętności na imprezach i wystawach. Przy GOK działa grupa tenisa stołowego „Cyrkiel Rzgów” oraz koło brydża sportowego. Ośrodek udostępnia sale na spotkania oraz współorganizuje życie kulturalne rzgowskim seniorom, współpracuje ze świetlicami z terenu Gminy Rzgów, mieszczącymi się w Starowej Górze, Grodzisku, Kalinku, Kalinie, Hucie Wiskickiej, Czyżeminku i Prawdzie. Potrzeby mieszkańców w zakresie czytelnictwa zaspokajają Gminna Biblioteka Publiczna. Gminna Biblioteka Publiczna w Rzgowie jest samorządową instytucją kultury i działa na podstawie: Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 roku o bibliotekach (Dz. U.U 2012 r., poz.642, poz.908); Ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r.. poz. 406); Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz1591 ze zm.); Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Rzgowie, uchwalonego w dn. 30 października 2012 r. Pierwszy wpis do Księgi Inwentarzowej datowany jest na 4 stycznia 1946 r. i datę

tę można uznać za początek działalności. Zasoby lokalowe: Gminna Biblioteka Publiczna w Rzgowie usytuowana jest na parterze budynku Szkoły Podstawowej im. Jana Długosza w Rzgowie. Adres: 95-030 Rzgów, ul Szkolna 3. Wielkość lokalu to 130 metrów kwadratowych. Pracą Gminnej Biblioteki Publicznej w Rzgowie kieruje Dyrektor, któremu bezpośrednio podlegają pozostali pracownicy. Wszyscy pracownicy merytoryczni legitymują się wyższym wykształceniem magisterskim. Baza sprzętu komputerowego Gminnej Biblioteki Publicznej zawiera: 5 zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem, z czego 3 udostępnia się czytelnikom; biblioteka umożliwia bezpłatne korzystanie z Internetu na terenie placówki, drukarkę kolorową, Kserokopiarkę, Rzutnik, Skaner, Niszczarka, Serwer na potrzeby programu MAK+. Od 2013 roku biblioteka realizuje plan automatyzacji procesów bibliotecznych, docelowo elektronicznej obsługi czytelnika. Obecne prace polegają na przenoszeniu rekordów woluminów do bazy MAK+. Zakup księgozbioru Gminnej Biblioteki Publicznej realizowany jest sukcesywnie przez cały rok, środki na jego uzupełnianie pochodzą z budżetu GBP oraz dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Obecnie wynosi on 23 tys. wol. Biblioteka prenumeruje kilkanaście tytułów czasopism, w tym 2 regionalne oraz 2 branżowe i jeden dziennik. Liczba użytkowników zasobów bibliotecznych utrzymuje się na stałym poziomie. W 2012 r. zarejestrowano 1406 użytkowników. W tymże roku odnotowano 5680 odwiedzin. Liczba wypożyczeń to 10529, natomiast liczba wykorzystanych woluminów na miejscu to 5258. Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych społeczeństwa oraz upowszechnianiu wiedzy i rozwojowi kultury.

Na terenie gminy działa bardzo aktywnie 13 Kół Gospodyń Wiejskich, 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, Wiejski Dom Kultury w Starowej Górze oraz Związek Kombatanów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych. Zagraniczne kontakty gminy obejmowały wymianę kulturalną z Hiszpanią oraz Włochami. Gmina współpracuje również od 2008 roku z miejscowością Stara Huta na Ukrainie w obwodzie Storozynieckim, województwo czerniowieckie, gdzie wspiera polską szkołę. Od 1995 roku na terenie Gminy Rzgów ukazuje się miesięcznik „Rzgów - Nasza Gmina” w nakładzie 600 egzemplarzy miesięcznie. Ofertę kulturalną gminy uzupełnia możliwość uczestniczenia w życiu kulturalnym Łodzi.

XV. Inwentaryzacja zasobów gminy – infrastruktura techniczna

1 – Stan systemu komunikacji

Obsługa komunikacyjna obszaru gminy głównie opiera się na sieci dróg publicznych, która służy powiązaniom o randze międzyregionalnej, regionalnej i wewnątrz gminnej. Układ drogowy tworzą: droga krajowa, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe, drogi gminne. Rzgów jest bardzo dobrze skomunikowany z Łodzią (MPK Łódź, PKS, MZK Pabianice, prywatni przewoźnicy), Pabianicami i Piotrkowem Trybunalskim (PKS). Powiązanie gminy z krajem i regionem zapewniają drogi krajowe i wojewódzkie. Droga krajowa Nr 1 relacji Gdańsk - Łódź - Katowice - Cieszyn - Granica Państwa przebiega przez teren gminy Rzgów w kierunku północ - południe. Droga krajowa Nr 71 relacji Pabianice – Rzgów (i dalej jako droga wojewódzka do Tomaszowa Mazowieckiego) przebiega ul. Pabianicką w Rzgowie na kierunku wschód - zachód. Ulicą Pabianicką w kierunku wschodnim, począwszy od drogi krajowej Nr 1, przebiega droga wojewódzka Nr 714 relacji Rzgów- Kurowice. Bezpośrednią obsługę gminy zapewniają drogi powiatowe i gminne. W roku 2014 zostanie wybudowana droga ekspresowa S-8 z Wrocławia do Łodzi oraz autostrada A1 Gdańsk – Katowice, które będą się krzyżować na terenie Gminy Rzgów w węźle „Południe”. Na terenie gminy krzyżuje się także droga krajowa nr 1 (ul. Katowicka) i droga ekspresowa S-8. Planowana jest także budowa obwodnicy Rzgowa, wyprowadzająca ciężki ruch tranzytowy poza teren centrum miasta. Konieczność budowy obwodnicy wynika z braku zjazdu z trasy nr 1 w Głuchowie. Planowany jest tylko wjazd na autostradę nr 1 w Głuchowie. Brak wjazdu w kierunku północnym spowoduje znaczne natężenie ruchu pojazdów przez Rzgów, kierowców jadących przez Romanów w kierunku Strykowa, a także kierujących się na centrum Łodzi, na Widzew, lub do centrum miasta. Drogi powiatowe na terenie gminy liczą 40 km. Jakość dróg pozostawia wiele do życzenia, drogi oraz ich jakość są najczęściej

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

wymieniane jako słaba strona gminy. Dodatkowo budowane w ostatnich latach: autostrada oraz trasa szybkiego ruchu, przebiegające przez teren gminy, jakkolwiek dające w przyszłości korzyści w postaci lepszego skomunikowania gminy, w krótkiej perspektywie są uciążliwe z powodu szybkiego ich dewastowania, związanego z pracami budowlanymi. Układ drogowy pełni trzy różne funkcje: obsługuje ruch lokalny, zapewnia ruch w kierunku do Łodzi i Pabianic oraz obsługuje ruch tranzytowy. Ponoszone wydatki na remonty dróg zarówno gminnych jak i powiatowych są dalece niewystarczające.

2 – zasilanie w wodę użytkową

Stan wyposażenia gminy w wodociągi zbiorowe jest dobry. Ponad 90% mieszkańców, a także przeważająca większość obiektów produkcyjnych i usługowych w gminie ma możliwość korzystania z wody dostarczanej siecią wodociągów gminnych. Zdolność produkcyjna ujęć wodociągów wiejskich w gminie Rzgów wynosi łącznie 302,5 m³/h i 3657 m³/d. Na terenie gminy zlokalizowany jest Wodociąg Sulejów – Łódź, z którego w przyszłości Gmina Rzgów może pobierać wodę.

3 - odprowadzanie ścieków sanitarnych

Na terenie gminy w Rzgowie, Starej Gadce i Starowej Górze istnieje zbiorcza kanalizacja sieciowa. Na terenie Rzgowa zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Ścieki po oczyszczeniu odprowadzane są do rzeki Ner. Budowa kanalizacji sanitarnej w Rzgowie rozpoczęta została w 1989 roku i jej rozwój systematycznie postępuje. Do chwili obecnej wybudowano ponad 80% docelowych kanałów sanitarnych. Z sieci kanalizacji korzysta w aktualnie 40% mieszkańców gminy. Projektowana jest dalsza rozbudowa sieci. Oczyszczalnia ścieków uruchomiona została w 1992 roku o przepływie $Q_{\text{śr.d}} = 1500 \text{ m}^3/\text{d}$ i wykorzystuje swoje zdolności przerobowe w ponad 80%. Planowane jest przeprowadzenie modernizacji i rozbudowy oczyszczalni do przepustowości $Q_{\text{d.śr}} = 3000 \text{ m}^3/\text{d}$.

4 - odprowadzanie wód opadowych

Przez południowo-wschodnią część obszaru gminy przebiega dział wodny I rzędu: Wisła - Odra (Pilica - Ner), przy czym przeważającą część obszaru odwadnia rzeka Ner poprzez spływ powierzchniowy bezpośrednio i za pośrednictwem dość licznie występujących cieków i rowów melioracyjnych w jej zlewni. Południowo-zachodnie obrzeża gminy odwadnia rzeka Dobrzyńka, a tereny północne rzeka Olechówka. Tylko niewielkie fragmenty terenu na południowo-wschodnich obrzeżach odwadnia rzeka Wolbórka (w zlewni rzeki Pilicy).

5 – gospodarka energetyczna

Gmina Rzgów zasilana jest w energię elektryczną ze zlokalizowanej na terenie gminy Głównej Stacji Zasilającej 110/15, kV, „KALINKO”. Dostawa i dystrybucja energii z tej stacji odbywa się za pośrednictwem sieci rozdzielczej kablowo - napowietrznej średniego napięcia 15 kV wyposażonej w lokalne stacje transformatorowo -rozdzielcze 15/0, 4 kV. Indywidualni odbiorcy powiązani są ze stacjami transformatorowymi liniami napowietrznymi bądź kablowymi, które pracują na napięciu 400/240V. Udział w zasilaniu gminy w energię elektryczną bierze również GPZ „Chojny” - 110/15 kV. Obydwa Główne Punkty Zasilania powiązane są ze sobą liniami 110 kV oraz siecią 15 kV. Na całym obszarze miasta Rzgowa sieć elektroenergetyczna jest silnie rozbudowana, pokrywając prawie w 100% zapotrzebowanie na możliwości podłączenia. W celu umożliwienia podłączenia na terenach gminy zarezerwowano teren położony w Gospodarzu w strefie przedsiębiorczości na cele budowy GPZ przy ul. Kombajnowej.

6- gaz

Na terenie gminy zaopatrzenie w gaz jest realizowane z sieci przewodowej i w oparciu o butle napełniane gazem płynnym. Na terenie gminy zlokalizowane są magistralne i rozdzielcze elementy sieci gazowej przewodowej. Przez teren gminy przebiegają magistralne gazowe wysokiego ciśnienia gaz $\varnothing 300$, który wiąże ze sobą stacje redukcyjno - pomiarowe I-go stopnia zlokalizowane w Łodzi - ul.

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

Nadwodna, w Rzgowie i w m. Pabianice. Z systemu gazu przewodowego korzystają na terenie gminy odbiorcy w Rzgowie, we wsi Gospodarz, w Starowej Górze, Starej Gadce, Grodzisku. Źródłem gazu dla Rzgowa i wsi Gospodarz jest układ stacji redukcyjno- pomiarowych I° i II° zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie gazociągu wysokiego ciśnienia \varnothing 200, w rejonie cmentarza grzebalnego w Rzgowie, korzysta z niego ponad 650 domostw.

7 - zaopatrzenie w ciepło

Na obszarze gminy nie istnieje zorganizowana gospodarka ciepła. Zapotrzebowanie w ciepło realizowane jest z lokalnych źródeł ciepła. Z lokalnych kotłowni korzystają odbiorcy w zabudowie wielorodzinnej, obiekty użyteczności publicznej oraz zakłady przemysłowe. Konieczne będzie przeprowadzenie termomodernizacji budynków publicznych w gminie, gdyż część z nich (zwłaszcza te wybudowane dawniej) wymaga docieplenia.

8 - gospodarka odpadami

Na terenie gminy znajduje się składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowane w Rzgowie przy ul. Ogrodowej 115. Składowisko figuruje w wojewódzkim planie gospodarki odpadami przyjętym w roku, 2012 jako instalacja zastępcza, co oznacza to, że w obecnym stanie prawnym nie może przyjmować odpadów z grupy odpadów komunalnych, które należy kierować zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych wskazanych dla danego regionu. Poza tym, na terenie gminy istnieją pola osadowe Stacji Uzdatniania Wody ZW i K w Kalinku, zlokalizowane na terenach gminy. Problemem gminy jest duża ilość pokryć dachowych (ok. 40%) z azbestu i związanej z tym konieczności jego utylizacji. Wymagania w tej kwestii są regulowane prawem polskim i unijnym. Konieczne jest sporządzenie planu usuwania i utylizacji azbestu, znajdującego się na terenie gminy.

9 - telekomunikacja: stacjonarna i komórkowa

Obecnie istniejąca sieć telekomunikacyjna telefonii stacjonarnej w Rzgowie jest wystarczająca na aktualne potrzeby gminy i nie jest planowana jej rozbudowa przez firmy telekomunikacyjne. Dalszy rozwój połączeń jest realizowany za pośrednictwem sieci komórkowych. Na terenie gminy nie ma problemów z zasięgiem wszystkich sieci telefonii komórkowych działających na terenie kraju. Lokalizacja wiążących się z systemami telefonii cyfrowej – komórkowej systemów typowych bazowych stacji przekaźnikowych(BTS) zapewnia bezproblemową komunikację. W gminie funkcjonuje 1 placówka pocztowa (Poczta Polska S.A.) oraz oddział w centrum handlowym PTAK.

10 - Internet

Obecnie istniejąca sieć internetowa jest dalece niewystarczająca. Budowanie społeczeństwa informacyjnego wymaga wdrażanie działań, skierowanych na podwyższanie poziomu technologicznego poprzez doskonalenie wśród społeczeństwa umiejętności korzystania z nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych, aktualizowanie wiedzy o nowoczesnych formach zarządzania i organizacji pracy, podwyższanie poziomu edukacji społeczeństwa. Konieczne jest upowszechnienie dostępu do Internetu oraz sieci wewnętrznej, a rosnące oczekiwania mieszkańców muszą umożliwić aktywną obecność w sieci dla jak największej liczby korzystających wraz z wszystkimi wynikającymi z tego faktu korzyściami. Pozwoli to stwarzać podwaliny pod budowę gospodarki opartej na wiedzy, poprzez umożliwienie transferu danych oraz informacji zarówno między uczestnikami i użytkownikami a także w kontaktach z urzędami gminy i całym otoczeniem zewnętrznym.

11 - Eksploatacje

W Gminie Rzgów eksploatacja prowadzona jest głównie w części wschodniej gminy Rzgów. Złoża, występują głównie na terenie wsi Romanów, Kalino i Kalinko. Wydobywane są tam kruszywa naturalne (piaski i żwiry).

12 – Hałas

Jedynym znaczącym źródłem hałasu na terenie gminy jest transport drogowy - droga krajowa nr 1 i 71 znacznie obciążone ruchem samochodowym. Natężenie ruchu drogowego (ŚDR – średni dobowy ruch) w 2010 r. na drogach krajowych i na drodze wojewódzkiej na terenie gminy Rzgów wg pomiaru przez GDDKiA przedstawia się następująco:

- Droga krajowa nr 71 na odcinku Pabianice – Rzgów – 13577 sam./dobę (w tym 77,9% stanowią samochody osobowe);
- Droga krajowa nr 1 na odcinku Łódź- Rzgów – 31784 sam./dobę (w tym 73,0% stanowią samochody osobowe);
- Droga krajowa nr 1 na odcinku Rzgów - Tuszyn – 29364 sam./dobę (w tym 68,8% stanowią samochody osobowe);
- Droga wojewódzka nr 714 na odcinku Rzgów – Kurowice – 7059 sam./dobę (w tym 84,8% stanowią samochody osobowe);

Wzdłuż drogi krajowej nr 1 generalnie nie występują obiekty chronione. Ze względu na atrakcyjność lokalizacji większość budynków wzdłuż niej to, albo dawne budynki mieszkalne, które zmieniają funkcję na usługową, handlową, rzemieślniczą albo nowopowstające obiekty o podobnej funkcji. Mimo mniejszego natężenia ruchu, większą uciążliwość akustyczną, ze względu na sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej, stanowi drogi krajowej nr 71 wraz z rozgałęzieniem w Rzgowie na drogi do Grodziska i Romanowa. W strefie przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu (rzędu 30%) znajdują się zabudowania wsi Gospodarz i samego Rzgowa.

XVI. Inwentaryzacja zasobów gminy - gospodarka

W Urzędzie Miejskim w Rzgowie według stanu na 31 grudnia 2012r zarejestrowanych jest 1260 podmiotów gospodarczych w zakresie handlu, budownictwa, transportu, produkcji, w tym:

sektor publiczny – 13 jednostek gospodarczych,

sektor prywatny – 1247 jednostek gospodarczych,

w tym: - 985 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,

- 96 spółki handlowe,

- 43 spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego,

Funkcjonują na terenie gminy spółdzielnie, fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne. Pod względem rodzaju wykonywanej działalności pierwsze miejsce na terenie gminy zajmuje PKD – 46.42.Z - sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia.

Poszczególne rodzaje działalności: handel 42%, produkcja 19%, usługi 39%. W ciągu ostatnich 10 lat obserwujemy stały przyrost liczby przedsiębiorstw, w tym przede wszystkim prowadzonych w firmie jednoosobowej działalności gospodarczej (mikro firmy). Dzisiejszy Rzgów to jeden z największych rynków handlowych w Polsce. Jest to przede wszystkim rynek odzieżowy zorganizowany głównie przez firmy P.C.H. „PTAK” S.A., C.H. „POLROS”. Na powierzchni kilkudziesięciu hektarów w kilkunastu halach targowych funkcjonuje wiele tysięcy przedsiębiorców. Dzięki ich wytrwałej działalności tysiące osób znajduje zatrudnienie. Na potrzeby targowisk działają liczne zakłady produkcyjne i hurtownie. Znaczące miejsce w gospodarce gminy zajmuje branża motoryzacyjna, zatrudniająca prawie 400 pracowników wszystkich szczebli, reprezentowana przez takie marki, jak: SCANIA, VOLVO, TOYOTA, AUTOTRAPER, RENAULT TRUCKS, KIA, SUZUKI. Branża budowlana to firmy: KERAKOLL POLSKA Sp z o.o., GEALAN, CABLEX, FOL-KUL, SAI-POL, ROL-BUD, zatrudniające razem kilkuset pracowników. Branża spożywcza to głównie: Z.P.M. „GROT”, „OVOVITA”. Inne branże to: ogrodnicze, produkcji leków „AFLOFARM”, handel spożywczy: Macro, Biedronka. Aktualny plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Rzgów przewiduje przeznaczenie 200 ha powierzchni w tzw. rzgowskiej strefie przedsiębiorczości (teren położony przy drodze krajowej Nr 1 i dostępem do pełnej infrastruktury) pod zabudowę usługową i przemysłową oraz 44 ha w Starej Gadce pod zabudowę usługową, kolejne obszary pod zabudowę mieszkaniową. Ponadto przewiduje się utworzenie strefy przedsiębiorczości w okolicach planowanego skrzyżowania autostrady A1 i drogi ekspresowej S8 w okolicach Kalina,

Kalinka i Romanowa, a także rozbudowę istniejących już stref aktywności gospodarczej oraz rozbudowę stref już istniejących.

Na cele rozwoju gospodarczego gminy jak i regionu wpływają zasadniczo podmioty, dla których jest to głównym celem działalności i które mieszczą się w Łodzi, będącej centrum regionu. Są to głównie: Łódzka Izba Przemysłowo – Handlowa, Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego, cechy rzemieślnicze. Promocja gminy prowadzona jest przez pracownika zatrudnionego w referacie inwestycji, gmina posiada na bieżąco aktualizowane materiały promocyjne, bierze udział w wydarzeniach promocyjnych organizowanych przez powiat łódzki wschodni oraz Urząd Marszałkowski w Łodzi. Gmina posiada ofertę inwestycyjną dla pomiotów zainteresowanych działalnością na terenie. Gmina Rzgów znalazła się na liście Nominowanych do otrzymania Godła „Teraz Polska” w edycji 2010 r. Konkursu „Teraz Polska”. Gmina znalazła się wśród najwyższej ocenionych gmin miejsko-wiejskich.

XVII. Inwentaryzacja zasobów gminy – gleby, rolnictwo

Gleby na terenie gminy Rzgów charakteryzują się bardzo dużym zróżnicowaniem zarówno pod względem typu gleb jak i przydatności rolniczej. W zależności od rodzaju skał budujących podłoże na terenie gminy wytworzyły się następujące typy i podtypy gleb:

- gleby bielicowe i pseudobielicowe – podstawowy typ gleby na terenie gminy wykształcony na znacznych powierzchniach w centralnej części gminy (sołectwo Rzgów i Stara Gadka) na piaskach gliniastych mocnych oraz glinach lekkich i średnich tworząc gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego; gliniaste, słabogliniaste i luźne podłoże piaszczyste tworzy mniej żyzne gleby kompleksu żytniego dobrego, słabego i bardzo słabego (największe powierzchnie zajmują w części południowo – zachodniej gminy (sołectwo Guzew) i południowo – wschodniej (Kalinko));
- gleby brunatne wyługowane i kwaśne – podstawowy typ gleby, która wykształciła się głównie na podłożu gliniasto-piaszczystym i piaszczystym jako mniej żyzne gleby kompleksu żytniego dobrego, słabego oraz bardzo słabego, tworząc największe kompleksy w części wschodniej gminy (sołectwo Kalino, Kalinko, Romanów) oraz w sołectwie Gospodarz i części północnej Grodziska; na północno – wschodnich krańcach gminy (sołectwo Bronisin Dworski), na piaskach gliniastych mocnych i glinach średnich wykształciły się bardzo żyzne gleby należące do kompleksu pszennego dobrego;
- czarne ziemie zdegradowane i gleby szare – również wykształciły się na znacznej powierzchni gminy Rzgów, tworząc przede wszystkim kompleks zbożowo – pastewny mocny i słaby oraz użytki zielone średnie na podłożu gliniastym i piaszczysto – gliniastym, największą powierzchnię zajmują generalnie w centralno – wschodniej części gminy (Huta Wistkicka, Grodzisko, Bronisin Dworski oraz wschodnia część sołectwa Kalino i Kalinko) i w sołectwie Starowa Góra; ponadto powyższe podłoże tworzy gleby kompleksu żytniego słabego (szczególnie w Starowej Górze i południowo – wschodniej części gminy); miejscami, głównie na podłożu gliniastym, niewielkimi enklawami wykształciły się bardzo żyzne gleby kompleksu pszennego dobrego;
- gleby mułowo – torfowe i torfowo – mułowe – wypełniają przede wszystkim dolinę rzeki Ner w sołectwie Rzgów, Gospodarz i Stara Gadka, rzeki Dobrzyńki w sołectwie Czyżeminek oraz Dopytywu w Rzgowie, tworząc głównie użytki zielone średnie;
- gleby murszowo – mineralne i murszowate – wykształcone na podłożu piaszczystym w dolinie rzeki Ner (sołectwo Bronisin Dworski), Dopytywu spod Wistkina i bezimiennego cieku w Bronisinie Dworskim oraz znaczne powierzchnie na pograniczu sołectw Kalino – Grodzisko i Kalinko – Rzgów i lokalnych zagłębieniach terenu tworząc użytki zielone średnie; w południowo – zachodniej części gminy (sołectwo Prawda i Czyżeminek) wykształciły się jako gleby bardzo słabej jakości rolniczej – gleby kompleksu zbożowo – pastewnego słabego i użytki zielone słabe i bardzo słabe na piaskach luźnych;
- gleby torfowe i murszowo – torfowe – wykształcone lokalnie w dolinie rzeki Ner (sołectwo Bronisin Dworski). Największą wartość rolniczą z uwagi na właściwe stosunki wodne, strukturalność oraz zasobność w próchnicę i składniki pokarmowe mają czarne ziemie oraz gleby brunatne i bielicowe wytworzone na podłożu gliniastym (gleby kompleksu pszennego dobrego i głównie IIIa klasy bonitacyjnej). Drugą grupę pod względem wartości rolniczej stanowią gleby bielicowe, brunatne

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

wyługowane oraz czarne ziemie, wytworzone z gliny zwałowej o lżejszym składzie mechanicznym oraz piasków gliniastych. Przy właściwej technice i intensywnym nawożeniu mogą dać wysokie plony (gleby kompleksów żytniego bardzo dobrego i dobrego oraz głównie IIIb i IVa klasy bonitacyjnej (wyjątkowo IVb). Słabsze wartości rolnicze posiadają gleby wytworzone z piasków gliniastych lekkich oraz piasków słabo gliniastych (gleby brunatne wyługowane, bielicowe, czarne ziemie, murszowate). Są to gleby zbyt lekkie, przepuszczalne, okresowo za suche lub okresowo podmokłe (gleby kompleksu żytniego słabego i V klasy bonitacyjnej). Najśłabszą wartość rolniczą mają gleby wytworzone z piasków luźnych, głównie brunatne wyługowane, miejscami bielicowe – gleby zbyt suche zaliczone VI klasy bonitacyjnej oraz czarne ziemie i murszowate – gleby okresowo zbyt podmokłe należące do V i VI klasy bonitacyjnej. Część słabych gleb wytworzonych z piasków luźnych, rzadziej z piasków słabo gliniastych porastają kompleksy leśne. W powierzchni glebowej gminy znaczny udział mają również trwałe użytki zielone o zróżnicowanej wartości rolniczej – głównie średnie, słabe i bardzo słabe, wykorzystywane jako łąki i pastwiska. Wg bonitacji są o gleby III – VI klasy bonitacyjnej. Najżyźniejsze użytki zielone - łąki i pastwiska III klasy bonitacyjnej występują w południowej części sołectwa Rzgów I i w dolinie Dopytywu w Rzgowie. Znaczny udział mają również łąki i pastwiska IV klasy bonitacyjnej występujące w dolinie rzeki Ner, Dopytywu z Guzowa, Dopytywu spod Wistkina, bezimiennego ciek w Bronisinie Dworskim oraz rozległego obniżenia na pograniczu sołectw Kalino – Grodziski i Kalinko – Rzgów (dolina wód roztopowych). Najśłabsze i najmniej przydatne rolniczo użytki zielone (V i VI klasy) klasy występują przede wszystkim w obniżeniu w południowo – zachodniej części gminy (Czyżeminek, Prawda, Guzów) oraz w dolinie rzeki Ner i bezimiennego dopływu w Bronisinie Dworskim. Procentowy udział gleb w poszczególnych klasach bonitacyjnych obrazuje tabela poniżej:

Klasa bonitacyjna	III	IIIa	IIIb	IV	IVa, IVb	V	Va	VI
Udział %	1,1	2,1	10,3	9,5	31,8	8,3	24,4	12,5

Warunki glebowe gminy są dość korzystne. Syntetyczny wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg. punktacji J.U.N.G. średnio dla gminy wynosi 62.2 pkt. (średnio dla województwa 59,4 pkt.). Znaczna część gruntów ze względu na złe warunki wodne oraz słabo przepuszczalną skałę macierzystą (m.in. glina) na terenie gminy została zmeliorowana.

Na terenie gminy funkcjonuje 1003 gospodarstwa rolne o łącznej powierzchni 5146 ha. Przeważają gospodarstwa o powierzchni do 5 ha stanowiące 65, 67 % ogólnej liczby gospodarstw. Z ogólnej liczby gospodarstwa o powierzchni do 2 ha stanowią aż 41, 12% i produkują głównie na potrzeby własne, a nadwyżki sprzedają na rynku lokalnym. Na terenie gminy występuje tendencja zmniejszania się stanu gospodarstw, które faktycznie prowadzi produkcję rolną. Rozwijają się gospodarstwa zmechanizowane, towarowe, których właściciele zwiększają powierzchnie w drodze dzierżaw lub użyczenia od posiadaczy niezainteresowanych prowadzeniem produkcji rolnej. Szczegółowe dane dotyczące rolnictwa na terenie gminy:

- Ponad 90% ogólnej powierzchni zasiewów na terenie gminy stanowią zboża, co stanowi znaczny przyrost powierzchni zasiewów w stosunku do stanu sprzed 10 lat, kiedy to zboża stanowiły 60% ogólnej powierzchni zasiewów. Wśród pozostałych upraw, największą powierzchnię uprawną stanowią rośliny pastewne (2,6%) oraz ziemniaki (1,6%). Pozostałe uprawy to przede wszystkim warzywa gruntowe i warzywa pod osłonami;
- Głównym kierunkiem produkcji zwierzęcej jest chów drobiu, trzody chlewnej i bydła. W przypadku drobiu, to oprócz typowego chowu przyzagrodowego działa w gminie kilka gospodarstw hodowli drobiu w Rzgowie, Prawdzie, Bronisinie Dworskim. Dominująca hodowla – trzoda chlewna 7828 szt., konie 181 szt., bydło 843 szt., drób 574752 szt. (spis rolny 2010r). Na przestrzeni lat obserwujemy spadek ilości bydła, przy utrzymującym się pogłowie trzody chlewnej i koni. Wzrasta systematycznie stan kur utrzymywanych w fermach towarowych.

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

Udział poszczególnych klas bonitacyjnych w strukturze gruntów ornych i sadów gminy wynosi (w ha):

	grunty orne	sady
klasa I –	0,00	0,00
klasa II –	0,00	0,00
klasa IIIa –	121,4594	8,6903
klasa IIIb –	570,5669	19,3531
klasa IVa –	841,5017	17,2700
klasa IVb –	745,7327	13,7733
klasa V –	1246,4540	26,3741
klasa VI –	648,0544	7,6481
klasa VIRz –	59,0331	0,0921
Razem –	4232,8024	93,2018

Bonitacja trwałych użytków zielonych przedstawia się następująco (ha):

	ŁĄKI	PASTWISKA
klasa I –	0,00	0,00
klasa II –	0,00	0,00
klasa III –	76,3576	4,8925
klasa IV –	367,5951	185,4361
klasa V –	186,9557	230,3146
klasa VI –	34,9516	10,8243
klasa VI Rz –	0,00	0,6201
Razem	665,86	432,0876

XVIII. Inwentaryzacja zasobów gminy – kapitał społeczny i ludzki

W gminie działają fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne. Wzrasta ilość osób przyjezdnych prowadzących działalność gospodarczą a także przeprowadzających się do gminy. Sprawia to duża ilość zakładów pracy oferujących możliwości zbytu dla oferowanych produktów i usług oraz brak uciążliwego przemysłu i związanych z tym zanieczyszczeń powietrza przy bliskości aglomeracji łódzkiej. Zaletą gminy jest stabilność osób zarządzających sprawujących władzę przez kilka kadencji: burmistrza, przewodniczącego rady oraz większości radnych, co zapewnia lepszą organizację prac. Dopytywanie osób nowych pozwala na świeże spojrzenie na problemy gminy.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2012r. liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Rzgów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy Łódź – Wschód wynosiła 450 osób. Wśród nich 195 kobiety. Osoby zamieszkujące na wsi stanowiły 299 osób, w tym posiadających gospodarstwo rolne 15 osób. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie posiadający 10 pracowników o wysokich kwalifikacjach świadczy pomoc dla osób dotkniętych różnymi problemami (ubóstwo, wielodzietność, alkoholizm itp.). Aktualnie pod ich opieką znajduje się prawie 600 osób z terenu gminy. Ośrodek zapewnia pomoc finansową i niematerialną, przekazując odzież, środki czystości, zapewniając dofinansowanie obiadów dla dzieci i umożliwia ich uczestnictwo w zajęciach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury. Powiatowy Urząd Pracy udziela pożyczek z Funduszu Pracy. Ubiegać się o nie mogą pracodawcy - na zorganizowanie dodatkowych miejsc pracy dla skierowanych na nie bezrobotnych oraz bezrobotni i pracownicy w okresie wypowiedzenia (zwalniani z przyczyn zakładu pracy) - na podjęcie działalności gospodarczej. Dane te wskazują na niski w stosunku do ilości mieszkańców gminy stopień bezrobocia kształtujący się na poziomie około 5 %, znacznie poniżej danych regionalnych, powiatowych czy krajowych. Aktywnie działające organizacje pozarządowe to Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Otwarte serca” prowadzące zajęcia dla dzieci z trudnych rodzin, koła gospodyń wiejskich oraz ochotnicze straże pożarne, aktywizujące lokalne społeczności i niosące pomoc w chwilach zagrożeń. Od 2011 roku Gmina Rzgów należy do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „BUD – UJ RAZEM”, dzięki czemu może zaoferować dodatkowe możliwości wsparcia

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

finansowego i doradczego dla firm działających na terenie. Gmina współpracuje ściśle z Wojewódzkim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach w zakresie szkoleń dotyczących najnowszych trendów w rolnictwie. Mieszkańcy Gminy Rzgów odznaczają się średnim stopniem aktywności społecznej i zainteresowaniami sprawami gminy. Rzgów skupia całość życia kulturalnego i gospodarczego całej gminy. Brak wiary w poprawę warunków życia sprzyja przyjmowaniu przez część mieszkańców postaw biernych, niewykazujących zainteresowania i charakteryzujących się obojętnością wobec sytuacji panującej w gminie. Społeczeństwo Gminy w większości świadome jest tego, że tradycyjne rolnictwo, z którego oprócz handlu, w przeszłości większość mieszkańców czerpało podstawowe dochody, obecnie nie pozwala na utrzymanie się większości mieszkańców. Rolnicy nie widzą szans na poprawę sytuacji w rolnictwie, w szczególności z powodu braku rynków zbytu na wytwarzane produkty rolne oraz słabą opłacalność, co powoduje, że część mieszkańców w wieku produkcyjnym wydzierżawia posiadane grunty i poszukuje dodatkowych źródeł utrzymania. Źródłem utrzymania jest dający zatrudnienie większości okolicznych mieszkańców centrum handlowe „PTAK”, zarówno, jako pracownikom jak i podwykonawcą zleceń oraz obsługą centrum, w tym osób zwiedzających. Panuje przekonanie, że losy miasta i gminy zależą od jej władz, ale także od mieszkańców, co stanowi znaczącą trampolinę rozwojową gminy. Na dzień dzisiejszy można określić średnie dochody miesięczne na osobę w wysokości 2000 zł na podstawie danych statystycznych i skarbowych. Źródła dochodów to: praca w zakładach prywatnych i państwowych, gospodarstwa rolne (uprawa zbóż, warzyw, hodowla trzody chlewnej, bydła, produkcja mleka, dzierżawa gruntów), renty i emerytury, zasiłek dla bezrobotnych. Wysokości oszczędności zgromadzonych przez mieszkańców gminy i działające na terenie gminy podmioty gospodarcze na rachunkach bankowych nie można wiarygodnie określić, ponieważ popularne w gminie banki nie prowadzą wystarczająco szczegółowych statystyk w tej sprawie. Struktura wiekowa ludności w gminie: osoby w wieku do 18 roku życia 21, 96%, w wieku między 18 a 65 lat 65, 19%, powyżej 65 roku życia 12,86%. W ostatnich latach następuje powolny wzrost liczby mieszkańców (10% w ciągu ostatnich 10 lat).

XIX. Analiza zasobów finansowych gminy

Budżet 2014:

Dochody budżetu gminy corocznie rosną o około 3-4% zaplanowano na 2014r w wysokości 34.750,15 tys. zł, (36.652,15 tys. zł – 2013), a wydatki na 41.241,63 tys. zł (38.313,13 tys. zł 2013r). Przy liczbie 9816 mieszkańców (stan na 31.12.2012r, 9682 mieszkańców według stanu na 31-12-2011.) daje to stosunkowo wysoki wskaźnik dochodów na jednego mieszkańca – 2.373,32 zł/1 mieszkańca (2.217,78 zł/1 mieszkańca 2013), (średnia krajowa ok. 1300,00 zł na mieszkańca). W odniesieniu do wydatków budżetu należy zauważyć następujące kwoty kierowane na:

- oświatę i wychowanie – 26,40 % (30,78 % - 2013)
- gospodarkę komunalną – 13,10 % (10,90 % - 2013)
w tym: - inwestycje – 6,38 % (8,37 % - 2013)
- administrację państwową i samorządową – 11,95 % (11,42 % - 2013)
- opiekę społeczną – 7,95 % (9,46 % - 2013)

Taka struktura wydatków jest konsekwencją potrzeb i ustalonych priorytetów w kolejności ich zaspokajania.

XX. Analiza zasobów gminy - podsumowanie

<u>Rodzaj zasobu</u>	<u>Brak</u>	<u>Jest o małym znaczeniu (lokalne)</u>	<u>Jest o dużym znaczeniu (regionalne,</u>

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

			<u>wojewódzkie)</u>
	Środowisko	Przyrodnicze	
Walory krajobrazu		X	
Walory przyrodnicze		X	
Wody powierzchniowe	X		
Gleby		X	
Kopaliny		X	
	Środowisko Kulturowe		
Walory architektury		X	
Walory zagospodarowania przestrzennego		X	
Zabytki		X	
Zespoły artystyczne		X	
	Dziedzictwo religijne i historyczne		
Miejsca osoby przedmioty kultu		X	
Święta, odpusty, pielgrzymki		X	
Tradycje, obrzędy, gwara	X		
Legends, fakty historyczne		X	
Ważne postacie	X		
Specyficzne nazwy		X	
	Obiekty i tereny		
Działki pod zabudowę mieszkaniową		X	
Działki pod domy letniskowe		X	
Działki pod zakłady usługowe i przemysł			X
Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi		X	
Place i miejsca spotkań publicznych		X	

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

Miejsca rekreacji		X	
	Gospodarka rolnictwo		
Specyficzne produkty	X		
Znane firmy produkcyjne lub usługowe			X
	Usytuowanie		
Korzystne sąsiedztwo			X
Ruch tranzytowy			X
Przyjezdni stali lub sezonowi	X		
	Instytucje		
Placówki opieki medycznej i społecznej		X	
Szkoły		X	
Domy kultury, świetlice		X	
Posterunki policji		X	
	Organizacje społeczne		
OSP		X	
KGW		X	
Inne stowarzyszenia		X	

XXI. Wykaz najważniejszych problemów

1. Problemy demograficzne:

- zagrożenie stałą emigracją ludności w wieku produkcyjnym do państw UE i na tereny aglomeracji łódzkiej oraz warszawskiej;
- pogłębiający się konflikt pomiędzy nowymi mieszkańcami, traktującymi tereny gminy, jako atrakcyjne miejsce do zamieszkania a dotychczasowymi mieszkańcami uprawiającymi ziemię i prowadzącymi hodowlę zwierząt.

2. Problemy dotyczące warunków życia ludności:

- niedostateczna ilość terenów i urządzeń do wypoczynku i aktywnych form spędzania wolnego czasu,
- słabe warunki mieszkaniowe części społeczeństwa gminy, jako konsekwencja ubożenia znaczącej grupy mieszkańców gminy powoduje konieczność rozpoczęcia prac w zakresie budownictwa socjalnego;
- niedostateczny poziom zaspokojenia potrzeb w zakresie usług, zwłaszcza konieczność promowania biologicznych oczyszczalni przydomowych dających w efekcie prowadzenia procesu oczyszczania wodę II klasy czystości, w miejsce niezdających egzaminu oczyszczalni rozłączalnych;
- konieczność, w świetle przepisów dotyczących ochrony środowiska oraz dyrektyw unijnych, rozbudowy sieci gazowej na terenie gminy i jeszcze jego znaczny koszt;

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

- wysoki koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest (pokrycia dachowe) spowodowany wymogami dyrektyw unijnych i ustaw krajowych, może spowodować konieczność wprowadzenia dopłat do ich usunięcia, szczególnie kłopotliwych dla niezamożnych mieszkańców gminy.

3. Problemy rynku pracy:

- deficyt miejsc pracy na terenie gminy, głównie dla osób w wieku 50+ oraz dla osób z wyższym wykształceniem;
- mała aktywność w sferze przekwalifikowania zawodowego, pomimo oferty kursów przekwalifikowujących;
- słaba dostępność Internetu na niektórych obszarach gminy zwiększa strefy ubóstwa i wykluczenia części społeczeństwa gminy;

4. Problemy z zakresu kultury i sportu:

- niedostatecznie rozwinięta baza kulturalna, znaczne ograniczenia lokalowe Gminnego Ośrodka Kultury w Rzgowie;
- stan techniczny kościoła wymaga pilnych prac remontowych, przy koniecznych decyzjach konserwatora zabytków;
- niska lesistość terenów gminy utrudnia propagowanie aktywnego wypoczynku;

5. Problemy z zakresu edukacji;

- brak boisk i placów zabaw przy każdej ze szkół na terenie gminy;
- brak odpowiedniego wyposażenia pracowni komputerowych i językowych w szkołach, co jest efektem stosunkowo szybkiego „starzenia się” sprzętu informatycznego i komputerowego w obliczu galopującego rozwoju technologii cyfrowej;
- brak zapewnienia odpowiedniej ilości miejsc w przedszkolach dla dzieci z terenu gminy;
- znacząca ilość dzieci (prawie 200) mieszkających na terenie gminy nie realizuje obowiązku szkolnego w macierzystych szkołach obwodowych, ucząc się w placówkach w Łodzi, Pabianicach i Ksawerowie;
- zmniejszająca się populacja uczniów, wynikająca z niżu demograficznego, co może mieć wpływ na strukturę zatrudnienia kadry nauczycielskiej;
- pojawianie się zjawisk niepożądanych, takich jak: agresja, przemoc, uzależnienia, cyberbulling, itp.;
- zwiększająca się ilość uczniów z dysfunkcjami, pojawianie się nowych dysfunkcji (zespół Aspergera, afazja, wady wymowy, fobie szkolne, mutyzm, autyzm, alienacje, itp.);
- łatwość wkroczenia na teren wokół szkół osób niepożądanych w związku z brakiem ogrodzenia, co może skutkować dewastacją budynków szkolnych, a także łatwym dostępem osób nieuprawnionych;

6. Problemy z zakresu strefy ekonomicznej:

- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna (konieczność rozbudowy sieci kanalizacji, oraz przydomowych oczyszczalni biologicznych);
- słabo rozwinięta sieć gazowa, (szczególnie sieć średniego ciśnienia), konieczność remontu i budowy stacji transformatorowych oraz sieci energetycznej do 15 kV, budowa GPZ we wsi Gospodarz;
- konieczność rozbudowy oczyszczalni ścieków;
- konieczność stworzenia technologii zagospodarowania osadów pościekowych;
- brak bazy turystycznej uniemożliwiający rozwój turystyki, brak zabytków o znaczeniu ponad lokalnym,
- słabość sektora przemysłu rolno-spożywczego, brak maszyn i urządzeń przeznaczonych dla niewielkich ilości przetwarzanych płodów rolnych spowodowane brakiem zachęt inwestycyjnych dla rozwoju przetwórstwa rolno – spożywczego, brak aktywnej współpracy ze strony Wojewódzkich Ośrodków Postępu Rolniczego
- konieczność budowy nowej stacji redukcyjnej gazowej pierwszego stopnia,
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych;

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

- problemy budżetu gminy związane z napływem nowych mieszkańców – dochody podatkowe z racji ich zamieszkania w gminie są niewspółmierne do kosztów koniecznego uzbrojenia terenu dla nowych mieszkańców;
- niedostatecznie zmodernizowana sieć dróg o twardej nawierzchni, konieczność budowy obwodnicy Rzgowa, będącej jednocześnie południowo – wschodnią obwodnicą Łodzi;
- niskie wykorzystanie narzędzi ICT w prowadzonej działalności gospodarczej;
- niski poziom wdrożenia aplikacji e-urząd oraz pozostałych powiązanych z nim funkcjonalnie;

7. Problemy przyrodnicze i ekologiczne:

- konieczność zachowania walorów środowiska przyrodniczego oraz przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego,
- niezadawalający stan czystości wód rzek Ner oraz drobniejszych cieków wodnych,
- istnienie dużych ilości wyrobów zawierających azbest (pokrycia dachowe) powoduje konieczność ich usunięcia, zgodnie z wymogami dyrektyw unijnych i ustaw krajowych;

8. Problemy środowiska kulturowego:

- stan techniczny obiektów kulturowych (kościół) wymaga szybkiego podjęcia decyzji w zakresie prac remontowych zgodnie z wymogami zapisów konserwatorskich w tym zakresie;
- niezbędne odnowienie cmentarza z okresu I Wojny Światowej, położonego w Starej Gadce;

XXII. Analiza SWOT – mocne i słabe strony gminy

1. Mocne strony gminy

1. Potencjał centralnego położenia Rzgowa w Polsce i województwie;
2. Potencjał bezpośredniego sąsiedztwa z miastem metropolitalnym – Łodzią;
3. Bliskość łódzkiej bazy szkolnictwa wyższego oraz instytucji kultury;
4. Dobra komunikacja zewnętrzna gminy - przez Rzgów przebiega droga krajowa nr 1 i nr 71, droga wojewódzka nr 714. W najbliższych latach wybudowane zostaną przebiegające przez gminy i krzyżujące się na terenie gminy: autostrada A1 i droga ekspresowa S8 (Wrocław-Łódź);
5. Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna na terenie i dobre połączenia z Łodzią, Pabianicami i Tuszymem;
6. Dobrze rozwinięta sieć telekomunikacyjna, infrastruktura wodociągowa;
7. Prawie całkowite skanalizowanie miasta Rzgowa i około 30% Starowej Góry;
8. Szeroka oferta terenów pod inwestycje (Rzgowska Strefa Przedsiębiorczości) oraz tereny leżące we wsi Gospodarz;
9. Duża ilość terenów przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne dla nowych mieszkańców;
10. Możliwy rozwój aktywnych form spędzania wolnego czasu;
11. Sprzyjające warunki do rozwoju handlu (na terenie gminy znajdują się targowiska o znaczeniu krajowym – C.T. „Ptak”, H.T. „Polros”);
12. Rolnictwo oparte na gospodarstwach rodzinnych;
13. Brak uciążliwego przemysłu;
14. Duży potencjał kapitału społecznego (prawie 65% stanowią osoby w wieku produkcyjnym)
15. Mieszany system służby zdrowia (gminny i gabinety prywatne, szpital prywatny na terenie gminy);
16. Prężnie działające organizacje społeczne (Ochotnicza Straż Pożarna, Kluby Sportowe, Koła Gospodyń Wiejskich);

2. Słabe strony gminy

1. Niedostateczny poziom infrastruktury technicznej, energii elektrycznej, niektóre drogi i ulice wymagają przebudowy do wymogów przejezdności samochodów o większym tonażu, brak wystarczającej ilości sieci zaopatrzenia w gaz;

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

2. Niedostateczny poziom skanalizowania gminy;
3. Brak możliwości obsłużenia i oczyszczenia większej ilości ścieków przez istniejącą na terenie gminy oczyszczalnię;
4. Niedostatecznie rozwinięta baza turystyczna i kulturalna, niewystarczające warunki do działania gminnego domu kultury;
5. Niedostateczne wyposażenie szkół w gminie na sprzęt komputerowy i audiowizualny;
6. Brak możliwości realizowania przez szkoły w gminie w pełni podstawy nauczania z zakresu wychowania fizycznego z powodu braku boisk, skoczni w dal, bieżni przy każdej szkole;
7. Brak odpowiedniej pomocy psychologicznej w obliczu występujących zjawisk niepożądanych, takich jak: agresja, przemoc, uzależnienia, cyberbulling, zwiększającą się ilość uczniów z dysfunkcjami, pojawianie się nowych dysfunkcji (zespół Aspergera, afazja, wady wymowy, fobie szkolne, mutyzm, autyzm, alienacje, itp.);
8. Znacząca liczba dzieci (prawie 200 osób) realizuje obowiązek szkolny poza placówkami gminnymi, ucząc się w placówkach w Łodzi, Pabianicach i Ksawerowie;
9. Pogarszający się stan bezpieczeństwa na terenie gminy;
10. Brak surowców o znaczeniu ponadlokalnym do wykorzystania;
11. Wzrastająca liczba osób uzależnionych od alkoholu;
12. Brak mieszkań socjalnych;
13. Słaby dostęp do szerokopasmowego Internetu na niektórych obszarach gminy;
14. Konieczność ocieplenia budynków publicznych w gminie (termomodernizacja);
15. Podział Gminy przez przebieg dróg krajowych, brak obwodnicy Rzgowa, pogarszający się stan dróg lokalnych, znaczące negatywne oddziaływanie przejeżdżających samochodów, całość ruchu kołowego odbywa się przez Centrum Rzgowa;

3. Szanse gminy

1. Dogodne położenie komunikacyjne Gminy Rzgowa w centrum Polski i województwa łódzkiego przez Rzgów przebiega droga krajowa nr 1, nr 71, droga wojewódzka nr 714, projektowana autostrada A1 i droga ekspresowa S8;
2. Potencjał bezpośredniego sąsiedztwa i oddziaływania miasta metropolitalnego – Łodzi;
3. Dobrze rozwinięta drogowa sieć komunikacyjna na terenie i dobre połączenia z Łodzią, Pabianicami i Tuszyńem;
4. Bliskość łódzkiej bazy szkolnictwa wyższego oraz instytucji kultury;
5. Rozwój mody na aktywne formy spędzania wolnego czasu a także turystyki;
6. Duża ilość terenów przeznaczonych na logistykę (bazy i magazyny) – centralne położenie na skrzyżowaniu najważniejszych dróg komunikacyjnych;
7. Sprzyjające warunki do produkcji odnawialnej energii (OZE);
8. Zwiększone możliwości inwestycyjne poprzez możliwość wykorzystania nowych narzędzi absorpcji środków pomocowych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych;
9. Możliwość pozyskania wsparcia ze środków unijnych w kontekście premiowania obszarów metropolitalnych w przyszłym okresie programowania środków unijnych (2014-2020);
10. Współpraca gmin aglomeracji łódzkiej w ramach lokalnych grup działania;

4. Zagrożenia gminy

1. Ograniczenia budżetowe i ustawowe w inwestowaniu w infrastrukturę techniczną – gaz i energia elektryczna w sytuacji znacznego zapotrzebowania na te media;
2. Niestabilność prawna wpływająca negatywnie na procesy inwestycyjne;
3. Niestabilna sytuacja makroekonomiczna;
4. Marginalizacja Rzgowa na rzecz dużego ośrodka miejskiego i związany w tym możliwy odpływ mieszkańców;
5. Ukryte bezrobocie na wsi;

6. Obciążenia ustawowe wydatków na zadania zlecane samorządowi bez przekazywania adekwatnych środków na te cele;

XXIII. Kierunki rozwoju gminy

Wykaz inwestycji planowanych do realizacji, opisanych w niniejszym dokumencie nie zamyka listy problemów charakteryzujących Rzgów - wymagających rozwiązania. Jednakowoż to właśnie te projekty zostały obecnie uznane za priorytetowe. Wskazać należy, iż zakres inwestycyjny, wskazany w niniejszym opracowaniu zasadniczo nie wykracza poza jej obszar i nie wymaga współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Inwestycje związane z przebudową dróg powiatowych mogą zostać przeprowadzone wspólnie z powiatem łódzkim wschodnim. Część projektów może być realizowana wspólnie z samorządem województwa łódzkiego (np. budowa zintegrowanego systemu e-usług publicznych województwa łódzkiego, obwodnica Rzgowa). Również udział samorządów gminnych w realizacji programów zawartych w Narodowej Strategii może być znaczący (np. budowa autostrad i dróg ekspresowych). Proponowane kierunki rozwoju gminy i zarazem cele operacyjne:

1. Infrastruktury techniczna – modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków wraz z zagospodarowaniem odpadów po produkcyjnych; umożliwiającą wykorzystanie położenia na krzyżowaniu ważnych dróg krajowych, rozwój lokalnej przedsiębiorczości, stwarzającej nowe miejsca pracy poprzez możliwości, jakie dają środki unijne, dopasowanie systemu dróg lokalnych do budowanego systemu autostrad i dróg ekspresowych, przebiegających przez teren gminy, stworzenie warunków do rozwoju OZE na terenie gminy;
2. Modernizacja stacji uzdatniania wody w Rzgowie, Grodzisku i Gospodarzu;
3. Rozwój i modernizacja infrastruktury edukacyjnej, społecznej i kulturalnej poprzez podnoszenie efektów kształcenia i wychowania, kształtowanie umiejętności kluczowych, ustalanie kierunków działań naprawczych i podnoszenia jakości kształcenia, promowanie i rozwijanie wolontariatu, akcji charytatywnych i umiejętności działania na rzecz innych ludzi, zapewnienie różnorodnej oferty zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych sprzyjającej rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień;
4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez współpracę z regionem oraz lokalną grupą działania powinien zapewnić dostęp do Internetu dla wszystkich mieszkańców;
5. Rozwój istniejących stref aktywności gospodarczej z uwagi na korzystne połączenie na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych;

XXIV. Scenariusze rozwoju gminy

1 - Scenariusz zalecany

Zasadniczą przesłanką rozwoju Gminy Rzgów jest rozwój handlu, rolnictwa o wysokim stopniu specjalizacji, przedsiębiorczości w strefach aktywności gospodarczej, a także rekreacji, przy równoczesnej poprawie stanu zarówno infrastruktury technicznej jak i społecznej (aktywna działalność stowarzyszeń z terenu gminy) oraz obiektów rekreacyjnych przy wykorzystaniu funkcji metropolitalnych Łodzi.

2 - Scenariusz optymalny

Koniecznym warunkiem w miarę szybkiego zachodzenia pozytywnych zmian w tych obszarach jest integracja i uaktywnienie mieszkańców, co wiąże się ze zmianami postaw biernych i konsumpcyjnych na postawy otwartości i aktywności. Należy również usprawnić stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną, tj. budowę kanalizacji, poprawę stanu dróg, uzbrojenie terenów, także modernizacja stacji wody. Następnie stworzenie atrakcyjnej oferty dla potencjalnych inwestorów. Zmiany w rolnictwie powinny zmierzać w kierunku nowych technologii w produkcji i przetwórstwie rolnym. Optymalnym kierunkiem przemian w rolnictwie jest stworzenie przetwórstwa produktów rolnych na miejscu oraz uruchomienie rynków zbytu w kraju i za granicą. Umożliwia to uzyskiwanie

wartości dodanej z przetwórstwa własnych produktów. Przetwórstwo to powinno być oparte na zasadzie sprawdzonej w krajach Unii Europejskiej, polegające na współwłasności producentów rolnych zakładów przetwórczych.

3 - Scenariusze pesymistyczne

Zakorzeniona mentalność społeczeństwa gminy jeszcze przez długie lata nie ulegnie zmianie. Konserwatywni z reguły rolnicy nie będą chętni do samoorganizowania się (idea prawdziwej spółdzielczości). Możliwe będzie postrzeganie przez tę grupę społeczną przemian, jako kontynuacje haseł poprzedniej epoki o zmienionym tylko nazewnictwie. Biorąc powyższe przewidywania wariantu pesymistycznego dotyczącego rozwoju rolnictwa, gmina i jej mieszkańcy mogą stracić możliwość uzyskiwania dochodów pochodzących z przetwórstwa własnych produktów, możliwość uzyskiwania na rynku silniejszej pozycji z tytułu wspólnego reprezentowania własnych interesów. Analogicznie trudna jest sytuacja na rynku pracy osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach na terenie gminy, a także zwłaszcza w centrach handlowych i w jego otoczeniu. Niepewność zatrudnienia i chęć ograniczania kosztów mogą powodować napięcia i nerwowość w tym zakresie. W takiej sytuacji odpowiedzialność za rozwój miasta i gminy będzie spoczywała w dalszym ciągu na władzach miejskich. Społeczeństwo „wyczekujące” będzie czekało na działania władz miejskich w kierunku uruchomienia przetwórstwa, rynków zbytu itd. Niebezpiecznym jest także scenariusz w sytuacji, kiedy warunki życia w gminie osiągnęły już wysoki poziom. Społeczeństwo gminy będzie chciało mieszkać w gminie gdzie poziom życia rośnie i zażąda wówczas dobrych miejsc pracy, które znacznie poprawią ich sytuację materialną. Wówczas może nastąpić eskalacja postaw roszczeniowych, które będzie trudno zaspokoić.

XXV. Cele ogólne i szczegółowe rozwoju gminy

1. Wizja

Rzgów jest miejscowością charakteryzującą się wysokim poziomem życia mieszkańców, dynamicznym rozwojem i wysoką konkurencyjnością w skali regionu i kraju. Wizja została wypracowana na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonych ankiet, konsultacji z osobami decyzyjnymi w gminie, w tym Burmistrzem, radnymi, sołtysami. Jest z pewnością wyrazem dążeń zarówno władz lokalnych, jak i uczestniczących w procesie budowy strategii członków społeczności gminnej. Wysoka jakość życia jest podstawową potrzebą społeczności lokalnej. Składa się na nią wiele elementów, zarówno o charakterze miękkim, jak i twardym. Czyste, bezpieczne i urozmaicone środowisko, zapewniające dobre warunki do pracy, nauki i wypoczynku jest głównym elementem wysokiej jakości życia. Konkurencyjność Gminy Rzgów, to zdolność wygrywania konkurencji z innymi gminami poprzez wykorzystywanie dostępnych zasobów. Głównymi konkurentami są gminy sąsiadujące z Łodzią, jak i gminy leżące w obrębie innych aglomeracji na terenie Polski. Konkurencyjność rozumiana jest w czterech wymiarach:

- konkurencja o mieszkańców – zarówno umiejętność przyciągania nowych mieszkańców, przede wszystkim z Łodzi, jak i przygotowanie obecnych mieszkańców do wygrywania konkurencji na rynku pracy czy polu edukacji;
- konkurencja o inwestorów i przedsiębiorców – zarówno przyciąganie nowych inwestorów zewnętrznych, jak i wspieranie konkurencyjności firm lokalnych na rynkach ponadlokalnych;
- konkurencja o turystów – umiejętność zachęcenia mieszkańców Łodzi i gmin do wypoczynku i rekreacji jedno, bądź parodniowej na terenie Gminy; planowana promocja gminy w zakresie turystyki i wypoczynku weekendowego (zaplecze Łodzi) w formie agroturystyki, placów zabaw dla dzieci przy Centrum handlowym;
- konkurencja o środki publiczne – wygrywanie konkurencji z innymi gminami o środki publiczne, szczególnie pochodzące z budżetu UE.

Gmina Rzgów poprzez bezpośrednie sąsiedztwo z Łodzią jest częścią aglomeracji wojewódzkiej, najważniejszego ośrodka w regionie. Rozwój funkcji metropolitalnych Łodzi wiąże się z korzystaniem z dostępnych w Łodzi miejsc pracy, usług specjalistycznych, w tym: szkolnictwa (średniego i

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

wyższego) i kultury. Jednocześnie, Gmina Rzgów jest miejscem wysokiej jakości zamieszkania dla kadr pracujących w Łodzi, miejscem lokalizacji działalności gospodarczej, a także miejscem wypoczynku weekendowego mieszkańców stolicy województwa.

2. Misja

Stałe i konsekwentne dążenie do podnoszenia jakości życia mieszkańców oraz stworzenia optymalnych warunków do rozwoju jednostki, rodziny jak i całej społeczności w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem zasobów środowiskowych i dziedzictwa kulturowego oraz ambicji, aktywności, równych szans i przedsiębiorczości mieszkańców.

3. Cel nadrzędny

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez trwałe, zrównoważony rozwój społeczno- gospodarczy i wzrost konkurencyjności Rzgowa w wymiarze przestrzennym, społecznym i gospodarczym poprzez wzrost znaczenia Gminy Rzgów, jako miejsca o wysokiej atrakcyjności zamieszkania i prowadzenia biznesu w obszarze metropolitalnym Łodzi. Atrakcyjność Gminy, jako miejsca zamieszkania ma na celu zapewnienie zarówno obecnym, jak i nowym mieszkańcom przyjaznego środowiska życia, o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych, z dostępnymi różnorodnymi usługami i miejscami pracy. Wysokie wymagania mieszkańców tworzą popyt na różnego rodzaju usługi, a co za tym idzie rozwój lokalnego biznesu. Atrakcyjność Gminy, jako miejsca prowadzenia biznesu ma na celu wzmocnienie lokalnej gospodarki, dającej miejsca pracy i zapewniającej dostęp do różnego rodzaju usług. Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej atrakcyjności Gminy w dwóch wskazanych wymiarach odbywa się w warunkach konkurencji z innymi gminami aglomeracji a w przyszłości obszaru metropolitalnego Łodzi. Dlatego też, ważnym jest by Gmina Rzgów pełniła wśród nich wiodącą rolę.

4. Cele główne

Konieczna zgodność strategii z dokumentami nadrzędnymi w tym zwłaszcza ze „Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego do roku 2020” wymusza zmianę podejścia do zakładanych celów strategicznych. Nowa zasada zintegrowanego podejścia do rozwoju, poprzez odejście od planowania sektorowego na rzecz budowy i wzmacniania kapitału terytorialnego, pozwoli włączyć w procesy rozwojowe całą wspólnotę samorządową. W celu wspierania pozytywnych przemian oraz niwelowania głównych barier rozwojowych w regionie a także efektywnego wykorzystania zasobów rozwojowych, „Strategia...” zakłada, że regionalna polityka rozwoju będzie realizowana w dwóch płaszczyznach: horyzontalnej, odnoszącej się do obszaru całego województwa, terytorialno - funkcjonalnej, odnoszącej się do obszarów miejskich, obszarów wiejskich oraz obszarów funkcjonalnych. Wymiar podstawowy stanowi polityka horyzontalna realizowana na obszarze całego województwa i adresowana do wszystkich podmiotów funkcjonujących w regionie. Polityka ta oparta jest przede wszystkim na współpracy jednostek samorządu terytorialnego w celu tworzenia i realizacji projektów zintegrowanych. Ten wymiar polityki rozwoju daje szansę na zmniejszenie skali polaryzacji i włączenie słabszych ekonomicznie gmin w procesy rozwoju. W ramach przyjętego podejścia funkcjonalno – przestrzennego, podmioty uzyskują preferencje przy realizacji zintegrowanych projektów, pod warunkiem nawiązania do wiodących potencjałów i funkcji, które stały się podstawą delimitacji powyższych obszarów „Strategia...” zakłada, że wsparcie dotyczyć będzie projektów odnoszących się jednocześnie do różnych sfer działalności (projekty międzysektorowe) w ramach konkretnego obszaru (terytorium). Pozwoli to na uzyskanie największego efektu rozwojowego, przy respektowaniu zasady koncentracji środków finansowych w czasie i przestrzeni.

Jako cel główny gminy Rzgów, który ma zostać osiągnięty w założonym okresie planistycznym, czyli do końca roku 2020 ustalono zrównoważony rozwój gminy.

Za główne kierunki rozwoju gminy, które w konsekwencji przyczynią się do osiągnięcia celów głównych, sformułowanych, jako opis stanu pożądanego:

- I. Stabilny (na wysokim poziomie) rozwój gospodarczy Gminy Rzgów, w efekcie lepsza sytuacja budżetu gminy, poprzez współpracę i budowanie powiązań społeczno - gospodarczych w ramach obszarów funkcjonalnych;

- II. Lepsze warunki życia mieszkańców Gminy Rzgów, szczególnie osób o niskich poziomie dochodu, poprzez wzmocnienie i wykorzystywanie endogenicznych potencjałów gminy oraz współpracy w wymiarze lokalnym i regionalnym.

5. Struktura tworzenia dokumentu.

Wstęp do opracowania strategicznych planów rozwoju gminy stanowiła przygotowana przez Urząd Marszałkowski w Łodzi ekspertyza tematyczna pt: „sytuacja ekonomiczno – demograficzna w województwie łódzkim na tle kraju”, w tym w szczególności „Scenariusz rozwojowy dla Gminy Rzgów”, jako część diagnozy sporządzonej dla powiatu łódzkiego wschodniego. Uwzględniono także:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rzgów
- Strategia Rozwoju Powiatu Łódzkiego Wschodniego
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020
- Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Łódzkiego
- Regionalny program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego przyjęty uchwałą numer XXIV/481/12 sejmiku województwa łódzkiego z dnia 21 czerwca 2012r.

Prace nad strategicznymi planami rozwoju gminy prowadzone były w trybie konsultacji pomiędzy pracownikami urzędu, kierownikami referatów, które odbyły się w różnych dniach wskazanego okresu czasu. Przeprowadzono także ogólną gminną ankietę dotyczącą zagadnień strategicznych i rozwoju gminy. Wskazano na konieczność konsultowania omawianych podczas sesji problemów w swoich środowiskach.

6. Cele strategiczne

Proponowane kierunki rozwoju gminy i zarazem cele strategiczne:

1. Infrastruktury techniczna – modernizacja i rozbudowa kanalizacji sanitarnej, stacji uzdatniania wody oraz oczyszczalni ścieków wraz z zagospodarowaniem odpadów poprodukcyjnych, stworzenie możliwości rozwoju OZE na terenie gminy;
2. Utworzenie nowych oraz rozbudowę istniejących stref aktywności gospodarczej z uwagi na korzystne połączenie na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych; Stworzenie przyjaznych warunków dla rozwoju biznesu wpłynie na podniesienie atrakcyjności Gminy, jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, umożliwiającą wykorzystanie położenia na krzyżowaniu ważnych dróg krajowych, rozwój lokalnej przedsiębiorczości, stwarzającej nowe miejsca pracy poprzez możliwości, jakie dają środki unijne unijnych. Dodatkowo, przełoży się to na powstawanie miejsc pracy (zwłaszcza dla osób w wieku 50+ oraz z wyższym wykształceniem), jak i dostępność szerszej oferty usług, wpływając tym samym na wzrost atrakcyjności zamieszkania w Gminie.
3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, kulturalnej i oświatowej; zrealizowanie zakupów wyposażenia szkół w nowoczesny sprzęt do pracowni szkolnych, realizowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych dla uczniów, zatrudnienie wykwalifikowanego personelu dydaktycznego. Zwiększenie aktywności oraz zaangażowania społeczności w sprawy lokalne jest warunkiem likwidowania problemów społecznych oraz zintegrowania środowisk lokalnych, a co za tym idzie wytworzenia przyjaznego klimatu zamieszkania. Ponadto, aktywne społeczeństwo jest otwarte na zachodzące zmiany, a tym samym cechuje je zaangażowanie w rozwój gospodarczy Gminy.
4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez współpracę z regionem oraz lokalną grupą działania; Zintegrowanie wewnętrzne Gminy zapewniające sprawność przepływu informacji, jak i przemieszczania się ludzi oraz dostępu do infrastruktury, jest warunkiem koniecznym dla zaspokojenia potrzeb społeczności oraz gospodarki lokalnej. Jednocześnie, otwarcie Gminy na współpracę umożliwi efektywne wykorzystanie wewnętrznych zasobów Gminy, jak i wykorzystanie szans pojawiających się w otoczeniu.

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

5. Rozwój rolnictwa poprzez zastosowanie nowoczesnych form hodowli i upraw w gminie (produkty regionalne), zapewniający zatrudnienie mieszkańcom, wysoką jakość oferowanych produktów rolnych i ułatwiający ich zbytny na rynki lokalne i regionalne;

7. Etapy pracy

- I. Analiza problemów, skonstruowanie drzewa problemów i znalezienie problemu kluczowego.
 - II. Analiza celów, wybór celu strategicznego i opracowanie drzewa celów.
 - III. Opracowanie matrycy logicznej strategii.
 - IV. Harmonogram realizacji strategii.
- I. Analiza problemów.
- a) Wskazanie przez osoby konsultujące i opiniujące zapisy strategii, zgodnie z aneksem nr 1, najistotniejszych problemów gminy.
 - b) Weryfikacja podanych propozycji wg kryterium, jakie łącznie musi spełnić zjawisko, żeby mogło zostać uznane za problem:
 - **Negatywne**
 - **Istotne** – rzeczywiście ważne dla rozwoju gminy,
 - **Prawdziwe** – realnie i obecnie występujące w gminie.
 - c) Uporządkowanie problemów wg zależności logicznej „przyczyna/skutek” i skonstruowanie „drzewa problemów” oraz znalezienie „problemu kluczowego”.

II. Analiza celów.

- a) Określenie celu, jako opisu sytuacji, która nastąpi w przyszłości, będącej:
 - **Pożądaną** do uzyskania.
 - **Realną** do osiągnięcia w zakładanym okresie planistycznym
- b) przekształcenie logiczne „drzewa problemów” na „drzewo celów” wg zależności logicznej „cel/środek”

III. Opracowanie matrycy logicznej strategii

- a) Obranie miernika/wskaźnika lub wskaźników świadczących o osiągnięciu założonych celów
- b) Ustalenie źródła informacji o miernikach
- c) Ustalenie założeń lub zagrożeń dla realizacji strategii, tj. okoliczności mających na nią wpływ, a znajdujących się poza możliwościami gminy.

Cele/ wyniki działania	Miernik/wskaźnik	Informacje o wskaźniku	Zagrożenia/założenia
Cel strategii – zrównoważony rozwój gminy Rzgów			
Cel 1 - Stabilny (na wysokim poziomie) Rozwój gospodarczy Gminy Rzgów, w efekcie lepsza sytuacja budżetu gminy, poprzez współpracę i	Coroczny realny wzrost dochodów do budżetu gminy będzie nie mniejszy niż 3%	Informacja z referatu księgowości	Stabilna sytuacja makro ekonomiczna kraju oraz stabilne przepisy podatkowe i prawne, realne tempo wzrostu PKB w kraju

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

budowanie powiązań społeczno – gospodarczych w ramach obszarów funkcjonalnych.			
Cel2 - <i>Lepsze warunki życia mieszkańców Gminy Rzgów</i> , szczególnie osób o niskim poziomie dochodu poprzez wykorzystywanie i wzmacnianie endogenicznych potencjałów gminy, oraz współpracy w wymiarze lokalnym i regionalnym	W roku 2020 wskaźnik bezrobocia w gminie wynosił będzie nie więcej niż 80% średniej stopy bezrobocia w województwie łódzkim	Informacja z Powiatowego Urzędu Pracy – Łódź - Wschód	Stabilna sytuacja makro ekonomiczna kraju oraz stabilne przepisy podatkowe i prawne, realne tempo wzrostu PKB w kraju

IV. Harmonogram realizacji strategii został wskazany i omówiony w poszczególnych punktach realizacji wraz ze wskazaniem przybliżonych, szacowanych kosztów i terminu osiągnięcia (w założeniu jest to rok 2020).

8. Wyniki prac i dyskusji

W wyniku przeprowadzonych prac ustalono, że **celem głównym Gminy Rzgów na lata 2013-2020 jest: zrównoważony rozwój Gminy.**

Ze względu na brak lub niepełny stan informacji na temat kosztów uzyskania niektórych rezultatów oraz celów trudno jest podać ogólny koszt osiągnięcia celu strategicznego. Jednak na podstawie danych, jakie do tej pory udało się uzyskać grupie planującej ww. kwota (tj. suma wydatków planowanych do poniesienia przez okres 8 lat realizowania strategii wg cen bieżących) osiągnie wartość ok. 60,00 mln zł, z czego przewidywane (oszacowane) wydatki Budżetu Gminy Rzgów (ponoszone przez okres 8 lat) wyniosą około 36,00 mln zł (tj. 60.00 %całości kwoty). Pozostałe środki będą pochodziły z innych źródeł, jak np. z Budżetu Państwa, programów pomocowych Unii Europejskiej, od sponsorów lub udziałowców poszczególnych przedsięwzięć. Dołożone zostaną wszelkie możliwe starania by wielkość pozyskiwanych środków zewnętrznych była jak największa w stosunku do określonych potrzeb i zadań.

O osiągnięciu celu głównego będą świadczyć następujące fakty:

- **Coroczny realny wzrost dochodów do budżetu gminy będzie nie mniejszy niż 3%**
- **W roku 2020 wskaźnik bezrobocia w gminie wynosił będzie nie więcej niż 80% średniej stopy bezrobocia w województwie łódzkim**

Osiągnięcie powyższego efektu będzie możliwe, jeśli:

- Przepisy dotyczące finansów publicznych będą stabilne.
- Przepisy prawne dotyczące funkcjonowania gminy w zakresie ustawy o samorządzie gminnym nie będą nakładać zadań gminie bez zabezpieczenia środków na ich realizację
- Realne tempo wzrostu PKB w kraju będzie nie mniejsze niż w roku 2010. (ok. 4%).

Przy spełnianiu powyższych założeń realizacja celu głównego, o czym świadczyć będą wspomniane mierniki, możliwa będzie dzięki osiągnięciu niżej wymienionych celów głównych:

- I. **Cel I. Stabilny (na wysokim poziomie) Rozwój gospodarczy Gminy Rzgów, w efekcie lepsza sytuacja budżetu gminy, poprzez współpracę i budowanie powiązań społeczno - gospodarczych w ramach obszarów funkcjonalnych;**
- II. **Cel II. Lepsze warunki życia mieszkańców Gminy Rzgów, szczególnie osób o niskich poziomie dochodu, poprzez wzmacnianie i wykorzystywanie endogenicznych potencjałów gminy oraz współpracy w wymiarze lokalnym i regionalnym.**

9. Cel główny nr I. Stabilny (na wysokim poziomie) Rozwój gospodarczy Gminy Rzgów, w efekcie lepsza sytuacja budżetu gminy, poprzez współpracę i budowanie powiązań społeczno – gospodarczych w ramach obszarów funkcjonalnych.

Osiągnięcie celu Nr I zajmie 8 lat, a szacunkowe koszty wyniosą 40 mln zł. O osiągnięciu tak sformułowanego celu, a także o postępującym przybliżaniu się sytuacji do stanu pożądanego świadczyć będą następujące wskaźniki:

- Realny wzrost dochodów własnych gminy w roku 2020 będzie nie mniejszy niż 3,0% w stosunku do roku bazowego;
- Wzrost liczby podmiotów gospodarczych do roku 2020 nie mniejszy niż 2% rocznie (liczone jako rok do roku);
- Wzrost liczby podmiotów przenoszących się do Gminy i traktującej je jako nowe miejsce zamieszkania i tym samym prowadzenia działalności do roku 2020 nie mniejszy niż 2% rocznie;
- Wzrost podpisanych umów o współpracy i partnerstwie z sąsiadującymi JST do ilości 5 szt;
- Rozwój stref przedsiębiorczości poprzez wzrost wartości podatków płaconych przez przedsiębiorców prowadzących lub rozpoczynających działalność w strefie;

Podczas prac nie udało się ustalić konkretnych wielkości, które postanowiono uzupełnić w oparciu o opinie i dostępne analizy pojawiające się ad-hoc.

Dla osiągnięcia celu nr I potrzebne jest zrealizowanie celów operacyjnych:

I.1 Szybsze tempo powstawania nowych inwestycji (realizująca cel strategiczny nr 1, 2), mierzone ilością pozwoleń na budowę oraz ilością wydawanych zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej.

I.2 Wzrastająca ilość nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach na terenie gminy (zwłaszcza dla osób w wieku 50+ oraz osób z wyższym wykształceniem), (realizująca cel strategiczny nr 3, 4);

I.3 Wyższa opłacalność produkcji rolnej (realizująca cel strategiczny nr 5)

I.4 Aktywne zaangażowanie się w realizację projektów w partnerstwie i budowanie więzi na obszarach funkcjonalnych w ramach istniejących oraz nowo powstających związków i podmiotach gospodarczych, społecznych oraz samorządowych; (realizuje cel strategiczny 2, 3, 4, 5);

Cel operacyjny nr I.1 „Szybsze tempo powstawania nowych inwestycji”, o uzyskaniu którego świadczyć będzie fakt, iż nastąpił wzrost liczby wydawanych pozwoleń na budowę obiektów dotyczących działalności gospodarczej oraz wzrost wydawanych zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej (co najmniej 2% w porównaniu do okresu poprzedniego). Osiągnięcie tak rozumianego rezultatu nastąpi dzięki uzyskaniu następujących działań:

I.1.1 Uzbrojone tereny pod inwestycje

I.1.2 Aktywna promocja Gminy

Działanie I.1.1 „Uzbrojone tereny pod inwestycje”. W roku 2007 dokonano aktualizacji „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rzgów”. Gmina posiada 34 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, które obejmują 93% obszaru gminy. Aktualnie są tworzone kolejne 3 nowe miejscowe plany, w wyniku których wszystkie plany razem obejmować będą 95% powierzchni obszaru gminy. Sporządzone plany są aktualizowane pod bieżące potrzeby pojawiające się w gminie. Sporządzono zmianę „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rzgów”, obejmującego strefę aktywności gospodarczej na obszarze wsi: Guzew, Gospodarz, Babichy.

W latach 2013-2020 planowanych jest szereg inwestycji, niezbędnych do osiągnięcia ww. wyniku. Gmina starać się będzie o uzyskanie dofinansowania do planowanych inwestycji w zakresie gospodarki wodno – ściekowej. Planowane koszty modernizacji stacji uzdatniania wody, budowy kanalizacji, dokończenia zwodociągowania gminy oraz niezbędnej rozbudowy oczyszczalni ścieków wraz z zagospodarowaniem odpadów przekraczają możliwości finansowe gminy. Gmina starać się będzie o umieszczenie omówionych zadań w wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych w nowym regionalnym programie operacyjnym województwa łódzkiego w nowej unijnej perspektywie finansowej 2014-2020. Planowy jest udział w „PROGRAMIE PRZEBUDOWY DRÓG LOKALNYCH” zgodnie z możliwym uzyskaniem dofinansowania w tym zakresie na podstawie składanych wniosków. Nakłady wymagane są trudne do oszacowania. Aktywny udział w pracach Lokalnej Grupy Działania BUD-UJ RAZEM umożliwi starania o finansowanie budowy niezbędnej infrastruktury z funduszy rolnych. Planuje się także wykorzystanie środków zewnętrznych do przeprowadzenia niezbędnej termomodernizacji budynków publicznych w gminie w celu obniżenia kosztów ich eksploatacji.

Ogólny koszt osiągnięcia wyniku I.1.1 określono na kwotę około 40 mln zł, z czego 10 mln zł pochodzić będzie z Budżetu Gminy, 30 mln zł ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

Odpowiedzialnym za realizację działania I.1.1 określono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie I.1.2 „Aktywna promocja Gminy” będzie realizowany w latach 2012-2020. Na środki promocji przewiduje się przeznaczyć corocznie kwotę 150.000zł. Całkowity budżet przewidziany na osiągnięcie tego wyniku 1, 05 mln zł do 2020r przewiduje się przeznaczyć ze środków Budżetu Gminy. Konkretnie formy promocji to obchody „Dni Rzgowa”, Dożynki Gminne, lokalne imprezy kulturalne organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Rzgowie, budowa internetowego serwisu informacyjnego z elementami Social Network, reklama w Internecie, materiały promocyjne zamieszczane w publikacjach wydawanych przez Urząd Marszałkowski. Promocja jest także prowadzona przy okazji oddawania do użytku obiektów na terenie gminy. Przewidziana kwota wydaje się być niewspółmiernie mała zarówno w stosunku do określenia „aktywna”, jak i do zakładanych efektów. Jednak w ramach promocji realizowane będą także projekty w ramach różnych działań i różnych programów, finansowanych bądź współfinansowanych ze środków budżetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego jak i Wspólnej Polityki Rolnej (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, w tym z Osi IV Leader w ramach Lokalnej Grupy Działania BUD – UJ RAZEM) oraz Funduszu Spójności. Promować będą one gminę, jako miejsce ciekawe, atrakcyjne do zamieszkania jak i do prowadzenia działalności gospodarczej.

Odpowiedzialnym za realizację działania I.1.2 uznano **Burmistrza Rzgowa**.

Cel operacyjny nr I.2 „Duża ilość nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach na terenie gminy”, o uzyskaniu, którego świadczyć będzie spadek stopy bezrobocia na terenie gminy w roku 2020 do poziomu nie większego niż 80% średniej stopy bezrobocia w województwie łódzkim zostanie uzyskany poprzez osiągnięcie następujących działań:

I.2.1 Opracowanie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

I.2.2 Kwalifikacje zawodowe mieszkańców gminy dostosowane do wymagań rynku pracy

Działanie I.2.1 „Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego” – opracowano do roku 2012 34 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, aktualnie przygotowywane są kolejne 3. Koszt jednego opracowania wynosi ok. 30 tys zł. Ogólny koszt zostanie pokryty w całości ze środków budżetu gminy, z tym, że wykorzystane zostaną możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Zmiany planów umożliwią pozyskiwanie nowych inwestorów w gminie i tym samym tworzenie nowych miejsc pracy.

Odpowiedzialnym za realizację działania I.2.1 określono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie I.2.2 „Kwalifikacje zawodowe mieszkańców gminy dostosowane do wymagań rynku pracy” – działania związane z osiągnięciem ww. wyniku będą realizowane w latach 2012-2020. Zakłada się korzystanie ze środków Unii Europejskiej z wykorzystaniem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL). Szkolenia umożliwią przekwalifikowanie się zgodnie z potrzebami rynku. Należy podkreślić, że płynnie i elastycznie zmienia się zakres prowadzonej działalności w odpowiedzi na warunki rynkowe. Przedsiębiorcy odchodzą od prowadzenia działalności tylko w jednej branży, zwiększając swoje możliwości rynkowe.

Odpowiedzialnym za realizację działania I.2.2 określono **Burmistrza Rzgowa**.

Cel operacyjny nr I.3 „Wyższa opłacalność produkcji rolnej”. Głównym elementem jest prognozowany wzrost cen zbóż i unijnych dopłat bezpośrednich ze względu na przelicznik euro w gminie świadczy o wzroście opłacalności produkcji dla przeciętnego rolnika w okresie ostatnich 2 lat (2009-2010). Rezultat będzie trwał pod warunkiem, iż Rząd Polski będzie nadal prowadził pro rolniczą politykę. Ponadto istotny będzie wskaźnik (w porównaniu z rokiem 2010) - wzrost liczby pozwoleń wydawanych w roku 2020 na budowę budynków związanych z działalnością gospodarczą w rolnictwie.

Cel operacyjny I.3 „Wyższa opłacalność produkcji rolnej” zostanie uzyskany poprzez realizację następujących działań:

I.3.1. Stworzenie warunków do powstania przetwórstwa rolnego, wysokotowarowa produkcja rolna, promowanie produktów regionalnych;

I.3.2. Warunki do powstania grup producenckich, gospodarstwa specjalistyczne;

I.3.3. Wprowadzenie nowoczesnych odmian hodowli zwierząt i roślin, nowe technologie uprawy i hodowli w rolnictwie;

I.3.4 Regulacja stosunków wodnych na gruntach rolnych.

Działanie I.3.1. „Stworzenie warunków do powstania przetwórstwa rolnego, wysokotowarowa produkcja rolna, promowanie produktów regionalnych”. W latach 2013-2020 planuje się, że będą w gminie prowadzone działania organizacyjne zmierzające do powstania na terenie gminy dalszych firm prowadzących działalność związaną z przetwórstwem rolnym. Jednym z elementów wchodzących w skład działania 1.3.1. jest przekazywanie uzbrojonych terenów inwestorom w celu budowy małych zakładów przetwórstwa rolnego. Wysokotowarowa produkcja rolna. Uznaje się, że ww. działanie, które ma się przyczynić do osiągnięcia wyniku w postaci obniżenia kosztów produkcji, będzie realizowane poprzez podejmowanie aktywności na rzecz zwiększenia powierzchni poszczególnych gospodarstw rolnych. Działania będą realizowane przez gminę, która będzie wspierać służące temu celowi programy unijne z zakresu I osi Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – „renty strukturalne” – „modernizacja gospodarstw rolnych” i „ułatwienie startu młodym rolnikom”. Gmina organizować

będzie i dotować dla rolników analizy gleb, zakwasowość, zasobność w podstawowe makroelementy, wykonywane przez Okresową Stację Chemiczną – Rolniczą w Łodzi, dostawy wapna nawozowego, głównie magnezowego. Przyjęcie takiego zadania jest bardzo potrzebne dla ochrony środowiska gleb rolniczych i dla efektywności rolnictwa. Gmina będzie także udzielać bezpłatnej pomocy dla rolników przy wypełnianiu wniosków o płatności bezpośrednio. Koszt realizacji działania określono na kwotę 300 tys. zł, w całości obciążającą budżet gminy.

Odpowiedzialnym za realizację działania I.3.1. określono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie I.3.2 „Warunki do powstania grup producenckich, gospodarstwa specjalistyczne”. Przewiduje się, iż w latach 2013 do 2020 specjaliści ŁODR prowadzić będą szkolenia dotyczące zasad funkcjonowania grup producenckich, organizować będą wyjazdy do funkcjonujących grup, zwłaszcza tych, których członkowie są właścicielami lub współwłaścicielami zakładów przetwórczych. Corocznie na realizację działania przewiduje się kwotę 10 tys. zł. W kosztach zakłada się udział budżetu gminy, środków pomocowych UE i ŁODR. Natomiast nie ustalono, w jakich proporcjach powyższe koszty z poszczególnych źródeł będą pokrywane.

Odpowiedzialnym za realizację działania I.3.2 określono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie I.3.3 „Wprowadzenie nowoczesnych odmian roślin uprawnych i ras zwierząt hodowlanych, nowe technologie uprawy i hodowli w rolnictwie”. Działanie zostanie zrealizowane poprzez umożliwienie dostępu dla wszystkich zainteresowanych osób do informacji dotyczących nowoczesnych technologii w rolnictwie, dofinansowanie wyjazdów rolników na wyjazdy specjalistyczne, targi, prezentacje. Na realizację działania gmina planuje przeznaczyć kwotę 5 tys. zł rocznie. W związku z tym zauważyć należy konieczność określenia formy pracy, wyboru konkretnych imprez oraz zasad finansowania udziału poszczególnych osób, a także o ewentualnym „wyborze” bezpośredniego realizatora. Działanie będzie realizowane w ramach szkoleń prowadzonych przez specjalistów z WODR (działanie I.3.2). Uznaje się za celowe, dla unowocześnienia rolnictwa i jego wpływu na poprawę gospodarowania, inspirowanie i stałe wspomaganie zainteresowanych rolników i Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach i innych jednostek, zmierzające do przystąpienia możliwie jak największej liczby producentów rolnych i podmiotów do różnorodnych działań unijnych w ramach czterech osi „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz nowych programów unijnych, które zostaną przyjęte w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020. Zakłada się także wspieranie rolnictwa na miarę możliwości budżetu gminy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i uchwalonymi w przedziale czasowym strategii.

Odpowiedzialnym za realizację działania I.3.3 określono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie I.3.4 „Regulacja stosunków wodnych na gruntach rolnych”. Realizacja celu dotyczy pomocy w formie dotacji z budżetu gminy, uchwalanej corocznie, dla stworzenia warunków do objęcia konserwacją i naprawą urządzeń melioracyjnych, będących przedmiotem działania Gminnej Spółki Wodnej zlokalizowanych na powierzchni 1787ha, w tym urządzeń drenarskich na powierzchni 1370 ha i rowów melioracyjnych na długości 58250mb. Na powyższy cel zakłada się przeznaczenie środków w kwocie do 100 tys. zł rocznie. Niezależnie od konserwacji zakłada się coroczną budowę nowych rowów melioracyjnych o długości 1 km lub innych potrzebnych urządzeń. Koszt roczny zadania określa się na kwotę 50 tys. zł. Całkowity koszt nowych inwestycji z powyższego zakresu ze środków budżetu gminy szacowany jest na łączną kwotę 700 tys. zł i zostanie sfinalizowany w całości Budżetu Gminy. Do 2020r zakłada się zorganizowanie złożenia przez rolników wniosków do Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi o modernizację wyeksploatowanych urządzeń melioracyjnych położonych na powierzchni 1160ha a także wniosków o nowe inwestycje melioracyjne w gminie na powierzchni ok. 480ha.

Odpowiedzialnym za realizację działania I.3.4 określono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie I.4 Aktywne zaangażowanie się w realizację projektów w partnerstwie i budowanie więzi na obszarach funkcjonalnych w ramach istniejących oraz nowo powstających związkach i podmiotach gospodarczych, społecznych oraz samorządowych; Skomplikowane i ciągle zmieniające się warunki prowadzenia działalności administracyjnej, zmienność ustaw powoduje konieczność realizacji zadań wspólnie z innymi podmiotami niezależnie od formy prawnej czy obszaru ich działalności. Poprzez realizację współpracy możliwe będzie zrealizowanie zadań i osiągnięcie celów niemożliwych do realizacji w pojedynkę. (np. kwestie transportu);

Odpowiedzialnym za realizację działania I.4 określono **Burmistrza Rzgowa**.

10. Cel główny Nr II Lepsze warunki życia mieszkańców Gminy Rzgów, szczególnie osób o niskim poziomie dochodu poprzez wykorzystywanie i wzmacnianie endogenicznych potencjałów gminy, edukację oraz współpracy w wymiarze lokalnym i regionalnym.

Osiągnięcie celu nr II zajmie 7 lat, koszt osiągnięcia ww. celu oszacowano na kwotę 25 mln zł, z czego udział Budżetu Gminy ustalono kwotą ok. 15 mln zł. O osiągnięciu tak sformułowanego celu świadczyć będzie następujący wskaźnik utrzymania liczby pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych wydanych w roku 2020 na poziomie nie niższym niż w roku 2012.

Do osiągnięcia celu strategicznego nr II potrzebne jest zrealizowanie celów operacyjnych:

II.1 Lepsza jakość powietrza, zażegnanie konfliktów między starymi i nowymi mieszkańcami gminy (realizująca cel strategiczny 3, 4, 5);

II.2 Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego (realizująca cel strategiczny 3,4);

II.3 Istnieją warunki do oferowania rozrywki, rozwoju oferty kulturalnej, rekreacji i wypoczynku (realizująca cel strategiczny 3);

II.4 Rozwinięta infrastruktura techniczna i drogowa (realizująca cel strategiczny 1, 2);

II.5 Poprawa warunków do funkcjonowania organów gminy i obsługi klientów (realizująca cel strategiczny 3,4);

II.6 Stworzenie warunków dostępu do Internetu na całym obszarze gminy (realizująca cel strategiczny 4);

II.7 Stwarzanie warunków do pełnego rozwoju osobowości młodego człowieka i podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy poprzez zwiększenie dostępności do edukacji na poziomie podstawowym i przedszkolnym, tworzenie warunków do kształcenia dorosłych, zapobieganie wykluczeniom, zaspakajanie podstawowych potrzeb edukacyjnych w oparciu o analizę rynku pracy (realizująca cel strategiczny 3, 4).

Cel operacyjny nr II.1 „Lepsza jakość powietrza, zażegnanie konfliktów między starymi i nowymi mieszkańcami gminy” będzie osiąganym w okresie od 2013 do 2020. Pogodzenie argumentów dwóch grup mieszkańców (osób traktujących gminę, jako miejsce do zamieszkania i osób prowadzących w gminie uprawę i hodowlę). O jego uzyskaniu świadczyć będzie zmniejszenie ilości decyzji o oddziaływaniu na środowisko, wynikających z inwestycji w obszary problemowe. Cel ten będzie osiągnięty poprzez realizację działań:

Działanie II.1.1 Efektywne egzekwowanie prawa odnośnie zanieczyszczeń powietrza.

Działanie II.1.2 Wprowadzenie ograniczeń w hodowli zwierząt na obszarach o zwartej zabudowie

Działanie II.1.1 „Efektywne egzekwowanie prawa odnośnie zanieczyszczeń wód i środowiska”. Koszt uzyskania wyniku oszacowano na kwotę 35.000 Zł, w całości finansowaną z budżetu gminy. Realizacja działań mających na celu pogodzenie interesów rolników zainteresowanych prowadzeniem hodowli i uprawy oraz nowych mieszkańców traktujących teren gminy, jako miejsce do wypoczynku.

Odpowiedzialnym za realizację działania II.1.1 ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie II.1.2 „Wprowadzenie ograniczeń w hodowli zwierząt na obszarach o zwartej zabudowie”. Osiągnięcie ww. wyniku przewiduje się na lata 2014-2019. Gmina dołoży starań mediacyjnych zakresie pogodzenia sprzecznych racji różnych grup osób. Dostępne są poprzez Lokalną Grupę Działania w gminie dotacje dla osób rezygnujących z prowadzenia działalności rolniczej i różnicujących działalność gospodarczą w kierunku nierolniczym.

Odpowiedzialnym za realizację działania II.1.2 ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Cel operacyjny nr II.2 „Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego” będzie osiągany w okresie od 2012 do 2020. O jego uzyskaniu świadczyć będzie fakt, iż:

- W roku 2020 nastąpi spadek liczby przestępstw na terenie gminy nie mniej niż o 50% w porównaniu do roku 2012.
- Spadek do roku 2020 ilości kradzieży o 30% w stosunku do roku bazowego 2012;
- Nakłady na monitoring obszarów szczególnie podatnych na przestępczość na kwotę 50 tys. rocznie.

Cel II.2 zostanie uzyskany poprzez osiągnięcie następstw działań:

II.2.1 Zapewnienie bezpieczeństwa obiektów komunalnych

II.2.2 Zmniejszenie liczby wypadków drogowych

II.2.3 Zmniejszenie liczby kradzieży i włamań

Działanie II.2.1 „Zapewnienie bezpieczeństwa obiektów komunalnych”. Osiągnięcie ww. wyniku rozumiane jest, jako zapewnienie ochrony ujęciu wody, hydroforni, budynkowi Urzędu Miejskiego w Rzgowie, hali sportowej, boisku ORLIK, skateparkowi oraz szkołom – razem ok. 13 obiektom komunalnym. Od roku 2014 przewiduje się wynajęcie firmy ochroniarskiej i powierzanie jej opieki nad ww. obiektami przez cały okres planistyczny.

Odpowiedzialnym za realizację działania II.2.1 ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie II.2.2 „Zmniejszenie liczby wypadków drogowych”. Wynik ten zostanie osiągnięty dzięki poprawie infrastruktury drogowej, która zostanie uzyskana dzięki osiągnięciu wyników: II.4.4, II.4.5, II.4.7.

Odpowiedzialnym za realizację działania II.2.2 ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie II.2.3 „Zmniejszenie liczby kradzieży i włamań”. Uznano, iż uzyskanie wyniku będzie sprowadzało się do okresowej oceny pracy policji przez Radę Gminy oraz publikowanie w lokalnej prasie artykułów propagujących podejmowanie inicjatyw społecznych mających na celu przeciwdziałanie przestępczości. Pozytywnie mogą też działać nakłady na monitoring obszarów szczególnie narażonych na przestępczość w kwocie 50 tys zł rocznie.

Odpowiedzialnym za realizację działania II.2.3 ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Cel operacyjny nr II.3 „Istnieją warunki do rekreacji i wypoczynku” będzie osiągany w okresie od 2012 do 2020. Nie ustalono wysokości nakładów finansowych koniecznych do osiągnięcia. O jego uzyskaniu świadczyć będzie fakt, iż w roku 2020 nie mniej niż 3000 osób czynnie uprawia sport i rekreację. Powyższe będzie efektem oddania do użytku hali sportowej, boiska ORLIK, oraz

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

skateparku. Informacje o wskaźnikach informujących o uzyskaniu rezultatu będą pochodzić z Urzędu Miejskiego w Rzgowie

Cel operacyjny II.3 zostanie uzyskany poprzez realizację następujących działań:

Działanie II.3.1 Budowa Domu Kultury w Rzgowie

Działanie II.3.2 Zalew na rzece Ner (jako element realizacji Wojewódzkiego Programu Małej Retencji dla województwa łódzkiego);

Działanie II.3.3 Modernizacja stadionu w Rzgowie

Działanie II.3.1 „Budowa Domu Kultury w Rzgowie”. W roku 2014 przewiduje się przygotowanie projektu inwestycji, w latach 2018 – 2020 realizacja inwestycji. Kwota potrzebna do uzyskania wyniku – 15 mln zł w pochodziła będzie z Budżetu Gminy (5 mln zł), oraz ze środków prywatnych (partnerstwo publiczno – prywatne) lub funduszy pomocowych (10 mln zł).

Odpowiedzialnym za realizację działania II.3.1 ustalono **Burmistrza Rzgowa** .

Działanie II.3.2 „Zalew na rzece Ner”. W roku 2019 planuje się opracowanie projektu zalewu na rzece Ner (40 ha). Koszt projektu szacuje się na kwotę 1 mln zł, która zostanie pokryta z Budżetu Gminy i środków zewnętrznych, w tym pomocowych. Realizacja inwestycji łącznie z wykupem gruntów planowana jest na okres wykraczający poza ramy realizacji strategii.

Odpowiedzialnym za realizację działania II.3.2 ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie II.3.3 „Modernizacja stadionu w Rzgowie”. Osiągnięcie wyniku planuje się do roku 2020. Planuje się przegotowanie terenu pod przyszłą modernizację stadionu poprzez wykup gruntów pod poszerzenie boiska piłkarskiego. Wobec złego stanu technicznego budynku klubowego i braku możliwości dostosowania istniejącego budynku do wymaganych standardów niezbędnym będzie budowa nowego budynku klubowego, według nowego projektu. Koszt modernizacji boiska nie został określony, pokryty zostanie w całości z budżetu Gminy.

Odpowiedzialnym za realizację działania II.3.3 ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Cel operacyjny nr II.4 „Rozwinięta infrastruktura techniczna i drogowa” będzie osiągniany w okresie od 2013 do 2020. Wysokość nakładów finansowych koniecznych do osiągnięcia określono na poziomie 20 mln zł. O jego uzyskaniu świadczyć będzie fakt, iż w roku 2020 będzie miało dostęp:

- Do sieci wodociągowej – nie mniej niż 90% gospodarstw;
- Do sieci gazowej – nie mniej niż 50% gospodarstw;
- Do sieci kanalizacyjnej – nie mniej niż 75% gospodarstw;
- Co najmniej 50% dróg gminnych oraz powiatowych będzie miało wykonane remonty nawierzchni i podbudowy

Informacje o wskaźniku informującym o uzyskaniu rezultatu będą pochodzić z Urzędu Miejskiego w Rzgowie.

Cel operacyjny II.4 zostanie uzyskany poprzez realizację następujących działań:

II.4.1 Budowa kanalizacji na wsi

II.4.2 Dokończenie budowy sieci wodociągowej

II.4.3 Modernizacja stacji uzdatniania wody

II.4.4 Modernizacja dróg gminnych oraz będących w zarządzie gminy

II.4.5 Budowa chodników

II.4.6 Budowa i oczyszczanie istniejących systemów rowów odwodnieniowych

Działanie II.4.1 „Budowa kanalizacji na wsi”, okres realizacji 2013 – 2020; wg grupy planującej konieczne jest opracowanie koncepcji skanalizowania obszarów wiejskich, Aby osiągnąć wynik II.4.1 niezbędna jest realizacja działań:

II.4.1.1 Sieć kanalizacyjna

II.4.1.2 Lokalne sieci kanalizacyjne, przydomowe biologiczne oczyszczalnie ścieków

Działanie **II.4.1.1** „Sieć kanalizacyjna”. W latach 2012-2013 planuje się wykonanie dokumentacji dotyczącej budowy sieci kanalizacyjnej, od roku 2014 nastąpi rozpoczęcie działań inwestycyjnych – planuje się budowę sieci w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) oraz w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO). Kwoty zostały określone w wysokości 55 mln ilość wykonanej sieci kanalizacyjnej zarówno grawitacyjnej jak i podciśnieniowej 40 km. W kosztach zakłada się udział Budżetu Gminy – 15%; Programu PROW, RPO – 85

Odpowiedzialnym za realizację działania **II.4.1.1** ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie **II.4.1.2** „Lokalne sieci kanalizacyjne, przydomowe biologiczne oczyszczalnie ścieków”. Przewiduje się powstanie 80 lokalnych oczyszczalni ścieków na obszarach o rozproszonej zabudowie, tworzących lokalne sieci kanalizacyjne. Zasady finansowania jak w działaniu II.4.1.1. Nie ustalono lokalizacji, terminów, kosztów realizacji działania, ani źródeł finansowania i proporcji udziałów poszczególnych z nich.

Odpowiedzialnym za realizację działania **II.4.1.2** ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie II.4.2 „Dokończenie budowy sieci wodociągowej”. Uznano, iż w celu osiągnięcia wyniku należy w okresie od 2012 do 2020 wybudować 15 km sieci wodociągowej. W kosztach inwestycji zakłada się partycypację Budżetu Gminy – 15%; WFOŚiGW – 10%; środki pomocowe Unii Europejskiej – 75%. Nie ustalono kosztów uzyskania wyniku.

Odpowiedzialnym za realizację działania **II.4.2** ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie II.4.3 „Modernizacja stacji uzdatniania wody w Rzgowie, Grodzisku i Gospodarzu”. Osiągnięcie wyniku przewiduje się w latach 2013-2016. Koszt rozbudowy stacji oszacowano na kwotę 6 mln zł, z czego 50% kwoty będzie pochodziło z budżetu Gminy, 20% planuje się z WFOŚ, 30% ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

Organem **odpowiedzialnym** za realizację działania **II.4.3** ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie II.4.4 „Modernizacja dróg gminnych”. W latach 2012-2020 planuje się modernizację ok. 30 km Nie określono kosztów, wskazano konieczność korzystania z dofinansowania z Rządowego Programu Rozbudowy Dróg Lokalnych oraz dostępnych środków pomocowych.

Odpowiedzialnym za realizację działania **II.4.4** ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie II.4.5 „Budowa chodników”. W latach 2013-2020 planuje się budowę chodników – 8 km. Ustalenia wymagają koszty uzyskania wyniku, źródłem finansowania jest budżet gminy.

Odpowiedzialnym za realizację działania **II.4.5** ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Działanie II.4.6 „Budowa i oczyszczanie systemów rowów melioracyjnych znajdujących się w rejestrach” zakłada się jego realizację w latach 2012-2020 jako budowę corocznie 0, 5 km rowów. Ustalenia wymaga koszt uzyskania wyniku jak i źródła jego finansowania.

Odpowiedzialnym za realizację działania II.4.6 ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Cel operacyjny nr II.5 „Poprawa warunków do funkcjonowania organów gminy i obsługi klientów” będzie osiągnięty w okresie od 2013 do 2020 roku. Rezultat będzie uzyskany dzięki uczestnictwu w przedsięwzięciach wykorzystujących usługi e-administracji do Internetu, w tym w jak największym zakresie Internetu szerokopasmowego dla wszystkich mieszkańców gminy na całym jej obszarze) oraz nakładom na poprawę ciągłości działania Urzędu Miejskiego w stopniu umożliwiającym lepsze funkcjonowanie organów gminy i poprawę warunków obsługi klientów. Zakłada się korzystanie z wdrażanych centralnie programów szkoleń dla pracowników urzędu ze środków unijnych, mających za zadanie wspomagać procesy zarządcze w JST oraz poziom wiedzy i kompetencji pracowników, zwłaszcza w sytuacji szybkiej zmiany przepisów i związanych tym wymagań nakładanych na gminy. Koszty wskazanych szkoleń w całości, lub z dużej części zostaną pokryte ze środków unijnych.

Odpowiedzialnym za realizację celu II.5 ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Cel operacyjny II.6 „Stworzenie warunków dostępu do Internetu na całym obszarze gminy” będzie osiągnięty poprzez realizację projektów infrastrukturalnych tj. budowę i rozbudowę infrastruktury telekomunikacyjnej (teleinformatycznej) umożliwiającej realizację zapotrzebowania na tanie usługi multimedialne mieszkańców gminy i umożliwiające rozwój społeczności lokalnych i społeczeństwa informacyjnego a poprzez to zapewnienie możliwości podłączenia się do szeroko pasmowego Internetu dla wszystkich mieszkańców gminy na całym jej obszarze. Zostanie rozpatrzona możliwość bezpłatnego dostępu w centrach miejscowości na terenie gminy. Internet umożliwi budowę systemu wymiany informacji, prowadzenia konsultacji społecznych, zarządzania kryzysowego, monitorowania wdrażanych rozwiązań, a także realizacja dostępu do szybkiego Internetu w obszarach wykluczonych cyfrowo, (zaniedbanych przez firmy komercyjne). Ustalenia wymaga koszt uzyskania wyniku, źródłem finansowania będzie budżet gminy i możliwości jakie dają środki pomocowe.

Odpowiedzialnym za realizację celu II.6 ustalono **Burmistrza Rzgowa**.

Cel operacyjny II.7 „Stwarzanie warunków do pełnego rozwoju osobowości młodego człowieka i podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy poprzez zwiększenie dostępności do edukacji na poziomie podstawowym i przedszkolnym, tworzenie warunków do kształcenia dorosłych, zapobieganie wykluczeniom, zaspakajanie podstawowych potrzeb edukacyjnych w oparciu o analizę rynku pracy”. W obliczu wykazanych problemów oświaty w gminie placówki oświatowe zamierzają niwelować opisane zjawiska poprzez realizację następujących działań:

1. w zakresie pozyskiwania uczniów z obwodu i spoza obwodu szkoły:
 - a) promowanie osiągnięć szkoły,
 - b) powołanie zespołu ds. promocji szkoły,
 - c) podjęcie współpracy z instytucjami wspierającymi działalność oświatową;
 - d) wykorzystywanie informacji na temat losów absolwentów;
2. w zakresie utrzymania płynności zatrudnienia nauczycieli:
 - a) prowadzenie zajęć dodatkowych,
 - b) prowadzenie zajęć świetlicowych,
 - c) wykorzystywanie potencjału nauczycieli do prowadzenia zajęć na terenie gminy (np. z języków obcych lub informatyki),
 - d) powołanie tzw. Uniwersytetu Trzeciego Wieku na terenie Gminy Rzgów,
 - e) dofinansowanie do studiów podyplomowych i innych kursów nadających kwalifikacje, w celu zwiększenia liczby nauczycieli- specjalistów uczących wielu przedmiotów;
3. w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa:
 - a) przeprowadzanie remontów, przeglądów, konserwacji,
 - b) ogrodzenie terenu wokół szkół,

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

- c) zdobywanie wiedzy i umiejętności przez nauczycieli w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli w celu zapobiegania zjawiskom niepożądanym wśród uczniów;
- 4. w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych:
 - a) zdobywanie wiedzy i umiejętności przez nauczycieli w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli,
 - b) zapewnienie dostatecznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły,
 - c) zatrudnienie wystarczającej ilości specjalistów (psycholog, logopeda, socjoterapeuta, specjalista oligofrenopedagogiki, itp.);
- 5. w zakresie zapewnienia odpowiedniego wyposażenia w szkołach:
 - a) przeprowadzanie systematycznej diagnozy na temat uzupełniania wyposażenia i zakupu pomocy dydaktycznych;
 - b) podnoszenie estetyki sal lekcyjnych, korytarzy, otoczenia szkoły;
 - c) uzupełnianie księgozbioru biblioteki;
 - d) utworzenie centrum multimedialnego w czytelni biblioteki;
 - e) systematyczna wymiana sprzętu informatycznego i komputerowego.

Realizacja poszczególnych działań skupiać się będzie przez realizację projektów infrastrukturalnych: budowę placów zabaw i boisk przy każdej szkole gminnej (konieczne wyposażenie boisk w bieżnię i wydzielone miejsce do skoku wzwyż i w dal umożliwi realizację podstawy programowej z wychowania fizycznego w klasach IV-VI, istniejące boiska szkolne nie zawsze odpowiadają podstawowym standardom wymagań, powierzchnia boisk jest nie równa, na boiskach zbiera się woda, nie posiadają miejsc do przeprowadzenia zajęć z lekkoatletyki np. bieg i skok w dal a także do gier zespołowych np. piłka nożna, piłka ręczna, dwa ognie. Po modernizacji boiska szkolne mogą służyć także społeczności lokalnej jako miejsce aktywnego spędzania wolnego czasu, sprzyjające zachowaniu odpowiedniej kondycji fizycznej jak również zapobiegałby demoralizacji społecznej), miasteczka ruchu drogowego w edukacji komunikacyjnej, wzbogacenie bazy oświatowej w nowoczesny sprzęt, dodatkową ofertę programowo-wychowawczą wynikającą z uzdolnień i zainteresowań (sukcesywne zwiększanie ilości pozalekcyjnych zajęć dodatkowych dla uczniów z deficytami jak również dla uczniów uzdolnionych zgodnie z ich zainteresowaniami), a także wsparcie w zakresie podnoszenia umiejętności miękkich przez nauczycieli oraz zwiększenie dostępności do specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez zatrudnienie psychologów i pedagogów szkolnych w każdej szkole. Problemy wychowawcze pojawiające się w szkole wśród uczniów wymagają pełnej obecności pedagoga. W szkołach występują duży stopień niewłaściwych zachowań wśród dzieci. Zagrożenia napływające zewsząd mają negatywny wpływ na rozwój psychiczny młodego człowieka. Większa liczba godzin pedagoga w szkole pozwoli zmniejszyć skalę niepożądanych zachowań wśród uczniów. Pojawiające się problemy będą rozwiązywane na bieżąco. Zwiększona liczba godzin pedagoga pozwoli na prowadzenie większej ilości zajęć profilaktycznych, co ułatwi uczniom kształtowanie właściwych relacji i postaw społecznych. Ponadto konieczność zatrudnienia dodatkowych pracowników dydaktycznych jest efektem konieczności objęcia edukacją przedszkolną wszystkich dzieci z terenu gminy w wieku od 3- 6 lat poprzez zwiększenie ilości miejsc w przedszkolu gminnym, lub stworzenie oddziałów przedszkolnych dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat (grupy łączone przy wszystkich szkołach podstawowych, przez co uniknie się konieczności dowożenia małych dzieci do przedszkola w Rzgowie). Niezbędna jest także wymiana sprzętu i oprogramowania w pracowniach komputerowych (wymiana zestawów komputerowych na nowocześniejsze, które są w stanie sprostać współczesnym potrzebom społeczeństwa informacyjnego, jednocześnie mając na uwadze nieustanny rozwój informatyki, wyposażenie każdej pracowni szkolnej w multimedialne zestawy w skład których wejdą m.in. tablice multimedialne, wizualizery, tablety, wyposażenie pracowni w odpowiednie oprogramowanie, wyposażenie szkoły w urządzenia do budowy infrastruktury sieciowej na terenie placówki. Posiadane wyposażenie szkoły otrzymały z środków unijnych w grudniu 2005 korzystając z programu „Nie tylko podręczniki i tablica- wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych w kształceniu młodzieży ze szkół różnych szczebli.” Na dzień dzisiejszy pracownie funkcjonują już 8 lat. Przestarzały sprzęt i system komputerowy nie spełnia

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

wymagań do obsługi aktualnych programów, które do prawidłowej pracy potrzebują środowiska o wyższych parametrach technicznych. Komputery posiadają słabe procesory, ilość pamięci RAM jest niewystarczająca do prawidłowego działania programów. Programy edukacyjne posiadają coraz większe wymagania techniczne, zajmują coraz więcej miejsca na dysku jak również wymagają lepszych kart graficznych. Starym programom antywirusowym wstrzymuje się pomoc techniczną a nowe spowalniają system, blokują niektóre funkcje działania pracowni. Istnieje potrzeba zastosowania nowszych wersji programów edukacyjnych. Przeglądarki internetowe są coraz bardziej wymagające, spowalniając pracę całego komputera. System operacyjny Windows XP przestaje być obsługiwany przez nowe programy. Ważne jest aby dzieci uczyły się technologii aktualnie użytkowanych przez społeczeństwo. Istotne jest aby swoją wiedzę i umiejętności mogły rozwijać na sprzęcie dopasowanym do potrzeb i mechanizacji. Wymogi programowe wymagają stworzenia pracowni językowych w każdej szkole. Ogólnie planowane kierunki rozwoju to: podnoszenie efektów kształcenia i wychowania z wykorzystaniem nowych technik i aktywizujących metod nauczania, w szczególności projektów edukacyjnych, kształtowanie umiejętności kluczowych, uwzględniających prawidłowy rozwój fizyczny uczniów, posługiwanie się językami obcymi, rozwijanie wrażliwości humanistycznej oraz sprawne wykorzystywanie technologii informatycznych, wykorzystywanie wyników sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego do ustalenia kierunków działań naprawczych i podnoszenia jakości kształcenia, budowanie pozytywnego klimatu w szkole sprzyjającego uczeniu się i rozwojowi każdego ucznia zorientowanego na sukces w dalszej edukacji lub pracy zawodowej, propagowanie i rozwijanie wolontariatu, akcji charytatywnych i umiejętności działania na rzecz innych ludzi, zapewnienie różnorodnej oferty zajęć pozalekcyjnych sprzyjającej rozwijaniu zainteresowań i wspomaganie działań edukacyjnych szkoły, zachęcanie rodziców do aktywnego udziału w życiu szkoły, rozwijanie bazy szkoły, promowanie szkoły w środowisku. Ustalenia wymaga koszt uzyskania wyniku, źródłem finansowania będzie budżet gminy i możliwości jakie dają środki pomocowe.

Wobec powyższych do najważniejszych zadań strategicznych placówek oświatowych zaliczyć należy:

Lp.	placówka	zadania	skutki
1.	Wychowanie i opieka przedszkolna na terenie Gminy Rzgów, Przedszkole Publiczne w Rzgowie	1. planowany rozwój sieci publicznych przedszkoli na terenie gminy związany z koniecznością spełnienia wymagań ustawowych, 2. rozbudowa placówki przedszkola w Rzgowie w związku z możliwością obniżenia wieku przedszkolnego i ewentualną potrzebą utworzenia żłobka, 3.ogrodzenie terenu wokół przedszkola,	potrzeba zatrudnienia specjalistów wynikać może z potrzeby rozwoju sieci przedszkoli.
2.	Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Rzgowie	1.utworzenie placu zabaw, 2.ogrodzenie terenu wokół szkoły, 3.utworzenie skoczni w dal oraz bieżni, 4.sukcesywna wymiana sprzętu komputerowego, 5.zapewnienie odpowiedniej ilości osób z wykształceniem w zakresie oferowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, 6.utworzenie centrum multimedialnego w czytelni biblioteki,	potrzeba zatrudnienia specjalistów/ zdobycie nowych kwalifikacji
3.	Szkoła Podstawowa im. Św. Królowej Jadwigi w Kalinie	1.ogrodzenie terenu wokół szkoły, 2.utworzenie skoczni w dal oraz bieżni, 3. wyodrębnienie części boiska do gry w piłkę siatkową i nożną, 4.sukcesywna wymiana sprzętu komputerowego, 5. zapewnienie odpowiedniej ilości osób z wykształceniem w zakresie oferowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;	potrzeba zatrudnienia specjalistów/ zdobycie nowych kwalifikacji
4.	Szkoła Podstawowa im. Kornela	1.utworzenie boiska szkolnego, 2. wyremontowanie II piętra budynku z przeznaczeniem na	

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

	Makuszyńskiego w Guzowie	utworzenie pracowni języka angielskiego, 3.sukcesywna wymiana sprzętu komputerowego,	
5.	Gimnazjum im. Kazimierza Jagiellończyka w Rzgowie	1.sukcesywna wymiana sprzętu komputerowego, 2. zapewnienie odpowiedniej ilości osób z wykształceniem w zakresie oferowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, 3. utworzenie centrum multimedialnego w czytelni biblioteki, 4.modernizacja i uporządkowanie terenu boiska- utworzenie skoczni w dal oraz bieżni	potrzeba zatrudnienia specjalistów/ zdobycie nowych kwalifikacji
6	Biblioteka Publiczna w Rzgowie, biblioteki szkolne	1.Digitalizacja zbiorów; 2.Uzupełnianie i powiększanie posiadanych księgozbiorów;	

Odpowiedzialnym za realizację celu II.7 ustalono Burmistrza Rzgowa.

XXVI. Monitoring strategii

Strategia rozwoju Gminy Rzgów będzie monitorowana w cyklu corocznym z zachowaniem następujących terminów: do końca lutego opracowanie wstępnych informacji na temat realizowanych projektów i działań, o przygotowanie zestawień statystycznych, możliwie najświeższych, określających wartości wskaźników dla celów;

- do końca marca: opracowanie wstępnej wersji Raportu dla Burmistrza ostateczne prace redakcyjne;
- do końca kwietnia: przyjęcie Raportu na sesji Radzie Miejskiej;

Monitoring Strategii będzie opierał się o zestaw wskaźników dla celu głównego i celów strategicznych, których propozycja zawarta jest w poniższych tabelach. Zakłada się w przyszłości rozwinięcie systemu monitorowania o wskaźniki celów operacyjnych oraz działań i projektów. Na tym etapie, nie rozstrzyga się, które referaty i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego będą odpowiedzialne za pozyskiwanie informacji na temat realizacji poszczególnych celów.

Tabela wskaźniki celów głównych:

Cel główny I – Stabilny (na wysokim poziomie) Rozwój gospodarczy Gminy Rzgów, w efekcie lepsza sytuacja budżetu gminy, poprzez współpracę i budowanie powiązań społeczno – gospodarczych w ramach obszarów funkcjonalnych;

Cel główny II – Lepsze warunki życia mieszkańców Gminy Rzgów, szczególnie osób o niskich poziomie dochodu, poprzez wzmocnienie i wykorzystywanie endogenicznych potencjałów gminy oraz współpracy w wymiarze lokalnym i regionalnym.

Lp.	Wskaźnik	Miara
1	Zmiana liczby ludności	%
2	Udział zmiany liczby ludności w Gminie w ogólnej zmianie liczby ludności w gminach sąsiadujących z Łodzią	%
3	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowana w danym roku na 1000 mieszkańców (Wzrost liczby podmiotów gospodarczych do roku 2020 nie mniejszy niż 2% rocznie (liczone, jako rok do roku).	Szt.
4	Udział liczby podmiotów zarejestrowanych w danym roku w Gminie w ogóle podmiotów zarejestrowanych w danym roku w gminach sąsiadujących z Łodzią	%
5	Liczba pracujących w podmiotach gospodarczych pow. 9 zatrudnionych	Szt.
6	Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	Szt.
7	Dochody budżetu Gminy z tytułu udziału w podatku od osób prawnych	Zł
8	Liczba mieszkańców Gminy zrzeszonych w organizacjach zlokalizowanych na terenie Gminy	Szt.

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

9	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w kursach, szkoleniach i innych zajęciach organizowanych przez instytucje na terenie Gminy	Szt.
10	Liczba kilometrów dróg budowanych i modernizowanych w danym roku	Km
11	Liczba projektów i inicjatyw realizowanych przez Urząd Gminy i jednostki podległe we współpracy z innymi gminami i instytucjami	Szt.
12	Coroczny realny wzrost dochodów do budżetu gminy będzie nie mniejszy niż 3%	%
13	W roku 2020 wskaźnik bezrobocia w gminie wynosił będzie nie więcej niż 80% średniej stopy bezrobocia w województwie łódzkim	%
14	Realny wzrost dochodów własnych gminy w roku 2020 będzie nie mniejszy niż 3,0%	%
15	Wzrost liczby podmiotów przenoszących się do Gminy i traktującej je, jako nowe miejsce zamieszkania i tym samym prowadzenia działalności do roku 2020 nie mniejszy niż 2% rocznie.	%
16	W roku 2020 nastąpi spadek liczby przestępstw na terenie gminy nie mniej niż o 30% w porównaniu do roku 2012	%
17	Spadek liczby skarg do Burmistrza Rzgowa i Rady Gminy na stan powietrza o 50% w stosunku do roku 2012	%
18	Spadek do roku 2020 ilości kradzieży o 30% w stosunku do roku bazowego 2012;	%
19	Dofinansowanie kosztów utrzymania dwóch etatów policyjnych w Komisariacie Policji w Rzgowie.	zł
20	Ilość umów dotyczących ochrony mienia komunalnego	Szt.
21	Ilość osób uczęszczających na zajęcia do Sali sportowej	Szt.
22	Ilość wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków	Szt.
23	Ilość kilometrów wybudowanej sieci wodociągowej	Km
24	Ilość wybudowanych/zmodernizowanych hydroforni	Szt.
25	Ilość kilometrów zmodernizowanych dróg	Km
26	Ilość kilometrów chodników zmodernizowanych/wybudowanych	Km
27	Ilość kilometrów wybudowanych i oczyszczanych istniejących systemów rowów odwodnieniowych	Km
28	Ilość przeprowadzonych rocznie imprez okolicznościowych i kulturalnych	Szt.
29	Ilość podłączeń do Internetu/długość zainstalowanej sieci internetowej	Szt/km
30	Ilość utworzonych grup dzieci w wieku lat 3-6	szt
31	Ilość zakupionego sprzętu ICT i elementów wyposażenia szkół	szt
32	Ilość nowo zatrudnionych pedagogów i psychologów szkolnych	osoby
33	Ilość dodatkowych i wyrównawczych godzin zajęć dla dzieci objętych obowiązkiem szkolnym	h.
34	Ilość wyremontowanych pomieszczeń w placówkach edukacyjnych w gminie	szt

Tabela wskaźniki celów strategicznych: Wpływy celów operacyjnych na osiągnięcie celów strategicznych – cel strategiczny 1.

Działania w celu operacyjnym 1, 2, 3	Cele strategiczne				
	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej	Utworzenie nowych i rozbudowa istniejących stref aktywności gospodarczej	Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej i kulturalnej	Rozwój społeczeństwa informacyjnego	Rozwój rolnictwa
I.1.1 Uzbrojone tereny pod	***	***	*	*	*

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

inwestycje					
I.1.2 Aktywna promocja Gminy	**	***	**	**	*
I.2.1 Opracowanie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	***	***	*	**	*
I.2.2 Kwalifikacje zawodowe mieszkańców gminy dostosowane do wymagań rynku pracy	**	*	**	***	**
I.3.1 Stworzenie warunków do powstania przetwórstwa rolnego, wysokotowarowa produkcja rolna	*	*	*	**	***
I.3.2 Warunki do powstania grup producenckich, gospodarstwa specjalistyczne	*	*	*	*	***
I.3.3 Wprowadzenie nowoczesnych odmian hodowli zwierząt i roślin, nowe technologie uprawy i hodowli w rolnictwie;	*	*	*	**	***
I.3.4 Regulacja stosunków wodnych na gruntach rolnych	**	**	*	*	***

*** - bardzo duży wpływ, ** - duży wpływ, * - mały wpływ

Tabela wskaźniki celów strategicznych: Wpływy celów operacyjnych na osiągnięcie celów strategicznych – cel strategiczny 2.

Działania w celu operacyjnym 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	Cele strategiczne				
	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej	Powołanie nowych stref aktywności gospodarczej	Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej i kulturalnej	Rozwój społeczeństwa informacyjnego	Rozwój rolnictwa

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

II.1.1 Efektywne egzekwowanie prawa odnośnie zanieczyszczeń powietrza	*	*	*	*	**
II.1.2 Wprowadzenie ograniczeń w hodowli zwierząt na obszarach o zwartej zabudowie	*	*	*	*	**
II.2.1 Zapewnienie bezpieczeństwa obiektów komunalnych	**	**	***	*	*
II.2.2 Zmniejszenie liczby wypadków drogowych	***	***	*	*	*
II.2.3 Zmniejszenie liczby kradzieży i włamań	***	***	*	*	*
III.3.1 Budowa Domu Kultury w Rzgowie	*	*	***	**	*
III.3.2 Zalew na rzece Ner	*	*	***	**	*
III.3.3 Modernizacja stadionu w Rzgowie	***	*	***	*	*
II.4.1 Budowa kanalizacji na wsi	***	*	*	*	**
II.4.2 Dokończenie budowy sieci wodociągowej	**	**	*	*	**
II.4.3 Modernizacja stacji uzdatniania wody	**	**	*	*	**
II.4.4 Modernizacja dróg gminnych oraz będących w zarządzie gminy	***	***	*	*	**
II.4.5 Budowa chodników	*	*	**	*	**
II.4.6 Budowa i oczyszczanie	*	*	*	*	***

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

istniejących systemów rowów odwodnieniowych					
II.5 Poprawa warunków do funkcjonowania organów gminy i obsługi klientów	**	**	**	***	*
II.6 Stworzenie warunków dostępu do Internetu na całym obszarze gminy	**	**	***	***	*
II.7 Stwarzanie warunków do pełnego rozwoju osobowości młodego człowieka i podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy poprzez zwiększenie dostępności do edukacji na poziomie podstawowym i przedszkolnym, tworzenie warunków do kształcenia dorosłych, zapobieganie wykluczeniom, zaspakajanie podstawowych potrzeb edukacyjnych w oparciu o analizę rynku pracy	*	*	***	**	*

*** - bardzo duży wpływ, ** - duży wpływ, * - mały wpływ

XXVII. Podsumowanie wyników opracowań i konsultacji

Określone sposoby osiągnięcia poszczególnych celów różnią się pomiędzy sobą pod względem kompletności ustaleń. Uzupełnienia wymagają m. in.:

- Koszty realizacji poszczególnych działań
- Zakres i wielkość finansowania działań wg źródeł

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

- Ustalenie przez Burmistrza Rzgowa osób odpowiedzialnych za osiągnięcie poszczególnych efektów,
- Ustalenie zakresu działań prowadzących do uzyskania poszczególnych wyników i rezultatów

Ustalenia te są niezbędne do opracowania analizy finansowej i wieloletnich realnych zamierzeń inwestycyjnych gminy (Wieloletni Plan Finansowy) z podziałem na budżety roczne, tj. realistycznego harmonogramu realizacji strategii.

Każdy z określonych celów, działań, ich rezultatów i wyników, ze względu na wieloletni i dotyczący wielu dziedzin życia gminy tj. strategiczny poziom planowania, wymaga teraz osobnych opracowań dotyczących metod ich uzyskania. Zważywszy na ich złożoność jest to konieczne, chociażby ze względu na potrzebę opracowania planu wydatków związanych z realizacją strategii wg „budżetów rocznych”.

Przedstawione powyżej działania, wyniki i rezultaty, można podzielić na:

- Programy – działania „horyzontalne”, które będą realizowane permanentnie przez cały rok lub przez dłuższy okres wdrażania planów strategicznych.
- Projekty – realizowane w konkretnym przedziale czasowym.

Poszczególne programy, jako plany posiadające charakter bardziej ogólny, mogą zakładać realizację kilku konkretnych projektów (np. inwestycji budowlanych) oraz procedury lub regulaminy, dotyczące wykonania poszczególnych działań o charakterze wieloletnim.

Ważną cechą programów operacyjnych, dotyczących realizacji już konkretnych działań, jest ich „interdyscyplinarność” – fakt, że działania w jednej dziedzinie, dotyczące jednego celu mają wpływ także na pozostałe, a w konsekwencji na osiągnięcie celu strategicznego. Dlatego też do najpilniejszych opracowań, których powstanie jest wysoce pożądane, należą:

- opracowanie koncepcji i planów realizacji poszczególnych projektów, a mianowicie:

- **Koncepcja melioracji gminy**
- **Koncepcja promocji gospodarczej gminy**
- **Koncepcja rozbudowy infrastruktury technicznej w gminie (kanalizacja, wodociągi, stacje uzdatniania wody, oczyszczalnia ścieków)**
- **Koncepcja gospodarki niskoemisyjnej w gminie**
- **Koncepcja usuwania azbestu z budynków usytuowanych w gminie**

- opracowanie procedur, zasad i regulaminów dla działań „horyzontalnych”, realizowanych permanentnie – przez cały lub dłuższy okres wdrażania planów strategicznych, dotyczące m.in.:

- Zasad udziału w imprezach dotyczących nowych technologii w rolnictwie;
- Zasady wspierania budowy poszczególnych rodzajów infrastruktury w poszczególnych częściach gminy, z uwzględnieniem dotychczas wybudowanej infrastruktury i zgłaszanych potrzeb inwestorów i mieszkańców, kierowników jednostek organizacyjnych gminy, kierowników referatów urzędu miejskiego;
- Zasady udziału społecznego przy realizowaniu inwestycji rekreacyjnych;

Poza wymienionymi powyżej planami i projektami tematycznymi niezbędne jest przede wszystkim określenie sposobu **monitorowania realizacji strategii**. Opracowanie takie powinno zawierać ustalenia dotyczące m.in.:

- Miejsca i funkcji zespołu monitorującego realizację planów strategicznych w systemie zarządzania gminą,
- Organizacja pracy, np. częstotliwości spotkań Zespołu, zapewnienia obsługi przez konkretną jednostkę organizacyjną Urzędu Miejskiego w Rzgowie, a także kwestii ewentualnej współpracy z ekspertami z zewnątrz
- Metod pracy, np. sposobów sprawozdawania przez osoby odpowiedzialne za realizację planów oraz raportowania przez zespół, itp.

ANEKSY:

1. **Lista członków grupy omawiającej sytuację gminy**
2. **Drzewo problemów**

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

3. Drzewo celów

4. Matryca logiczna strategii

Aneks nr 1 - Grupa omawiająca sytuację gminy.

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja	Obszar zainteresowania w Strategii
1	Jan Mielczarek	Burmistrz Rzgowa	Infrastruktura; Planowanie przestrzenne; strefy przedsiębiorczości
2	Jadwiga Pietrusińska	Zastępca Burmistrza Rzgowa	Oświata; służba zdrowia; kultura; infrastruktura
3	Marek Bartoszewski	Przewodniczący Rady Miejskiej; członek Komisji Gospodarki, Budżetu i Finansów	Rozwój gospodarczy gminy; zmiany w rolnictwie w kontekście UE
4	Konrad Kobus	Dyrektor Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji	Gospodarka i finanse, oczyszczanie ścieków, zaopatrzenie w wodę
5	Stanisław Gierasieński	Radny Rady Miejskiej, Przewodniczący Komisji Gospodarki, Budżetu i Finansów	Infrastruktura techniczna; służba zdrowia; bezpieczeństwo
6	Stanisław Bednarczyk	Zastępca Przewodniczącego Rady Miejskiej, Radny Rady Miejskiej; Przedsiębiorca; członek Komisji Gospodarki, Budżetu i Finansów	Bezpieczeństwo; planowanie przestrzenne
7	Anna Pachulska	Radny Gminy;	Tworzenie nowych miejsc pracy; rozwój infrastruktury – wschodniej części gminy
8	Anna Czarnocka	Skarbnik Miasta	Finansowanie inwestycji
9	Bagińska Regina Krystyna	Radny Rady Miejskiej, Zastępca Przewodniczącego Rady Gminy, członek Komisji Spraw Społecznych	Kultura, oświata, przeciwdziałanie patologiom społecznym
10	Bednarczyk Mirosław	Radny Rady Miejskiej, członek Komisji Spraw Społecznych	Kultura, zdrowie, infrastruktura społeczna
11	Biniek Urszula	Radny Rady Miejskiej, członek Komisji Spraw Społecznych	Rozwój gospodarczy, rolnictwo, ogrodnictwo
12	Wiesław Gąsior	Radny Rady Miejskiej; Rolnik; Przewodniczący Komisji Rewizyjnej	Rozwój gospodarczy: przemysł, rolnictwo
13	Kazimierz Łęgocki	Radny Rady Miejskiej, członek Komisji Spraw Społecznych	Zdrowie, kultura, infrastruktura społeczna
14	Krystyna Niewiadomska	Radny Rady Miejskiej; członek Komisji Rewizyjnej	Rozwój gospodarczy, przedsiębiorczość
15	Jan Owczarek	Radny Rady Miejskiej; członek Komisji Rewizyjnej	Rozwój przedsiębiorczości, zdrowie, infrastruktura społeczna
16	Piotr Salski	Radny Rady Miejskiej; członek Komisji Gospodarki, Budżetu i Finansów	Infrastruktura techniczna, rozwój gospodarczy
17	Marek Skalski	Radny Rady Miejskiej, Przewodniczący Komisji Spraw Społecznych	Bezpieczeństwo, rozwój gospodarczy, ochrona zdrowia;
18	Zenon Wawrzyniak	Radny Rady Miejskiej; członek Komisji Rewizyjnej	Rozwój gospodarczy, rolnictwo, ogrodnictwo, rozwój gospodarczy

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

19	Andrzej Zygmunt	Radny Rady Miejskiej; członek Komisji Gospodarki, Budżetu i Finansów	Rozwój gospodarczy, kultura
20	Tomasz Drabczyński	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Guzewie	Oświata i wychowanie, opieka zdrowotna
21	Teresa Głąb	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Kalinie	Oświata i wychowanie, opieka zdrowotna
22	Iwona Skalska	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Rzgowie	Oświata i wychowanie, opieka zdrowotna
23	Monika Łoboda	Dyrektor Gimnazjum w Rzgowie	Oświata i wychowanie, opieka zdrowotna
24	Jan Strycharski	Sołtys Rzgów	Rozwój gospodarczy gminy; zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
25	Iwona Gepert	Sołtys Rzgów	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
26	Czesław Zaborowski	Sołtys Guzew	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
27	Jan Spałka	Sołtys Prawda	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
28	Kazimiera Zawistowska	Sołtys Gospodarz	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
29	Wojciech Rydygier	Sołtys Czyżeminek	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
30	Zofia Gruszka	Sołtys Stara Gadka	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
31	Izabella Buchalska	Sołtys Starowa Góra	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
32	Zdzisław Wróblewski	Sołtys Grodzisko - Konstantyna	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
33	Andrzej Sabela	Sołtys Tadzín	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
34	Małgorzata Ostojńska – Zdyb	Sołtys Bronisin Dworski	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
35	Stanisław Hoja	Sołtys Kalino	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
36	Józef Zimoń	Sołtys Kalinko	Rozwój gospodarczy gminy, zmiany w rolnictwie, rozwój lokalny
37	Elżbieta Solnica	Kierownik Gminnej Przychodni Zdrowia	Oświata i wychowanie, opieka zdrowotna

Aneks nr 2 - Drzewo problemów

Część 1 -Niższe niż oczekiwane tempo rozwoju gospodarczego gminy:

1. Bezrobocie – brak miejsc pracy dla osób w wieku 50+ oraz z wykształceniem wyższym;
2. Tempo powstania nowych inwestycji zbyt niskie w stosunku do oczekiwań
 - a) Niedostateczna wobec potrzeb ilość uzbrojonych terenów pod inwestycje
 - Niższe możliwości inwestycyjne z budżetu gminy
 - i. Wzrost wydatków na oświatę w konsekwencji wprowadzenia reformy oświaty;
 - ii. Problemy z finansowaniem podstawowej opieki zdrowotnej;
 - iii. System redystrybucji podatków niekorzystny dla dochodów gminy, planowane zmiany w podatku „janosikowym” powinny zmienić sytuację gminy w tym zakresie

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

- Zbyt wysokie koszty pracy spowodowane podatkami;
 - Negatywny wpływ reformy administracyjnej na rozwój i funkcjonowanie gminy, utworzenie jednostek administracyjnych (powiaty) bez przekazania środków na realizację zleconych im zadań powoduje znaczące obciążenia budżetu gminy
 - Procedury prawne dotyczące zmian w gospodarce nieruchomościami (ustawa o planowaniu przestrzennym) utrudniają realizację inwestycji;
 - Złe prawo budowlane
- b) Brak szczegółowych planów zagospodarowania przestrzennego niektórych obszarów gminy
3. Niekorzystne zmiany prawne nakładające kolejne obowiązki konieczne do zrealizowania przez gminę przy braku przekazywanych na te cele środków;
 4. Nowe inwestycje nie tworzą dostatecznie dużej ilości nowych miejsc pracy, zwłaszcza dla osób w wieku 50+ oraz dla osób z wyższym wykształceniem;
 5. Kwalifikacje zawodowe mieszkańców niedostosowane do rynku pracy
 6. Niska opłacalność produkcji rolnej
 - a) Ograniczone możliwości zbytu
 - b) Zbyt wysokie koszty produkcji rolnej
 - c) Zła polityka rolna Państwa

Cześć 2 - Zbyt niski w stosunku do oczekiwań poziom życia mieszkańców gminy

- 1) Niedostateczny stan czystości powietrza w gminie
 - a) Zanieczyszczenie powietrza wynikające ze spalania odpadów
 - b) Uciążliwości wynikające z hodowli trzody chlewnej i drobiu na obszarze o zwartej zabudowie, konflikty wynikające z zamieszkania nowych mieszkańców traktujących inaczej niż rolnicy wieś, choć zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego;
- 2) Niski poziom bezpieczeństwa publicznego
 - a) Problemy z zapewnieniem bezpieczeństwa na terenie gminy, zwłaszcza w zakresie kradzieży;
 - b) Zagrożenie bezpieczeństwa drogowego wzdłuż trasy nr 1
- 3) Niedostateczny wobec oczekiwań stopień rozwoju infrastruktury technicznej oraz związanej z wypoczynkiem i rekreacją
- 4) Nadmierny hałas związany z natężeniem ruchu drogowego
 - a) Zły stan dróg na terenie gminy będących własnością powiatu, który nie ma przekazanych środków na ten cel (obciążenie budżetu gminy);
- 5) Wzrastające ubożenie części społeczeństwa, brak dostępu do najnowocześniejszych środków przekazu, ICT, brak wdrożenia aplikacji e-urząd, co utrudnia współpracę z mieszkańcami, w tym bieżące reagowanie na zgłaszane problemy;
- 6) Brak odpowiedniej dla każdej grupy ilości i oferty wydarzeń kulturalnych na terenie gminy, brak warunków do ich oferowania;
- 7) Brak dostępu do Internetu na całym obszarze gminy tworzy enklawy wyłączenia społecznego;
- 8) Niedostateczna infrastruktura szkół utrudniająca realizację podstaw programowych, brak odpowiedniego wyposażenia pracowni informatycznych i językowych;
- 9) Brak wystarczającej ilości personelu klas nauczania początkowego, dla grup w wieku 3-6 lat;

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

- 10) Niewystarczająca obsługa komunikacyjna niektórych sołectw;
- 11) Niewykorzystanie walorów przyrodniczych;

Analiza celów. Określenie celu, jako opisu sytuacji, która nastąpi w przyszłości, będącej:

- **Pożądaną** do uzyskania.
- **Realną** do osiągnięcia w zakładanym okresie planistycznym

A następnie przekształcenie logiczne „drzewa problemów” na „drzewo celów” wg zależności logicznej „cel/środek”

Aneks nr 3 - drzewo celów

Cel strategii: **zrównoważony rozwój gminy**. Będzie on zrealizowany za pomocą celów głównych: I i II:

Cel I: Stabilny (na wysokim poziomie) Rozwój gospodarczy Gminy Rzgów, w efekcie lepsza sytuacja budżetu gminy, poprzez współpracę i budowanie powiązań społeczno – gospodarczych w ramach obszarów funkcjonalnych.

1. I.1 – Szybsze tempo powstawania nowych inwestycji
 - a) I.1.1 – Uzbrojone tereny pod inwestycje
 - b) I.1.2 – Aktywna promocja gminy
2. I.2 – Duża ilość nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach na terenie gminy
 - a) I.2.1 – Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
 - b) I.2.2 – Ulgi podatkowe dla firm tworzących nowe miejsca pracy
 - c) I.2.3 - Kwalifikacje zawodowe mieszkańców gminy dostosowane do wymagań rynku pracy
3. I.3 – Wyższa opłacalność produkcji rolnej
 - a) I.3.1 – Stworzenie warunków do powstania przetwórstwa rolnego, wysokotowarowa produkcja rolna
 - b) I.3.2 - Warunki do powstania grup producenckich, gospodarstwa specjalistyczne;
 - c) I.3.3 - Wprowadzenie nowoczesnych odmian hodowli zwierząt i roślin, nowe technologie w rolnictwie
 - d) I.3.4 – Regulacja stosunków wodnych na gruntach rolnych
4. Aktywne zaangażowanie się w realizację projektów w partnerstwie i budowanie więzi na obszarach funkcjonalnych w ramach istniejących oraz nowo powstających związków i podmiotach gospodarczych, społecznych oraz samorządowych;

Cel II: Lepsze warunki życia mieszkańców Gminy Rzgów, szczególnie osób o niskim poziomie dochodu poprzez wykorzystywanie i wzmacnianie endogenicznych potencjałów gminy, oraz współpracy w wymiarze lokalnym i regionalnym.

1. II.1 – Lepsza, jakość powietrza, zażegnanie konfliktów między starymi i nowymi mieszkańcami gminy:
 - a) II.1.1 – Efektywne egzekwowanie prawa odnośnie zanieczyszczeń powietrza
 - b) II.1.2 – Wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ograniczeń w hodowli zwierząt na obszarach o zwartej zabudowie mieszkaniowej;
2. II.2 – Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego
 - a) II.2.1 – Zapewnienie bezpieczeństwa obiektów komunalnych
 - b) II.2.2 – Zmniejszenie liczny wypadków drogowych
 - c) II.2.3 - Zmniejszenie liczby włamań i kradzieży
3. II.3 – Istnieją warunki do rekreacji i wypoczynku
 - a) II.3.1 – Budowa Domu Kultury w Rzgowie
 - b) II.3.2 – Zalew na rzece Ner

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

- c) II.3.3 - Modernizacja stadionu w Rzgowie
- 4. II.4 – Rozwinięta infrastruktura techniczna i drogowa
 - a) II.4.1 – Budowa kanalizacji na wsi
 - II.4.1.1 – Sieć kanalizacyjna
 - II.4.1.2 – Lokalne sieci kanalizacyjne
 - b) II.4.2 – Dokończenie budowy sieci wodociągowej
 - c) II.4.3 - Modernizacja stacji uzdatniania wody
 - d) II.4.4 – Modernizacja dróg gminnych oraz będących w zarządzie gminy
 - e) II.4.5 – Budowa chodników
 - f) II.4.6 – Budowa i oczyszczanie systemu rowów odwodnieniowych
- 5. II.5 – Poprawa warunków do funkcjonowania organów gminy i obsługi klientów;
- 6. II.6 – Stworzenie warunków dostępu do Internetu na całym obszarze gminy;
- 7. II.7 - Stwarzanie warunków do pełnego rozwoju osobowości młodego człowieka i podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy poprzez zwiększenie dostępności do edukacji na poziomie podstawowym i przedszkolnym, tworzenie warunków do kształcenia dorosłych, zapobieganie wykluczeniom, zaspakajanie podstawowych potrzeb edukacyjnych w oparciu o analizę rynku pracy;

Aneks nr 4 - Matryca logiczna strategii

Logika interwencji	Wskaźniki osiągnięcia celów	Źródła weryfikacji	Zagrożenia
Cele strategiczne: Stabilny (na wysokim poziomie) rozwój gospodarczy Gminy Rzgów, w efekcie lepsza sytuacja budżetu gminy, poprzez współpracę i budowanie powiązań społeczno - gospodarczych w ramach obszarów funkcjonalnych;	Opisane w strategii/tabelach Wzrost przychodów do budżetu gminy z tytułu podatków 3% r/r, wzrost ilości zakładanych firm, spadek ilości firm zamykanych, stopa bezrobocia w gminie, wysokość nakładów na pomoc społeczną, ilość projektów, inwestycji realizowanych w partnerstwie/współpracy; ilość wybudowanej kanalizacji, wodociągów, sieci gazowej, zasilania w energię elektryczną, wielkość nakładów na inwestycje wzrost 5% r/r.	GUS, referaty gminy, dane statystyczne	Tylko poprzez warunki wstępne: wstrzymanie wzrostu PKB kraju, regionu, uwarunkowania polityczne i makroekonomiczne, także w zakresie polityki rolnej;
Cele strategiczne: Lepsze warunki życia mieszkańców Gminy Rzgów, szczególnie osób o niskich poziomach dochodu, poprzez wzmacnianie i wykorzystywanie endogenicznych potencjałów gminy oraz współpracy w wymiarze lokalnym i regionalnym	Wzrost ilości zakładanych firm, spadek ilości firm zamykanych, stopa bezrobocia w gminie, stopa bezrobocia niższa niż 80% średniej wojewódzkiej, wysokość nakładów na pomoc społeczną, wzrost nakładów na szkolenia i kursy przekwalifikujące, wzrost miejsc pracy dla osób w wieku 50+ oraz z wyższym wykształceniem	GUS, referaty gminy, dane statystyczne	Tylko poprzez warunki wstępne: wstrzymanie wzrostu PKB kraju, regionu, uwarunkowania polityczne i makroekonomiczne, także w zakresie polityki rolnej;
Cele operacyjne Szybsze tempo powstawania nowych inwestycji;	Zmiana liczby ludności, Udział zmiany liczby ludności w Gminie w ogólnej zmianie liczby ludności w gminach sąsiadujących z Łodzią, Liczba	GUS, referaty gminy, dane statystyczne	Opór mieszkańców, brak dobrej woli zmian, sytuacja finansowa

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

<p>Wzrastająca ilość nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach na terenie gminy (zwłaszcza dla osób w wieku 50+ oraz osób z wyższym wykształceniem); Wyższa opłacalność produkcji rolnej; Aktywne zaangażowanie się w realizację projektów w partnerstwie i budowanie więzi na obszarach funkcjonalnych w ramach istniejących oraz nowo powstających związków i podmiotach gospodarczych, społecznych oraz samorządowych; Lepsza jakość powietrza, zażegnanie konfliktów między starymi i nowymi mieszkańcami gminy; Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego; Istnieją warunki do rekreacji i wypoczynku; Rozwinięta infrastruktura techniczna i drogowa; Poprawa warunków do funkcjonowania organów gminy i obsługi klientów; Stworzenie warunków do przeprowadzenia imprez okolicznościowych i kulturalnych; Stworzenie warunków dostępu do Internetu na całym obszarze gminy; Stwarzanie</p>	<p>podmiotów gospodarczych zarejestrowana w danym roku na 1000 mieszkańców (Wzrost liczby podmiotów gospodarczych do roku 2020 nie mniejszy niż 2% rocznie (liczone, jako rok do roku), Udział liczby podmiotów zarejestrowanych w danym roku w Gminie w ogóle podmiotów zarejestrowanych w danym roku w gminach sąsiadujących z Łodzią, Liczba pracujących w podmiotach gospodarczych pow. 9 zatrudnionych, Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców, Dochody budżetu Gminy z tytułu udziału w podatku od osób prawnych, Liczba mieszkańców Gminy zrzeszonych w organizacjach zlokalizowanych na terenie Gminy, Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w kursach, szkoleniach i innych zajęciach organizowanych przez instytucje na terenie Gminy, Liczba kilometrów dróg budowanych i modernizowanych w danym roku, Liczba projektów i inicjatyw realizowanych przez Urząd Gminy i jednostki podległe we współpracy z innymi gminami i instytucjami, Coroczny realny wzrost dochodów do budżetu gminy będzie nie mniejszy niż 3%, W roku 2020 wskaźnik bezrobocia w gminie wynosić będzie nie więcej niż 80% średniej stopy bezrobocia w województwie łódzkim, Realny wzrost dochodów własnych gminy w roku 2020 będzie nie mniejszy niż 3, 0%, Wzrost liczby podmiotów przenoszących się do Gminy i traktującej je, jako nowe miejsce zamieszkania i tym samym prowadzenia działalności do roku 2020 nie mniejszy niż 2% rocznie. W roku 2020 nastąpi spadek liczby przestępstw na terenie gminy nie mniej niż o 30% w porównaniu do roku 2012, Spadek do roku 2020 ilości kradzieży o 30% w stosunku do roku bazowego 2012; ilość umów dotyczących ochrony mienia</p>		<p>gminy,</p>
---	--	--	---------------

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

<p>warunków do pełnego rozwoju osobowości młodego człowieka i podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy poprzez zwiększenie dostępności do edukacji na poziomie podstawowym i przedszkolnym, tworzenie warunków do kształcenia dorosłych, zapobieganie wykluczeniom, zaspakajanie podstawowych potrzeb edukacyjnych w oparciu o analizę rynku pracy;</p>	<p>komunalnego, ilość osób uczęszczających na zajęcia do hali sportowej, ilość wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków, ilość kilometrów wybudowanej sieci wodociągowej, ilość wybudowanych /zmodernizowanych hydroforni, ilość kilometrów zmodernizowanych dróg, ilość kilometrów chodników zmodernizowanych/wybudowanych, ilość kilometrów wybudowanych i oczyszczanych istniejących systemów rowów odwodnieniowych, ilość przeprowadzonych rocznie imprez okolicznościowych i kulturalnych, ilość połączeń do Internetu/długość zainstalowanej sieci internetowej, Ilość utworzonych grup dzieci w wieku lat 3-6, Ilość zakupionego sprzętu ICT i wyposażenia szkół, Ilość nowo zatrudnionych pedagogów i psychologów szkolnych, Ilość dodatkowych i wyrównawczych godzin zajęć dla dzieci objętych obowiązkiem szkolnym,</p>		
<p>Efekty inwestycji i projektów realizowanych przez Gminę Przyrost miejsc pracy, Wzrost liczby i wielkości podmiotów gospodarczych Wzrost skali inwestycji na terenie strefy przedsiębiorczości Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego (m.in. zawartości metali w ściekach komunalnych)</p>	<p>Jw. opisane w strategii/tabelach: no: Liczba nowych miejsc pracy w istniejących i w nowopowstałych podmiotach gospodarczych Wyniki badań ścieków, Liczba wydanych zaświadczeń o podjęciu działalności gospodarczej, Skala inwestycji, Wzrost dochodów własnych gminy z tytułu podatku dochodowego i podatków lokalnych</p>	<p>GUS, referaty gminy, dane statystyczne</p>	<p>Zatwierdzanie środków w odpowiedniej wysokości, brak odpowiednich programów pomocowanych; Wysokie obciążenia z tytułu zatrudnienia pracowników; Liberalizacja przepisów w zakresie ochrony środowiska; Brak kontynuacji polityki pro biznesowej w gminie; Brak akceptacji założeń projektu ze strony mieszkańców (bariera mentalna)</p>
<p>Inwestycje i projekty realizowane przez gminę:</p>	<p>Zasoby – zawarte w opisie sytuacji gminy. Liczba podpisanych kontraktów</p>	<p>Koszty zgodnie z danymi</p>	<p>Brak odpowiednich środków zatwierdzanych w</p>

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

<p>Działania dla strefy przedsiębiorczości Aktywizacja lokalnych przedsiębiorców Uregulowanie gospodarki gruntami w obrębie lokalizacji planowanej strefy przedsiębiorczości; Ustalenie zasad współpracy pomiędzy partnerem publicznym i prywatnymi (w sytuacji zrealizowania planów partnerstwa); Ocena funkcjonowania strefy przedsiębiorczości Zatwierdzenie zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Przebudowa i modernizacja infrastruktury technicznej w strefie, Określenie procedur i warunków inwestowania w Strefie. Działania podejmowane w ramach rozbudowy oczyszczalni ścieków oraz przydomowych oczyszczalni ścieków: Budowa podstawowej infrastruktury technicznej (drogi, wodociągi i kanalizacja); Działania na rzecz przebudowy istniejącej sieci energetycznej i gazowej; Określenie procedur i warunków inwestowania w strefie przedsiębiorczości</p>	<p>publiczno-prywatnych Uchwała Rady Miejskiej o przyznaniu preferencji Liczba zawartych umów notarialnych regulujących stan prawny gruntów. Skala inwestycji drogowych i infrastrukturalnych w obrębie strefy i na terenie gminy Ilość przyjmowanych ścieków (w tym szkodliwych), Wyniki ankiet wśród mieszkańców i przedsiębiorstw</p>	<p>zawartymi w strategii</p>	<p>odpowiedniej wysokości na planowane do realizacji zadania, brak odpowiednich programów pomocowych, braki kadrowe, Bariera finansowa (brak odpowiednich środków własnych i zewnętrznych) Małe zainteresowanie potencjalnych inwestorów; Brak kontynuacji polityki pro-przedsiębiorczej władz lokalnych</p>
--	--	------------------------------	--

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

			Warunki wstępne: Stabilna sytuacja makro ekonomiczna kraju oraz stabilne przepisy podatkowe i prawne, realne tempo wzrostu PKB w kraju powyżej 3% r/r
--	--	--	--

SPIS TREŚCI:

I.	Wstęp	2
II.	Cele i rezultaty opracowania	6
III.	Diagnoza stanu obecnego gminy.....	6
IV.	Otoczenie gminy.....	7
V.	Położenie gminy	7
1 –	Ukształtowanie powierzchni	7
2 –	Gleby.....	7
3 –	Lesistość.....	8
4 –	Zasoby wodne	8
5 –	Zanieczyszczenie środowiska.....	9
6 –	Występowanie obszarów prawnie chronionych i pomników przyrody	10
VI.	Historia	10
VII.	Struktura przestrzenna gminy	11
VIII.	Inwentaryzacja zasobów gminy – zasoby przyrodnicze	11
1 –	Obszar chroniony krajobrazu „Tuszyńsko-Dłutowsko-Grabiańskiego”.....	11
2 –	Korytarze Ekologiczne	11
3 –	Dolina Neru	12
4 –	Korytarz łączący Dolinę Neru z Lasami Tuszyńskimi.....	12
5 –	Wody	12
IX.	Inwentaryzacja zasobów gminy – dziedzictwo kulturowe	12
X.	Inwentaryzacja zasobów gminy - Służba zdrowia	13
XI.	Inwentaryzacja zasobów gminy – edukacja	13
XII.	Inwentaryzacja zasobów gminy – sport, rekreacja	15
XIII.	Inwentaryzacja zasobów gminy – inwestycje ze środków zewnętrznych	16
XIV.	Inwentaryzacja zasobów gminy – infrastruktura społeczna i kulturalna	16

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

XV. Inwentaryzacja zasobów gminy – infrastruktura techniczna	18
1 – Stan systemu komunikacji	18
2 – zasilanie w wodę użytkową	19
3 - odprowadzanie ścieków sanitarnych	19
4 - odprowadzanie wód opadowych	19
5 – gospodarka energetyczna.....	19
6- gaz	19
7 - zaopatrzenie w ciepło.....	20
8 – gospodarka odpadami	20
9 – telekomunikacja: stacjonarna i komórkowa	20
10 – Internet.....	20
11 – Eksploatacje	20
12 – Hałas	21
XVI. Inwentaryzacja zasobów gminy - gospodarka.....	21
XVII. Inwentaryzacja zasobów gminy – gleby, rolnictwo.....	22
XVIII. Inwentaryzacja zasobów gminy – kapitał społeczny i ludzki	24
XIX. Analiza zasobów finansowych gminy	25
XX. Analiza zasobów gminy - podsumowanie	25
XXI. Wykaz najważniejszych problemów.....	27
1 . Problemy demograficzne:.....	27
2. Problemy dotyczące warunków życia ludności:	27
3. Problemy rynku pracy:	28
4. Problemy z zakresu kultury i sportu:	28
5. Problemy z zakresu edukacji;	28
6. Problemy z zakresu strefy ekonomicznej:	28
7. Problemy przyrodnicze i ekologiczne:	29
8. Problemy środowiska kulturowego:.....	29
XXII. Analiza SWOT – mocne i słabe strony gminy	29
1. Mocne strony gminy.....	29
2. Słabe strony gminy	29
3. Szanse gminy	30
4. Zagrożenia gminy.....	30
XXIII. Kierunki rozwoju gminy	31
XXIV. Scenariusze rozwoju gminy	31

Strategia Rozwoju Gminy Rzgów

1 - Scenariusz zalecany	31
2 - Scenariusz optymalny.....	31
3 - Scenariusze pesymistyczne	32
XXV. Cele ogólne i szczegółowe rozwoju gminy	32
1. Wizja	32
2. Misja	33
3. Cel nadrzędny	33
4. Cele główne	33
5. Struktura tworzenia dokumentu.....	34
6. Cele strategiczne	34
7. Etapy pracy	35
8. Wyniki prac i dyskusji	36
9. Cel główny nr I. Stabilny (na wysokim poziomie) Rozwój gospodarczy Gminy Rzgów, w efekcie lepszego budżetu gminy, poprzez współpracę i budowanie powiązań społeczno – gospodarczych w ramach obszarów funkcjonalnych.	37
10. Cel główny Nr II Lepsze warunki życia mieszkańców Gminy Rzgów, szczególnie osób o niskim poziomie dochodu poprzez wykorzystywanie i wzmacnianie endogenicznych potencjałów gminy, edukację oraz współpracy w wymiarze lokalnym i regionalnym.	41
XXVI. Monitoring strategii.....	48
XXVII. Podsumowanie wyników opracowań i konsultacji.....	52
ANEKSY:	53
Aneks nr 1 - Grupa omawiająca sytuację gminy.....	54
Aneks nr 2 - Drzewo problemów	55
Aneks nr 3 - drzewo celów	57
<i>Cel II: Lepsze warunki życia mieszkańców Gminy Rzgów, szczególnie osób o niskim poziomie dochodu poprzez wykorzystywanie i wzmacnianie endogenicznych potencjałów gminy, oraz współpracy w wymiarze lokalnym i regionalnym.....</i>	57
Aneks nr 4 - Matryca logiczna strategii	58
SPIS TREŚCI:	62

ŹRÓDŁA WYKORZYSTYWANE PRZY SPORZADZANIU DOKUMENTU:

Bank Danych Lokalnych, Statystyczne Vademecum Samorządowca, System Analiz Samorządowych, dane GUS, badania ankietowe mieszkańców, dokumenty strategiczne wymienione w części pierwszej niniejszego pracowania, dane Urzędu Miejskiego w Rzgowie oraz jego jednostek organizacyjnych.